

cena 3,10 zł (w tym 8% VAT)
ROK XXX • NR 265 (9331)
WYDANIE B
Nr ISSN 1230-9192 • Nr indeksu 350680

expressbydgoski.pl

Express

BYDGOSKI

Czwartek, 14 listopada 2019

Ranking Kim są obcokrajowcy, którzy związali przyszłość z naszym miastem? **str. 8**

W Bydgoszczy młodzi są... otwarci i zdrowi

Bydgoszcz przeciętnie wypadła w rankingu miast przyjaznych młodym Fundacji im. Roberta Schumana. Mamy jednak jeden ogromny atut.

Sławomir Bobbe

slawomir.bobbe@express.bydgoski.pl

Fundacja Roberta Schumana przygotowała „Ranking miast dla młodych”. Bydgoszcz zajęła w nim 17. miejsce na 66 badanych miast. Słabo wypadliśmy pod względem siły lokalnej gospodarki (33. miejsce), miejsce wyżej zajęliśmy w kategorii edukacja, 44. miejsce w kategorii infrastruktura, a najniżej, bo aż na 53. miejscu, znaleźliśmy się w kategorii kultura i rozrywka. Skąd więc miejsce 17. w całym rankingu? Otóż są dwie katego-

rie, który wywindowały nas względnie wysoko w tym zestawieniu. To zdrowie i opieka (6. miejsce wśród miast) i przede wszystkim otwartość (4. miejsce w kraju).

Pięć milionów pracowników

- Otwartość stanowi bardzo ważny element współczesnej tożsamości miast. Coraz częściej staje się ona także elementem samorządowego marketingu - oceniają autorzy raportu. - Atrakcyjne miasto ma być miejscem „dla każdego”, otwartym na świat. Bez wątpienia inne narodowości wzbogacają wizerunek miast, a ich subiektywnie postrzegana różnorodność przekłada się na pozytywną ocenę miasta jako przyjaznego młodym - dodają ludzie z fundacji.

Fundacja przypomina, że w ciągu ostatnich 20 lat przybyło do Polski

około 5 milionów pracowników z zagranicy, co czyni nas europejskim liderem w tej kategorii.

Tysiące Ukraińców w mieście

- Bardzo cieszy wysoka pozycja Miasta, jeśli chodzi o otwartość. Myślę, że możemy śmiało powiedzieć, że Bydgoszcz to miasto otwartych i tolerancyjnych mieszkańców - podkreśla Marta Stachowiak, rzecznik prezydenta Bydgoszczy. - Mamy w mieście liczne grono zagranicznych studentów, kilkanaście tysięcy Ukraińców, którzy są mieszkańcami miasta i współtworzą jego klimat, wzbogacają wizerunek. Miasto realizuje projekty międzynarodowe, które są doskonałą okazją do wymiany doświadczeń z partnerami z europejskich miast, dzięki czemu jesteśmy bogatsi o doświadczenia partnerów. ©

MŁODZI BYDGOSZCZANIE SĄ OTWARCI NA CUDZOZIEMCÓW, a ci chętnie pojawiają się w naszym mieście. Część z nich studiuje na naszych uczelniach, część to goście europejskiego programu Erasmus. Jeszcze inni przyjechali do nas do pracy

BYDGOSKA KOSZYKARKA W KADRZE NARODOWEJ **str. 24**

Gdzie biskup nie chce chodzić piechotą? **str. 5**

Dwóch terrorystów przyskrzyła ABW. Szykowali atak na muzułmanów
Do skoordynowanej akcji miało dojść 10 listopada w kilku regionach **str. 4**

Policja str. 2

Ludzie mają dość codziennych kontroli i obserwacji, które są na każdej zmianie

policjant bydgoskiej drogówki, formacji, której funkcjonariusze skarżą się na nieżyciowe przepisy wewnętrzne

Zdrowie str. 3

W szpitalach grypy jeszcze nie ma

W bydgoskich szpitalach na bieżąco monitoruje się zagrożenie grypą i chorobami grypopodobnymi. Nigdzie jeszcze nie wprowadzono zakazu odwiedzin. Epidemiolodzy radzą, byśmy zachowywali ostrożność w kontaktach z ludźmi przeziębionymi.

Viśla znowu popłynęła
Zawierciu nasi siatkarze **urwali tylko seta** **str. 24**

Za wraki płacimy wszyscy

Dwa spalone auta tkwią przy ulicy Kamiennej od kilku tygodni. I nikt nic z nimi nie robi **str. 6**

NASZ PORADNIK
Prawie wszystko o spadku i testamentach **str. 16-19**

Historia str. 5

45

lat temu na ulicach Bydgoszczy pojawiły się mechaniczne zmiatarki sprowadzone ze Szwecji. Nowy sprzęt najpierw skierowano na al. 1 Maja.

Z drugiej strony

Ulgi dla dzieci, str. 8

Jarosław Reszka

jaroslaw.reszka@express.bydgoski.pl

TO IM SIĘ
PO PROSTU
NALEŻAŁO!

Dla dorosłych, którzy po latach oszczędzania przeprowadzają się do domku jednorodzinnego pod miastem, chwila ta jest jedną z najpiękniejszych w życiu. Oto bowiem spełnia się ich amerykański sen o komforcie i doszlusowaniu do klasy średniej. Dla dzieci jednak nie zawsze jest to miły okres.

Zwłaszcza starszych dzieci, których nie rajuje już zabawa w chowanego w lesie, a nie doceniają jeszcze zalet świeżego powietrza, ciszy i grzybobrania.

Ci niezasymlowani z naturą młodzi buntownicy uciekają do miasta nie tylko po naukę, ale i po rozrywkę czy kontakty z kolegami. Widzę ich, jak cierpliwie wyczekują na przystankach na spóźnione autobusy i jak wieczorem pędzą na dworzec, by zdążyć na ostatni pociąg do ich Yumy. Dlatego cieszę się, że teraz młodzi ludzie spod Bydgoszczy jednego przynajmniej nie będą musieli zazdrościć miastowym: tańszych biletów w miejskich autobusach i tramwajach. Ten triumf demokracji podsumuję słynnym cytatem z sejmowego wystąpienia premier Szydło: - To im się po prostu należało! ©©

Na temat

Wirusy atakują, str. 3

Ewa Czarnowska-Woźniak

ewa.czarnowska-wozniak@express.bydgoski.pl

TYLKO NIE
SMARCZ W MÓJ
RĘKAW!

Na dobrą sprawę, korzystając ze środków komunikacji publicznej, powinnam codziennie zachowywać się jak Adaś Miauczyński w „Dniu świra” - przeskakiwać z siedzenia na siedzenie. Zmieniać je po kilka razy w ciągu podróży, bynajmniej nie dlatego, że nie lubię jazdy przodem/tyłem albo solo lub w duecie.

Nie znoszę, jak mi ktoś smaruje, kaszle i chrypi w kołnierzu, za nic mając to, że sama dokonuję cudów, by być w formie. Jak przed tymi przeziębionymi uciec, gdy jesteś zamknięty w pudle tramwaju (albo stoisz w kolejce w sklepie, albo...)? Masz gripę - siedzisz w domu. Nie robisz za herosa, bo robisz tym krzywdę sobie i współpracownikom. Nie odprowadzasz zasmarkanego dziecka do przedszkola, bo ani ono od tego nie wyzdrowieje, ani nie polubią cię rodzice innych dzieci.

Lubimy poartować z zamaskowanych przed wirusami Azjatów, nie doceniając, jakie to rozropne. I społecznie odpowiedzialne. Zostaw do tego dojrzemy, zostawmy swój katar i kaszel w domu. Tylko we własnym towarzystwie. Listopad kiedyś minie... ©©

Lupa „Expressu”

Nowy dystans dla początkujących

Od jutra (godz. 18) można się zapisywać na Decathlon TRYathlon - nowy dystans przeznaczony dla debiutantów triathlonu. Uczestnicy będą mieli do pokonania 240 m pły-

wania z nurtem rzeki, 19 km jazdy na rowerze i 4,25 km biegu. Dostępnych jest 500 pakietów startowych. Pierwszych 350 osób skorzysta z niższych opłat wpisowych. Zapisy: www.BydgoszczTriathlon.pl. MM

CZWARTEK, 14 LISTOPADA

PIĄTEK, 15 LISTOPADA

dzień 6 noc 1

dzień 12 noc 8

Kontrowersje Policjanci z drogówki skarżą się na absurdalne wewnętrzne przepisy. Ich szefowie twierdzą, że to nieprawda

Jest limit skontrolowanych?

Policjanci z bydgoskiej drogówki skarżą się na wewnętrzne zarządzenie, w którym wymaga się od nich skontrolowania co najmniej ośmiu kierowców w czasie służby. Komenda zaprzecza.

„Atmosfera w wydziale bardzo się zmieniła w porównaniu do tego, co było kilka lat temu” - mówią policjanci ruchu drogowego z Bydgoszczy. Dodają, że naczelnik narzuca normy zatrzymań i kontroluje policjantów. Kierownictwo wszystkim zaprzecza.

- Zatrzymania podczas patrolu drogowego? To staje się nierealne - mówi jeden z bydgoskich policjantów, który chce zachować anonimowość. - Liczą się tylko „ustukane” statystyki - dodaje. Przyznaje, że informacje, które 2 dni temu pojawiły się w sieci na facebookowej stronie Mundurowi Dziękuję Rządowi, są wiarygodne. Policijny sygnalista napisał w tym poście: „Zadania doraźne trwają tyle, że nie można przejechać rejonu służbowego i z tak zwanego lotu kogoś złapać. Wszyscy mają stać z miernikami i bezmózgowo tłuc sztuki do tabelki. Jeżeli norma ilości kontroli nie jest spełniana, wydaje się polecenia sporządzania notatek z przebiegu służby. Nie wiem więc do czego ma służyć notatnik”.

Naczelnicy (szef i jego zastępca) Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Bydgoszczy mają „z ukrycia” obserwować „realizację wytycznych”.

- Ludzie mają dość codziennych kontroli i obserwacji, które prowadzone są na każdej zmianie. Każdy patrol ruchu drogowego jadący pojazdem oznakowanym dostaje najczęściej dwa zadania, kontrole statyczne, które trwają tak długo, że w Byd-

- Zatrzymania podczas patrolu drogowego? **TO STAJE SIĘ NIEREALNE** - mówi jeden z bydgoskich policjantów

goszczy drogówka nie zna już pojęcia patrol dynamiczny.

Policjanci twierdzą, że takie odgórne nakładanie limitów prowadzonych przez nich czynności mijają się z celem. I zaznaczają, że w ich opinii, jest to działanie zupełnie nieuzasadnione. - Zamiast patrolować ulice i zatrzymywać tych kierowców, którzy popełniają wykroczenia drogowe, stoimy tylko w miejscu i bezrefleksyjnie mamy tłuc statystyki - zaznacza jeden z policjantów.

Policjanci twierdzą, że problem był zgłoszony związkowi zawodowemu, ale nie spotkał się z zainteresowaniem. - Nie dotarły do mnie jeszcze informacje o takim problemie, ale skontaktuję się z szefem koła związku w WRD w Bydgoszczy - zapewnia z kolei Piotr Kujawa, przewodniczący Zarządu Wojewódzkiego NSZZ Policjantów w Kujawsko-Pomorskiem. Póki co związkowiec odsyła do Marcina Mielcarka, przewodniczącego koła za-

rządu terenowego WRD w Bydgoszczy. Wczoraj jednak był on nieosiągalny.

Tymczasem w KWP w Bydgoszczy stanowczo zaprzeczają, jakoby w drogówce narzucano dzienne limity zatrzymań.

- Policjanci Wydziału Ruchu Drogowego KMP w Bydgoszczy na drogach miasta i powiatu pełnią służbę w sposób mający zapewnić bezpieczeństwo wszystkim użytkownikom dróg - wyjaśnia podkom. Lidia Kowalska, z zespołu prasowego KWP. - Niejednokrotnie sposób pełnienia służby z góry definiują działania, które policja prowadzi, nie tylko na szczeblu lokalnym, ale również krajowym. Kierownictwo Wydzia-

łu Ruchu Drogowego KMP w Bydgoszczy nie wprowadziło wymogu ośmiu kontroli podczas służby. Jednocześnie podkom. Lidia Kowalska podkreśla, że wymaga się od policjantów „aktywnej i efektywnej służby, zapewniającej eliminowanie z dróg kierujących, którzy nie przestrzegają prawa”.

Z tłumaczeń płynących z KWP w Bydgoszczy wynika jednak, że faktycznie policjanci w czasie służby są kontrolowani.

- Nad wykonywaniem obowiązków przez policjantów na drogach czuwają funkcjonariusze bezpośrednio nadzorujący ich pracę - mówi Lidia Kowalska. - Kontrole obserwacyjne i uczestniczące wynikają z przepisów wewnętrznych dotyczących kontroli pełnienia służby na drogach. Ich jedynym celem jest wzrost efektywności pracy policjantów, co w oczywisty sposób powinno poprawić bezpieczeństwo. ©© MC

8

minimum skontrolowanych kierowców podczas służby na drodze. Czy jest taki limit?

KALKULATOR EXPRESSU

W ciągu **czterech** dni (długi weekend) na drogach naszego województwa doszło do **siedmiu** wypadków. **3** osoby zginęły, a **5** zostało rannych. Policjanci zatrzymali również **32** kierowców, którzy kierowali pojazdami będąc pod wpły-

wem alkoholu. Najczęstsze przyczyny wypadków to ignorowanie przepisów ruchu drogowego, w tym m.in. nadmierna prędkość, nieudzielenie pierwszeństwa, nieprawidłowe wyprzedzanie i jazda pod wpływem alkoholu. MM

Net@opinie

Bezwzględne pierwszeństwo dla pieszych na przejściach?

Najpierw wypadałoby oświecić wszystkie „zebrzy”, bo często pieszego nie widać.

MIKOŁAJ

Może by tak troszkę pomyśleć, że niekiedy ciężko jest

dobrze dostrzec pieszego zwłaszcza o zmroku, bo auta są oświetlone, a pieszy już nie. Zwłaszcza że kierowcy są rozpraszeni banerami reklamowymi i to w dodatku neonówkami, by na odcinku paru metrów dowiedzieć się, że

w Biedronce jest promocja, w Lidlu wyprzedaż, a w Media Markt wietrzenie magazynu.

PIOTR

Kontrolę pieców. Posypały się mandaty

Jeśli ktoś nie ma pieniędzy na modernizację pieca, a wie-

lu nie ma ... to czym niby ludzie mają płacić? Może zamiast na oszczędzenie Starego Rynku trzeba było przeznaczyć te pieniądze na piece dla mieszkańców?

SEBASTIAN

NOT. MM

Szkolna gala W Alei Gwiazd już są m.in. rektor UTP prof. dr hab. inż. Tomasz Topoliński oraz aktorka Katarzyna Chmara

ALEJĘ GWIAZD III LO otwarty wczoraj w budynku szkoły.

- Na razie umieszczono w niej portrety i sylwetki 8 osób. To w większości absolwenci naszej szkoły, którzy odnieśli sukces i z których jesteśmy bardzo dumni. Liczymy, że z biegiem lat nasza aleja będzie się powiększać, dlatego jedno z miejsc jest wolne z napisem „Czekamy na Ciebie”. Ma to być zachęta dla obecnych naszych uczniów - mówi Grażyna Nadsziedzic, dyrektor III LO.

MP

FOT. DARIUSZ BŁOCH

Zdrowie W Bydgoszczy sytuacja na bieżąco jest monitorowana. Na razie zakazu odwiedzin nie wprowadzono, ale to może się zmienić

W szpitalach grypy jeszcze nie ma

Trwa sezon zachorowań na grypę oraz infekcje grypopodobne. W naszym województwie od początku września zanotowano już ponad 43 tys. zachorowań, a sto osób wymagało hospitalizacji. Pacjentów przybywa też w bydgoskich przychodniach.

Małgorzata Pieczyńska

malgorzata.pieczynska@express.bydgoski.pl

W Wojewódzkim Szpitalu Dziecięcym w Bydgoszczy od miesiąca można zaobserwować wzrost zachorowań na infekcje górnych i dolnych dróg oddechowych.

- Grypy jeszcze nie mieliśmy, ale jest bardzo dużo zakażeń grypopodobnych i powikłań w postaci zapalenia oskrzeli czy płuc - mówi dr nauk med. Danuta Kurylak, zastępca dyrektora ds. lecznictwa. - Jak jedno dziecko wypisujemy, to na to miejsce jest już kolejny pacjent. Bywają jednak dyżury, że w salach musimy przejściowo dostawiać łóżka.

Z biegunką do zakaźnego Najtrudniej sytuacja wygląda w przypadku niemowląt.

- Dzieci do 6. miesiąca życia, gdy są chore, często nie chcą pić. Wymagają zatem dodatkowego nawadniania, stąd konieczna jest hospitalizacja - mówi dr nauk med. Danuta

Kurylak. - Nasza lecznica jest szpitalem specjalistycznym. Trafiają tu także mali pacjenci z innymi schorzeniami, np. mukowiscydozą, problemami kardiologicznymi. By ich nie narażać, zdecydowaliśmy, że wszyscy pacjenci z biegunką zakaźną, w tym także dzieci poniżej 2 lat, kierowani są do szpitala zakaźnego.

Dyrekcja WSD zapewnia, że sytuacja jest monitorowana na bieżąco. - Na razie nie było konieczności wstrzymania odwiedzin - mówi dr nauk med. Danuta Kurylak. - Jeśli jednak w kolejnych dniach za-

Wzrost zachorowań jest widoczny. Bywają dyżury, że w salach musimy przejściowo dostawiać łóżka

dr nauk med. Danuta Kurylak

obserwujemy wzmożoną liczbę zachorowań na infekcje grypopodobne lub grypę, będziemy natychmiast reagować i z chorym dzieckiem będzie mógł przebywać tylko jeden rodzic lub opiekun.

Personel się szczepi

W Szpitalu Uniwersyteckim nr 1 im. Jurasza na razie wśród pacjentów przebywających na oddziałach nie stwierdzono przypadków wirusa grypy.

- My także codziennie monitorujemy sytuację epidemiologiczną - mówi Marta Łaska, rzeczniczka szpitala. - Jeśli pojawi się ewentualne zagrożenie, wdrożymy niezwłocznie odpowiednie procedury. Poza tym naszemu personelowi oferujemy bezpłatne szczepienia przeciwko grypie, z których każdy może skorzystać.

W Szpitalu Uniwersyteckim nr 2 im. Bizziela na razie grypa i infekcje grypopodobne nie dały się we znaki. - W Poradni Le-

karza Rodzinnego i wśród pacjentów oddziałów szpitalnych nie obserwujemy obecnie wzrostu zachorowań w skali, która wymagałaby podjęcia decyzji o ograniczaniu przyjęć pacjentów lub wstrzymaniu wizyt - mówi Kamila Wiecińska, rzeczniczka szpitala.

Z danych Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Bydgoszczy wynika, że od początku września do 7 listopada br. w naszym regionie odnotowano już 43 tys. 347 zachorowań na grypę, infekcje grypopodobne i ostre zakażenia dróg oddechowych.

- Rok temu w tym samym czasie było ich 44 tys. 268 - mówi Agnieszka Noculak, kierownik Oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia WSSE. - W tym sezonie hospitalizacji wymagało już 100 chorych. U większości powodem skierowania do szpitala były objawy ze strony układu oddechowego. Nie zgłoszono natomiast potwierdzonych laboratoryjnie

przypadków grypy podtypu A/H1N1. Z powodu grypy nie było też żadnego zgonu.

Myj często ręce

O tym, że z grypą nie ma żartów, można było się przekonać w ubiegłym sezonie. Wtedy do szpitali w naszym województwie skierowano łącznie 914 osób. Zanotowano trzy zgony z powodu grypy oraz 5 zgonów osób zakażonych wirusem grypy. Laboratoryjnie potwierdzono 276 przypadków grypy: 150 przypadków - typ A, 124 przypadki - podtyp A/H1N1 i 2 przypadki - typ B.

Oprócz szczepień, które są najlepszą ochroną, epidemiolodzy i lekarze radzą, by przestrzegać podstawowych zaleceń sanitarno-higienicznych. Jeśli to możliwe, unikajmy bliskich kontaktów z innymi ludźmi. Rozmawiajmy na dystans, a nie twarzą w twarz, myjmy często ręce, unikajmy zgromadzeń, a gdy zachorujemy, zostajmy w domu. ©©

BYDGOSKA LICZBA

4

kategorie (do 14 lat, od 15 do 25 lat, powyżej 25 lat i opiekun wolontariatu) obejmuje konkurs na Bydgoskiego Wolontariusza Roku 2019. Propozycje kandydatów można składać do środy, 20 listopada drogą mejlową na adres: wolontariat@um.bydgoszcz.pl. Szczegóły na oficjalnym serwisie miasta lub pod nr. tel.: 52 585 92 73. (mm)

BOHATER DNIA

FOT. CHRONOMEDYCNA.UMK.PL

Prestiżowy grant dla uczzonego z Coll. Med.

Dr hab. n. o zdr., dr n. med. Paweł Zalewski - fizjoterapeuta, fizjolog. Jest kierownikiem Zakładu Ergonomii i Fizjologii Wyższej Szkoły Fizycznego Collegium Medicum UMK. Autor i współautor 126 publikacji w zakresie fizjologii klinicznej i stosowanej, zdrowia publicznego i medycyny fizykalnej. Wraz z naukowcami z Oxford University uzyskał prestiżowy grant, ufundowany przez ME Association na prowadzenie badań w obszarze zespołu przewlekłego zmęczenia. **MM**

KRÓTKO

Oferty na S5 droższe niż oczekiwano

Wczoraj otwarte zostały oferty w przetargu na nowego wykonawcę piątego odcinka drogi ekspresowej S5 Bydgoszcz-Blonie - Szubin-Północ. Do przetargu zgłosiło się 6 wykonawców. Na liście są firmy Polaqua spod Piaseczna, konsorcjum Trakcja PRKiI oraz Masfalt, PORR z Warszawy, Budimex, Strabag oraz konsorcjum podbydgoskiej Kobyłarni i skierniewickiego Mirbudu. Wszystkie firmy deklarują, że skrócą czas trwania inwestycji o 2 miesiące i dają gwarancję na 5 lat. Na tym kończą się dobre wiadomości, bo oferty znacznie przebijają to, co GDDKiA może firmom zaoferować. - To kwota 299 mln zł - mówi Tomasz Okoński, rzecznik oddziału dyrekcji. Propozycje firm to koszt od 359 mln zł do 556 mln zł. Termin otwarcia ofert na resztę odcinków to 26 listopada. **WOM**

Mamy nowego wicemarszałka województwa i przewodniczącą Sejmiku

SAMORZĄD

Wczoraj obradował Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Wybrano nową wiceprzewodniczącą i przewodniczącą Sejmiku, uzupełniono również skład zarządu województwa.

Większością głosów radni województwa wybrali na nową przewodniczącą Sejmiku (przypomnijmy, dotychczasowy przewodniczący Ryszard Bober został senatorem) Elżbietę Piniewską. Jako że Elżbieta Piniewska była wcześ-

niej wiceprzewodniczącą, trzeba było wybrać również radnego na to stanowisko. Ta funkcja przypadła Agnieszce Kłopotek, radnej z ramienia PSL. Tryb prowadzenia obrad nie spodobał się radnemu Romanowi Jasiakiewiczowi.

To nie wypada

- To nie wypada, by wiceprzewodniczącą Sejmiku prowadziła sesję w trakcie punktu, w którym ma być wybierana na przewodniczącą - uznał radny. Przyszła przewodnicząca też miała wątpliwości, czy powinna to robić, więc zasięgnę-

ła wcześniej opinii fachowców - ci uznali, że nie łamie to przepisów. - Jest to zgodne z regulaminem i statutem - wtrącił marszałek Piotr Całbecki.

Nie wypada, by wiceprzewodnicząca prowadziła sesję w punkcie, w którym ma być wybrana przewodniczącą

Roman Jasiakiewicz, radny

Głosowanie nad wyborem przewodniczącej i zastępczyni przebiegało sprawnie. Tym bardziej że nie było kontrkandydatów na te stanowiska, układ sił w sejmiku był znany, a role rozpisane przez radnych, którzy wcześniej spotkali się na wspólnym posiedzeniu klubów radnych PO i PSL. Choć głosowanie było tajne, uznać można, że wstrzymali się od głosu przedstawiciele PiS.

Posel wicemarszałkiem

Uzupełniono również skład zarządu województwa. Tu z kolei miejsce zwolnił wicemar-

szalek Dariusz Kurzawa, który obecnie zasiada w Sejmie. Na jego miejsce powołano weterana ludowców, byłego wieloletniego posła Zbigniewa Sosnowskiego, który w wyborach do Sejmu przepadł (do Sejmu z listy ludowców w jego okręgu wyborczym dostał się Paweł Szramka reprezentujący Kukiz'15). Nowy marszałek od razu zapunktował u radnych - po wyborze wiceprzewodniczącej zaprosił wszystkich rajców na lunch. Po to, by radni mogli się posilić, ogłoszono przerwę. ©©

SŁAWOMIR BOBBE

PiS nie rezygnuje z podchodów pod senatorów opozycji

Warszawa

Kacper Rogacin

Twitter: @krogacin

51 głosów senatorskich dało Tomaszowi Grodzkiemu funkcję marszałka Senatu. Opozycja świętuje zwycięstwo, ale z obozu PiS już płyną sygnały, że partia rządząca nie zrezygnuje z prób podbierania, czy „przekonywania” senatorów.

Jeszcze zanim pracownicy Senatu policzyli wszystkie głosy oddane na kandydatów na marszałka Senatu, wielu senatorów opublikowało w internecie swoje karty do głosowania z zaznaczonym kandydatem. Na dwadzieścia minut przed ogłoszeniem wyników, na Twitterze pojawiły się pierwsze gratulacje pod adresem Tomasza Grodzkiego. Irzyckiwiście, we wtorek, krótko po godzinie 19 okazało się, że to senator Platformy Obywatelskiej został marszałkiem Senatu.

Posel Cezary Tomczyk w przypływie uniesienia wezwał z mównicy innych parlamentarzystów do odśpiewania hymnu Polski. Opozycja bez wątplenia miała swoją chwilę triumfu.

PiS nie rezygnuje z Senatu

Co prawda, Prawo i Sprawiedliwość w Senacie nie ma większości (48 przedstawicieli na 100), ale od tygodni trwały operacje, mające na celu podkupienie senatorów opozycyjnych. Mówiło się, że PiS zaofiarowało kilku senatorom nawet funkcję ministra sportu, w zamian za przejście na stronę Zjednoczonej Prawicy. Żaden z senatorów z tej propozycji nie skorzystał.

Senator KO Bogdan Klich mówił w rozmowie z Onetem, że niektórych senatorów opozycji nawet zastraszano.

Prawo i Sprawiedliwość wynik głosowania przyjęło, ale nie oznacza to absolutnie, że przędzie nad sytuacją w Senacie

do porządku dziennego. W środę zapowiedział to sam Stanisław Karczewski – były marszałek, a obecnie wicemarszałek Senatu.

– Tak naprawdę o zwycięstwie prof. Grodzkiego zdecydował jeden głos. Wiem czy, wiem, w jakich okolicznościach. Chyba nie warto o tym mówić, bo to nie jest istotne. Ale ten jeden głos może w następnych wyborach, głosowaniach, zagłosować zupełnie inaczej – powiedział Karczewski w RMF FM.

Na sejmowych i senackich korytarzach słychać, że Prawo i Sprawiedliwość dalej będzie próbowało przeciągnąć senatora lub kilku na swoją stronę. Nie ma być to wcale „transfer definitywny” – wystarczy przecieć, że PiS przekona paru polityków, by nie stawili się na ważnym dla partii rządzącej głosowaniu.

Karczewski: Jeden głos zdecydował o wyborze marszałka Senatu. On może w następnych głosowaniach głosować zupełnie inaczej

waniu. W takim wypadku, gdyby obecni byli wszyscy senatorowie Prawa i Sprawiedliwości, w głosowaniu większość miałoby właśnie PiS.

Świadomy nieuchronności takich podchodów jest m.in. sam Tomasz Grodzki.

– Będę robił wszystko, żeby zbudować większość w miarę trwałą. Myślę, że w stosunku do większości ustaw będzie to proste, do niektórych, tych bardziej kontrowersyjnych, być może nie. Zakładam nawet, że – jak w meczach ligowych – czasami któryś mecz przegramy, natomiast generalnie chodzi o to, żeby wygrać mistrzostwa – powiedział marszałek Senatu w Radiu Zet. ©©

Wszyscy mówią o współpracy, a prezydent robi sobie kampanię

Warszawa

Jakub Oworuszko

jakub.oworuszko@polskapress.pl

Jak wynika z wciąż nieoficjalnych informacji w piątek ma zostać zaprzysiężony nowy rząd. Z kolei we wtorek, 19 listopada, premier Mateusz Morawiecki ma wygłosić w Sejmie exposé. Politycy obu stron politycznego sporu mówią o potrzebie porozumienia i współpracy, a w tle trwa już kampania prezydencka, którą póki co prowadzi tylko Andrzej Duda.

We wtorek pracę rozpoczął nowy Sejm i Senat. Tego samego dnia do dymisji podał się rząd, a nowy ma zostać zaprzysiężony już w ten piątek. Dziś prezydent ma desygnować Mateusza Morawieckiego na szefa nowej Rady Ministrów. Jeszcze w środę wieczorem miało dojść do „kolejnego spotkania konsultacyjnego ws. nowego rządu” prezydenta z premierem i prezesem Prawa i Sprawiedliwości – informował Błażej Spychalski, rzecznik głowy państwa.

Powołanie rządu i exposé premiera

Powołanie nowych ministrów nie wywołuje tym razem tak dużych emocji, ponieważ premier Morawiecki przedstawił nazwiska kandydatów już kilka dni temu. Zagadką pozostaje jedynie stanowisko ministra sportu, które miało pozwolić PiS-owi przejąć Senat, ale ostatecznie objęcie resortu nie skusiło żadnego z senatorów opozycji. Nowego ministra sportu możemy poznać dopiero w piątek.

Rząd będzie składał się z 20 resortów. Powstaną nowe ministerstwa, w tym nadzoru

Premier Mateusz Morawiecki wygłosi exposé w przyszłym tygodniu. W piątek ma zostać zaprzysiężony jego nowy rząd

właścielskiego, zarządzania funduszami i klimatu. Zlikwidowane zostanie natomiast Ministerstwo Energii.

O zadaniach nowego rządu i kierunkach rozwoju premier powie w exposé, które – również nieoficjalnie – rozpocznie się we wtorek o godzinie 10.

NOWY RZĄD

EXPOSÉ PREMIERA MORAWIECKIEGO

Exposé to uroczyste przemówienie nowego szefa rządu w Sejmie. Premier przedstawi w nim cele, jakie zrealizuje rząd w ciągu czterech lat. Po jego wysłuchaniu posłowie głosują nad wotum zaufania dla Rady Ministrów. Exposé zazwyczaj trwa około godziny, ale w przeszłości zdarzały się nawet trzygodzinne (Donalda Tuska w 2007 roku). W grudniu 2017 roku premier Mateusz Morawiecki przemawiał dokładnie przez 70 minut.

Będzie to drugie przemówienie premiera w Sejmie w ciągu kilku dni. Szef rządu zabrał głos w trakcie wtorkowego posiedzenia – podsumował wówczas cztery lata rządów PiS. Jego wystąpienie, ze względu na jego długość, musiało przerwać marszałek Sejmu Elżbieta Witek.

Ale to przemówienia marszałka seniora Antoniego Macierewicza i prezydenta Andrzeja Dudy wywołały największe komentarze. Wielu obserwatorów sceny politycznej zwróciło uwagę, że oba różniło bardzo wiele. Macierewicz było skierowane do twardego elektoratu PiS, a Dudy oceniono jako pojednawcze i – na starcie kampanii prezydenckiej – adresowane do szerokiej grupy wyborców.

Koniec „totalnej opozycji”?

Czy rzeczywiście czeka nas spokojniejsza kadencja Sejmu i Senatu? Chęć porozumienia deklarują wszystkie strony. Jarosław Kaczyński ocenił wtorkowe wypowiedzi posłów opozycji jako zapowiedź „końca opozycji totalnej”. Po-

lityczna zgoda leży zarówno w interesie PiS, który ma większość w Sejmie, jak i opozycji, która przejęła Senat i będzie miała wpływ choćby na tempo zmian forsowanych przez partię rządzącą.

PiS zmieni kandydata do TK?

Być może Prawo i Sprawiedliwość m.in. pod wpływem ostrej krytyki ze strony opozycji wycofa kandydaturę Stanisława Piotrowicza na sędziego Trybunału Konstytucyjnego. – Wzbraniałem się tak długo, jak mogłem. Byłem w PZPR, ale nie z własnej woli – tłumaczy się Piotrowicz w rozmowie z „Siecią”. Sędziów TK wybiera Sejm.

Według „Rzeczpospolitej” nowym kandydatem mógłby być 66-letni Zbigniew Cichoń, adwokat i były senator PiS. – Nie jestem we władzach klubu, w związku z tym nie mam precyzyjnej wiedzy, ale nie słyszałem, żeby coś miało się zmienić w tej sprawie – stwierdził szef Kancelarii Premiera Michał Dworczyk w Radiu Plus.

Inicjatywy opozycji

Tymczasem senatorowie opozycji zapowiadają pierwsze inicjatywy ustawodawcze. Złożyli już projekt zmian w prawie, których celem jest wyrównanie i podwyższenie emerytur kobietom urodzonym w 1953 roku.

– Na skutek pewnego błędu legislacyjnego liczna grupa kobiet otrzymała zaniżone emerytury. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z marca tego roku stwierdził, że ten przepis ustawowy był niekonstytucyjny – wyjaśniał w środę senator Marek Borowski (Koalicja Obywatelska). ©©

2 terrorystów przyskrzyniło ABW. Szykowali się na muzułmanów

Warszawa

Kacper Rogacin

kacper.rogacin@polskapress.pl

Funkcjonariusze ABW zatrzymali dwóch mężczyzn podejrzanych o przygotowywanie ataków z użyciem materiałów wybuchowych. Ich celem mieli być muzułmanie.

Według ABW, mężczyźni wzorowali się na zamachach Andersa Breivika na wyspie Utøya w Norwegii czy Brentona

Tarranta w Christchurch w Nowej Zelandii.

Do skoordynowanej akcji ABW doszło 10 listopada w wielu miejscach na terenie województw mazowieckiego, podkarpackiego i zachodniopomorskiego. Funkcjonariusze przeprowadzili przeszukania w domach podejrzanych.

– W trakcie jednego z nich w domu jednorodzinnym na terenie warszawskiej dzielnicy Włochy funkcjonariusze ABW zabezpieczyli substancje

i środki chemiczne niezbędne do produkcji dużej ilości materiałów wybuchowych, a także broń palną, elementy konstrukcyjne służące do przerabiania broni oraz amunicję – poinformował rzecznik koordynatora służb specjalnych Stanisław Żaryn.

Znaleziono też osiem fiolek z silnie toksycznymi substancjami chemicznymi, wiele książek dotyczących wytwarzania materiałów wybuchowych oraz środków odurzających.

– Akcja była efektem zgromadzonych wcześniej informacji na temat ekstremistycznej grupy, której celem było zastraszanie osób wyznania islamskiego, zamieszkałych na terenie RP – podał rzecznik Stanisław Żaryn.

Zatrzymanym mężczyznom przedstawiono zarzuty m.in. przygotowania do przestępstwa sprowadzenia zdarzeń zagrożających życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach mających postać eksplozji materiałów wybuchowych; publicznego nawoływania do zabójstwa wobec grup etnicznych i wyznaniowych, posiadania bez pozwolenia broni palnej. ©©

Tomasz Grodzki przyznał, że niektóre głosowania w Senacie – zwłaszcza te bardziej kontrowersyjne – opozycja może przegrać

Bydgoszcz

Ulgowe bilety dla sąsiadów

Wójtowie 4 gmin podpisali wczoraj porozumienie z prezydentem Bydgoszczy.

strona 8

Na Państwa sygnały czeka w piątek w godz. 10.30-13.30 Dorota Witt

bądźmy w kontakcie
d.witt@express.bydgoski.pl

tel. 52 322 26 14

Wracamy do tematu Bydgoszczanie wiosną zdecydowali o tym, by Stary Rynek był przyjazny dla pieszych oraz rowerzystów

Chcą zmienić wolę większości

Kościół nie wypowiadał się w czasie konsultacji społecznych na temat organizacji ruchu na rynku. Podniesiono larum dopiero po wprowadzeniu zmian.

Hanna Walencykowska

hanna.walencykowska@express.bydgoski.pl
Po wielu miesiącach rewitalizacji płyty Starego Rynku, Urząd Miasta Bydgoszczy zapisał mieszkańców Bydgoszczy o to, w jaki sposób ma być ona zagospodarowana. Bydgoszczanie na zgłaszanie swoich uwag mieli kilka wiosennych tygodni (kwiecień i maj).

- W ich trakcie zgłoszono ponad 500 różnych uwag. Najwięcej wniosków dotyczyło wprowadzenia rozwiązań zapewniających możliwość dowozu towarów. Sporo uwag dotyczyło też fizycznego wygrozdzenia stref - informowała nas wtedy Marta Stachowiak, rzecznik UMB. - Bydgoszczanie jednoznacznie wypowiedzieli się, że chcą by Stare Miasto było obszarem dla pieszych i rowerzystów.

Nikt nie zgłaszał wtedy zastrzeżeń wynikających z ograniczenia dojazdu do kurii. Strona kościelna nie wzięła udziału w konsultacjach. Podniesiono larum dopiero wtedy, kiedy wolę bydgoszczan wykonano, ograniczając ruch na Starym

Władze miasta spełniły prośbę mieszkańców, **STARY RYNEK DOSTĘPNY JEST PRZED WSZYSTKIM PIESZYM**. Od miesiąca tej decyzji sprzeciwia się strona kościelna twierdząc, że ogranicza to dostęp do świątyni

rynku i w jego najbliższej okolicy.

Ograniczenie wolności?

Biskup Jan Tyrawa w otwartym liście adresowanym do prezydenta Rafała Bruskiego uznał, że władze miasta w ten właśnie sposób ograniczyły wolność kościelnej instytucji. - Oznacza to bardzo poważne utrudnienia uczestnictwa w liturgii niedzielnej Eucharystii - napisał biskup Jan Tyrawa do prezydenta. - Bardzo poważnie utrudnia to organizowanie liturgii diecezjalnej, w której uczestniczą z całej diecezji księża, siostry zakonne, katecheci, młodzież, ministranci, liturgii świąt patronalnych, li-

turgii dla grup duszpasterskich, zrzeseń, stowarzyszeń, pielgrzymek, także chorych, którzy dowożeni są taksówkami bądź z życzliwości prywatnymi samochodami.

Prezydent nie zmienił decyzji, uznając, że ograniczenie ruchu na rynku w żaden sposób nie wpływa na wolność kurii. Wtedy do walki o przywileje dla Parafii Katedralnej włączyli się bydgoscy radni Prawa

i Sprawiedliwości. Protest przeciwko miastu i w obronie biskupa zorganizowali nawet bydgoszczanie, którzy nieco wcześniej krytykowali Jana Tyrawę za to, że odwołał ks. Romana Kneblewskiego z funkcji proboszcza i odesłał go na emeryturę.

Spór o dojazd do kurii wykorzystali również niektórzy politycy, ubiegający się o poselski bądź senatorski mandat. Przed wyborami do parlamentu, sprawą zajął się wojewoda Mikołaj Bogdanowicz, który był kandydatem PiS na senatora. Wojewoda, między innymi zażądał od miasta przedstawienia dokumentacji związanej z organizacją ruchu na rynku.

15

milionów złotych kosztowała rewitalizacja płyty Starego Rynku. Inwestycję oddano w czerwcu.

Ale, prezydent Rafał Bruski pozostał niewzruszony. Prawdopodobnie dlatego, kilka dni temu do walki włączył się oj. Tadeusz Rydzyk, który na antenie swojego Radia Maryja upomniął bydgoskich katolików (i posłów prawicy), że nie reagują w sprawie zmian w organizacji ruchu wokół Starego Rynku w Bydgoszczy. W kościołach zaczęto zbieranie podpisów pod Petycją Akcji Katolickiej Diecezji Bydgoskiej.

Prezydent nie ulegnie

- Zdziwienie budzi fakt, że Akcja, która zawiera w sobie przymiotnik „katolicka” (Akcja Katolicka Diecezji Bydgoskiej) posługuje się kłamstwem - odpowiada na petycję Rafał Bruski. - Widocznie takie nowe standardy obowiązują w Kościele katolickim.

Marta Stachowiak, rzeczniczka prezydenta dodaje: - Wprowadzone regulacje równo traktują wszystkich (...) Ksiądz biskup ma zapewniony dojazd zarówno do swojej rezydencji, jak i do kurii.

Nasi Czytelnicy najczęściej popierają obecne rozwiązanie.

- Biskup Jan Tyrawa może dojechać do kurii - stwierdził jeden z Czytelników. - Wiernym nic się nie stanie gdy, podobnie jak Jezus, zostawia auta na parkingu i przyjdą do świątyni. Do biskupa należy ścieżka nad Brdą. Mógłby oddać ją miastu, które zbudowałoby na niej drogę. Ale, biskup chce pieniędzy. ©©

Dzień dobry

Małgorzata Pieczyńska

malgorzata.pieczynska@express.bydgoski.pl

SZKOLNA ALEJA GWIAZD

Każda szkoła szczeni się swoimi wybitnymi wychowankami, którzy odnieśli sukces, czy to w kraju, czy to poza jego granicami. Często są to też wspaniali ambasadorzy Bydgoszczy. Takich wybitnych absolwentów ma też III LO, które wpadło na świetny pomysł i stworzyło w szkole Aleję Gwiazd Trójki. Znaleźli się w niej, m.in., wybitny aktor Leonard Pietraszak, utytułowana polska pływaczka Alicja Pęczak, czy muzyk, kompozytor i producent muzyczny Marcin Pawłowski, Pawbeats. To co ujęło mnie najbardziej, to obecność w tym gronie Sebastiana Malinowskiego, byłego nauczyciela historii w III LO, inicjatora i założyciela Muzeum Kanału Bydgoskiego. Choć nie ma go już od 11 lat, to szkoła wciąż pamięta. I to jest piękne. ©©

KRÓTKO

Dowiedz się jak prowadzić NGO

Chcesz pracować w sektorze pozarządowym, ale nie wiesz, od czego zacząć? Urząd Miasta zaprasza na spotkanie w ramach programu Inkubator NGO 2019 - wsparcia na start dla nowych organizacji pozarządowych w Bydgoszczy zarejestrowanych w ciągu ostatnich 2 lat lub dla tych osób, które planują założyć organizację w ciągu kolejnych 6 miesięcy. Uczestnicy warsztatów w ramach Inkubatora zdobędą wiedzę i umiejętności potrzebne do profesjonalnego zarządzania organizacją. Mogą też liczyć na indywidualne wsparcie eksperckie. Pierwsze zajęcia odbędą się w sobotę 16 listopada. Zgłoszenia zawierające imię i nazwisko, nazwę organizacji oraz numer telefonu i adres e-mail wraz z klauzulą RODO należy wysłać na adres mailowy: ngo@um.bydgoszcz.pl PK

Kalendarium „Expressu”: Tak ślisko, że nie wyjechały na ulice nawet autobusy

WAŻNE DATY I FAKTY

14 listopada 1448 roku założony został najstarszy szpital w Bydgoszczy pw. Św. Ducha na Przedmieściu Gdańskim w rejonie obecnego kościoła Klarysek, poza murami miejskimi.

116 lat temu powstała w Bydgoszczy Biblioteka Miejska, która rozpoczęła działalność w gmachu przy ul. Bernardyńskiej 1. W następnym roku przeniesiona została do nieistniejącego już budynku przy ul.

Gdańskiej 19. Od 1908 roku siedzibą biblioteki jest kamienica przy Starym Rynku 24, zbudowana w 1778 roku na siedzibę pruskiej Deputacji Kameralnej.

Zasypali okopy

Przed 71 laty mieszkańcy Bydgoszczy wzięli masowy udział w zasypywaniu rowów przeciwpancernych i strzeleckich, które wykopali Niemcy w celu obrony Bydgoszczy w 1944 i 1945 roku.

14 listopada 1968 roku rozpoczęto wykopy pod budowę

Spółdzielczego Domu Towarowego przy ul. Gdańskiej, który po ukończeniu w 1974 roku otrzymał nazwę „Rywał” i na wiele lat stał się popular-

14 listopada 1973 roku przy ówczesnych Al. 1 Maja otwarty został specjalistyczny sklep z pieczywem o nazwie „Dom Chleba”.

nym miejscem zakupów dla bydgoszczan.

Nawet komin się walił

47 lat temu nad Bydgoszczą przeszła gwałtowna wichura, w 80 miejscach zerwana została sieć energetyczna, a na Wilczaku trakcja tramwajowa, co spowodowało zakłócenia w komunikacji. Przy ul. Dworcowej 59 strażacy uratowali groźący zawaleniem wysoki komin małej ciepłowni.

Przed 45 laty na ulicach Bydgoszczy pojawiły się mechaniczne zamiatarki ulic

sprowadzone ze Szwecji. Tego dnia w godzinach popołudniowych nowy sprzęt skierowano do sprzątania ówczesnych Al. 1 Maja.

14 listopada 1994 roku na skutek opadów deszczu na zamrażniętą ziemię w Bydgoszczy powstała gołoledź uniemożliwiająca prawie całkowicie poruszanie się tak po jezdniach, jak i chodnikach. Przez kilka godzin nie kursowała komunikacja miejska. Doszło do kilkunastu stłuczek i kolizji. ©©

KRZYSZTOF BŁAŻEJEWSKI

Miejski konkurs

20 atrakcji
na bydgoskie
100-lecie

Miasto rozstrzygnęło konkurs ogłoszony z okazji przyszłorocznego 100-lecia powrotu Bydgoszczy w granice Polski. Pula w tym konkursie, jednym z kilku organizowanych z okazji przyszłorocznych uroczystości (był też konkurs na mural oraz oficjalny logotyp obchodów - przyp. red.), wyniosła 200 tysięcy złotych. Projekty, na jakie czekali urzędnicy, miały nie tylko uatrakcyjnić przebieg przyszłorocznych obchodów, ale także wzmocnić lokalną tożsamość. - Do konkursu zgłoszono 58 projektów. Ich tematyka była bardzo zróżnicowana - od działań edukacyjnych w szkołach, poprzez prezentacje artystyczne, zawody sportowe, do imponujących koncertów i działań rekonstrukcyjnych - wymieniają urzędnicy. - Komisja wybrała 20 zwycięskich projektów. Będą realizowane przez cały 2020 rok.

Wśród wybranych projektów znalazły się m. in. „Bydgoszcz - 100 lat na taśmie filmowej” Kina Pomorzanin, „100 obrazów na stulecie” organizowane przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy, bicie monety jubileuszowej, „Poznaj bydgoskie marki Starówki po 1920 r.”, „Bydgoskie szlaki ku Niepodległości” czy słuchowisko Teatru Polskiego Radia.

Więcej na stronie expressbydgoski.pl ▶

OBEJRZYJ...

Tydzień Kultury Chrześcijańskiej. 17.30
Transmisja

TVP 3

BYDGOSZCZ

rozmowy „Wolność a tolerancja” z udziałem ks. prof. dra hab. Tadeusza Guza, ks. prof. dra hab. Pawła Bortkiewicza i red. Jana Pospieszalskiego, przeprowadzona w ramach XXXVIII Tygodnia Kultury Chrześcijańskiej w Bydgoszczy.

...POSŁUCHAJ

Na zdrowie!
19.00

Informacje o badaniach profilaktycznych prowadzonych w regionie. Rozmowy z lekarzami różnych specjalności. Cennych rad dotyczących zdrowego żywienia udziela dietetyk. W programie też o nowatorskich technologiach stosowanych we współczesnej medycynie.

P.K.
POLSKIE RADIO

Olimpiada Na bydgoskim UKW seniorzy z województwa wykazali się wiedzą obywatelską

zdjęcia: expressbydgoski.pl

„SENIOR OBYWATEL”
- najbardziej świadomi swych praw i obowiązków będą reprezentować nas w stolicy.

Transformacja ustrojowa Polski; trójpodział władz; Polska w UE i NATO - to tylko część zagadnień wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy Obywatelskiej „Senior Obywatel”, organizowanej przez Obywatelski Parlament Seniorów. Reprezentantów mogli zgłosić UTW, kluby, domy seniora. 12 laureatów olimpiady wojewódzkiej przeszło do etapu ogólnopolskiego. JT

FOT. DARIUSZ BŁOCH

Interwencja Jak długo jeszcze na ulicy Kamiennej straszyć będą dwa spalone samomchody dostawcze?

Za wraki płacimy wszyscy

Koszty odholowania porzuconego pojazdu ponosi właściciel. Jednak kwoty te trudno czasami wyegzekwować, więc miasto musi dopłacać.

Marta Mikołajska

marta.mikolajska@express.bydgoski.pl

Na ul. Kamiennej w Bydgoszczy, niedaleko skrzyżowania z ulicą Fordońską stoją dwa spalone wraki. Od kilku tygodni nikt nic z nimi nie robi.

Trwają procedury

- Zgłoszenie wpłynęło do nas we wtorek przed godziną 16. Procedury związane z usunięciem pojazdów już trwają - zapewnia Arkadiusz Bereszyński, rzecznik Straży Miejskiej w Bydgoszczy. Nie wiadomo jednak, jak długo to potrwa.

Jak informuje nasz rozmówca, w każdym przypadku ważne jest, by ustalić, czy faktycznie samochód został porzucony.

FOT. ARKADIUSZ WOJASIEWICZ

ZGŁOSZENIE O WRAKACH na ul. Kamiennej wpłynęło do Straży Miejskiej we wtorek. Trwają procedury związane z ich usunięciem

- Za taki możemy uznać go w przypadku, kiedy nie ma tablicy rejestracyjnej lub gdy jego stan wskazuje, że nie jest używany (zgodnie z art. 50a kodeksu drogowego - prawo

o ruchu drogowym - dop. aut.) - tłumaczy Arkadiusz Bereszyński. Jak dodaje, w przypadku wraków na ul. Kamiennej takich wątpliwości nie ma, więc zostaną usunięte.

Jednak nie zawsze jest to proste.

- Zdarza się, że właściciel przebywa za granicą lub w więzieniu. Wtedy nic dziwnego, że auto jest brudne, zakurzone - wyjaśnia rzecznik SM. Bywa, że zgłoszenia mieszkańców do „porzuconego” samochodu wynikają z... walki o miejsca parkingowe. Wtedy, jeśli nic nie wskazuje na to, że pojazd został porzucony, odholowanie go nie jest możliwe.

Ile to kosztuje?

Waldemar Winter, dyrektor Wydziału Uprawnień Komunikacyjnych Urzędu Miasta Bydgoszczy podkreśla, że auto można usunąć na podstawie art. 50a oraz art. 130a, zgodnie

Ważne jest, by ustalić, czy faktycznie samochód został porzucony. W tym przypadku jednak nie ma wątpliwości.

Arkadiusz Bereszyński

z którym pojazd można usunąć z drogi w przypadku, kiedy zostanie on pozostawiony w miejscu, gdzie jest to zabronione i utrudnia ruch lub w inny sposób zagraża bezpieczeństwu.

Koszt odholowania samochodu to 490 zł. Porzucone auto zostaje przewiezione na parking strzeżony, płatny 38 zł za każdą dobę. Jeżeli w ciągu pół roku pojazd nie zostanie odebrany, przechodzi na majątek gminy. W takim przypadku trafia na złomowanie. Przeważnie jest to wartość około 200 zł.

W tym roku na podstawie art 50a odholowanych zostało 26 pojazdów, a na podstawie art. 130a - nie licząc odstąpienia - około 500. Kto za to płaci?

Jak wyjaśnia Waldemar Winter, koszty odholowania ponosi właściciel pojazdu. Jednak często kwoty te trudno wyegzekwować.

- Mam problem, bo miasto niestety musi dopłacać. Z tego wynika, że za tych, którzy źle parkują, muszą płacić wszyscy mieszkańcy - mówi Waldemar Winter. ©

HALO EXPRESS

tel. 52 322 26 14 (w godz. 10.30-13.30) // mail: halo@express.bydgoski.pl

Rubryka redagowana jest na podstawie opinii Czytelników

Władza nie dba o policjantów

Funkcjonariusz policji, który pracuje ponad 4 godziny na powietrzu, np. patroluje ulice, ma prawo do posiłku regeneracyjnego. Wyczytałem, że stawka żywieniowa wynosi 2,71 zł. Co policjant może kupić za te pieniądze? Wodę gazowaną i bułkę? Władza mówi, że dba o funkcjonariuszy. To jak dba, widać po wysokości tej stawki! Oni wydają miliony, by na nową

kadencję kupić sobie nowe laptopy! Gdzie my żyjemy? To skandal!

Fontanny błota na Powstańców

Na Powstańców Wielkopolskich jest bardzo nierówna nawierzchnia. Fontanny wody wydobywają się spod kół.

Potrzebny parking przy Nakielskiej

Ulica Nakielska zawsze jest zakorkowana, czasami tracę godzinę, by dotrzeć do ronda Grunwaldzkiego. Myślę, że

przy pętli tramwajowej należy zbudować parking. Kierowcy mogliby zostawiać na nim swoje samochody i dalej jeździć tramwajami; byłoby szybciej i bardziej ekologicznie. Poza tym, władze miasta namawiają nas przecież do korzystania z komunikacji miejskiej.

Dziękujemy panu Mateuszowi!

Mieszkam na Bartodziejach. Od niedawna, młody człowiek z Urzędu Miasta Bydgoszczy przynosi nam pocztę. Rzadko zdarza się, by mło-

dzieńcy byli bardzo uprzejmi. Gratulujemy ratuszowi takiego pracownika. Z sąsiadką zauważyliśmy, że ten pan nosi identyfikator i dzięki temu wiemy, że ma na imię Mateusz. Gdyby wszyscy byli tacy jak on. Bardzo panu Mateuszowi dziękujemy, za to, że jest taki życzliwy!

Co ma Rydzik do Bydgoszczy?

Zbulwersowały mnie wypowiedzi ojca Tadeusza Rydzika dotyczące organizacji ruchu na Starym Rynku. Tadeusz Rydzik może w Toruniu

ustawiać ludzi a nie wtrącać się w sprawy bydgoszczan. Mam nadzieję, że prezydent wytrzyma tę nagonkę i zdania nie zmieni.

Wielopoziomowe a nie turbinowe

Na rogatkach Bydgoszczy, na odcinku drogi wojewódzkiej do Białych Błot buduje się rondo turbinowe. Drogowcy za 5 lat skończą tę inwestycję a korki i tak pozostaną. Po co takie rondo? Tam należy zbudować skrzyżowanie wielopoziomowe. Trzeba myśleć o przyszłości. NOT.HW

REKLAMA

Artykuł reklamowy

129346815

HIT - MINIATUROWY APARAT AUDIALNY – ZNASZ GO Z TV!

WZMACNIA SŁUCH W 24 H?

Poznaj prawdziwe opinie osób, które poprawiły zdolność słyszenia. **Niektórzy byli prawie głusi!**

Sprawdź, jak zyskać dostęp do urządzenia całkowicie **ZA DARMO**

To oni wybawili z postępującego ubytku słuchu już 189 700 osób

ZARYZYKOWALI KARIERĘ ZAWODOWĄ! Ich zdaniem, ultra-skuteczna technologia pomaga przywrócić pełny, czysty zakres dźwięków i wzmocnić słuch od 1. użycia!

Pragniesz znów słyszeć wszystko wyraźnie i głośno jak dawniej? Skończyć z ciągłym dopytywaniem, prośbami o powtórzenie i coraz głośniejszym nastawianiem telewizora? Niebawem skuteczny, dyskretny korektor słuchu stworzony przez norweskich specjalistów wychodzi naprzeciw wszystkim problemom ze słuchem już po kilku zastosowaniach – poznaj go, zanim korporacje produkujące tradycyjne aparaty słuchowe zrobią co mogą, by wyciszyć informacje o tej przełomowej technologii!

To cud techniki, wynalazek, który niedługo może wyprzeć z rynku tradycyjne aparaty słuchowe i ułatwić milionom ludzi na świecie odzyskanie doskonałej jakości słuchu – tak o innowacyjnym aparacie audialnym wypowiadają się eksperci i podkreślają, że ten miniatury, ultra-skuteczny regeneratore słuchu wspomaga eliminację szumów usznych, wzmacnia odbierane dźwięki i uwolnić od od zaburzeń słuchu praktycznie każdego. Bez względu na wiek, rodzaj wady słuchu, stopień degeneracji nerwu słuchowego, a nawet bez względu na przyczynę pogorszenia słuchu – każdy (również Ty!) masz szansę na nowo, wyraźnie usłyszeć otaczający świat i pozbyc się zaawansowanych zaburzeń słuchu.

Wyostrenie słuchu o 97% w 24 h - czy to w ogóle możliwe?

Choć o nowatorskiej metodzie wsparcia słuchu mówi się coraz więcej, norwescy specjaliści przebyli długą drogę, by rozpowszechnić swoją autorską technologię. Straszono ich utratą pracy i zaprzeczaniem kariery naukowej, a wszystko przez to, że rewolucyjny wynalazek jest w stanie poprawić słyszenie nawet u osób bardzo niedosłyszących, wzmocnić

i poprawić jakość słyszanych dźwięków, zminimalizować przeculicę słuchową i dać szansę na wyraźny, ostry słuch w wielu przypadkach znacznie szybciej i skuteczniej niż podczas stosowania ogólnodostępnych aparatów słuchowych.

Pionierski aparat audialny znika z polskich magazynów **W REKORDOWYM TEMPIE**

Jego spektakularne działanie potwierdza już 189 700 osób – za co pokochali nowatorskie urządzenie?

- Miniatury rozmiar – dzięki któremu aparat jest w pełni dyskretny i niewidoczny dla otoczenia
- Błyskawiczne działanie – już od 1. założenia jakość słyszenia podnosi się średnio o połowę, a głośność dźwięków zwiększa się nawet o 79%
- Wsparcie regeneracji nerwu słuchowego – wzmocnienie słuchu na poziomie komórkowym pozwala przywrócić zdolność słyszenia nawet u osób mocno niedosłyszących!
- Pełny, czysty zakres dźwięków – odzyskanie zdolności izolowania głosów w tłumie, wyostrenie szeptu, głosów z oddali, a także tych 'zza pleców'

➤ Zmniejszenie szumów usznych – uporczywe trzeszczenie, pischczenie, dudnienie i świschczenie w uszach odchodzą w zapomnienie

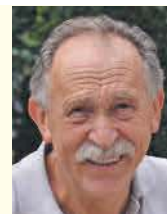
Szumy uszne? Niedosłuch?

Na wszystkie problemy – jedno rozwiązanie

Wyobraź sobie, że już jutro przy porannej kawie z łatwością i pełną swobodą porozmawiasz z bliskimi, usłyszysz przejeżdżające za oknem samochody i tramwaje, szum wiatru, czy bijący o parapet deszcz. Obejrysz ulubiony program w telewizji bez nastawiania go na cały regulator, bez przeszkód posłuchasz radia i porozmawiasz przez telefon – bez domysłania się, co rozmówca powiedział i bez ciągłych próśb o powtórzenie. Inteligentny aparat stworzony przez Norwegów tłumi niepotrzebny dźwięk, pozwala wyodrębnić mowę w hałasie a nawet rozpoznać, z jakiego kierunku dochodzi. Przygotuj się, że już po 1. założeniu tego urządzenia możesz słyszeć 4x mocniej, głośnie i wyraźniej, szumy uszne ulegną wyciszeniu i jest duża szansa, że niedosłuch ustąpi miejsca pełnemu, czystemu zakresowi dźwięków.

„Odzyskałem świetny słuch”

Postępujące osłabienie słuchu sprawiło, że stałem się coraz mniej samodzielny – córka bała się, kiedy wychodziłem sam z domu, bo kiedyś prawie wpadłem pod nadjeżdżający samochód, zupełnie go nie słyszałem... Kiedy na świat przyszedł mój pierwszy wnuk, uznałem że muszę zawalczyć o swój słuch. Zobaczyłem ten aparat w reklamie telewizyjnej, od razu go zamówiłem – i to był strzał w dziesiątkę! 3 dni wystarczyło, żeby wzmocnił słuch i uciszył nieznosne pischczenie w uszach. No i usłyszałem pierwsze słowa wnuka! Rewelacja.

Zygmunt, 58 lat, Siedlce

SPODZIEWAJ SIĘ IMPONUJĄCYCH EFEKTÓW:

- ✓ Rozszerzenie słyszalności dźwięków z otoczenia
- ✓ Wyraźne słyszenie mowy, komfort słuchowy nawet w hałasie / tłumie
- ✓ Wzmocnienie, wyostrenie słuchu, wyraźne słyszenie szeptu

Zaufaj geniuszom i zacznij słyszeć świat w pełni

Specjaliści są przekonani, że nie ma takiej wady słuchu, której nie wsparłby nowatorski, miniatury aparat audialny oraz że nie istnieje człowiek, który z jego pomocą nie byłby w stanie skutecznie walczyć z niedosłuchem. To jedynie kwestia czasu – u niektórych najwyższa jakość słuchu polepsza się już po 1. użyciu aparatu, inni zauważają poprawę słuchu i zwiększony zakres słyszenia po 5-7 dniach. Wiele zależy od stopnia uszkodzenia nerwu słuchowego, ale fakt, że innowacyjna technologia jest w stanie zwalczyć nawet postępujące osłabienie słuchu oznacza, że prawdopodobnie jesteśmy

świadkami odkrycia jakiegoś do tej pory w zwalczaniu problemów ze słuchem jeszcze nigdy nie było.

Siła nauki w trosce o Twój słuch

Batalia na rynku medyczno-naukowym trwała długo, ale ostatecznie innowacyjna technologia wzmacniania i regeneracji słuchu przebiła się przez mur tradycyjnych korporacji i przywraca rewelacyjną jakość słyszenia średnio 16 osobom każdego dnia. „To przełomowy regeneratore słuchu, który przesunął granice technologii i pomaga przywracać zdolność słyszenia na nieosiągalnym dotychczas poziomie.”

„Byłam prawie głucha, teraz słyszę wszystko!”

To wynalazek, który uratował mnie przed znacznym pogorszeniem słuchu – za wdzięczam mu wzmocnienie słuchu za ledwie w kilka dni. To niesamowite, ale już po pierwszym założeniu zaczęłam lepiej słyszeć głosy zza okna i mogłam ściszyć dudniący stale telewizor. Dziś bez nieporozumień rozmawiam z innymi ludźmi, nawet przez telefon. Polecam z całego serca.

Elżbieta, 64 lata, Radom

Niezawodny słuch jak za dawnych lat

Ty też możesz skorzystać z innowacyjnego wynalazku norweskich specjalistów i przywrócić sobie większą zdolność słyszenia bez względu na swój wiek czy stopień ubytku słuchu. Już dziś dołącz do szczęśliwców, którzy bez trudu prowadzą rozmowy z bliskimi, z łatwością dogadują się z ekspedientką w sklepie, słyszą poranny śpiew ptaków i swobodnie porozumiewają się z otoczeniem bez skrzepowania i poczucia bezsilności. Zadzwoń pod podany numer jako jedna ze 170 pierwszych osób, a otrzymasz swój indywidualny aparat audialny z pełną refundacją producenta.

Mikołaj zostawił dla Ciebie prezent odbierz go ZA DARMO!

Pierwsze 100 osób, które zadzwonią do 22.11.2019 r., otrzyma 100% REFUNDACJI PRODUCENTA!

ZADZWOŃ: 22 292 79 26

pon. – pt. 08:00 – 20:00, sob. – nd. 09:00 – 20:00. Zwykłe połączenie lokalne bez dodatkowych opłat.

PRZESYŁKA GRATIS!

Regulamin - rglinprmcjpk.com

KRÓTKO

**Dzień Seniora
- bezpłatne badania**

Już dziś w godz. 10.00-14.15 w Salonie Hoffman Kujawsko-Pomorskiego Centrum Kultury (plac Kościeleckich 6) Dzień Seniora, w ramach którego można skorzystać z bezpłatnych wykładów, warsztatów, badań i konsultacji dotyczących zdrowia, podróży, mody i wizerunku oraz edukacji. Wstęp wolny.

JT

**Jesienne targi
mieszkaniowe**

Przez cały weekend (w sobotę i niedzielę w godz. 10-16) odbywać się będzie jesienna edycja 22. Trógów Mieszkaniowych w Bydgoszczy. W hali Immobile Łuczniczka (ul. Toruńska 59) stoiska będą mieć: deweloperzy, którzy zaprezentują swe inwestycje, wśród których będą premiery; biura nieruchomości, a także różne firmy oferujące wyposażenie wnętrz i otoczenia domu. Targom towarzyszą także tematyczne wykłady, z których można dowiedzieć się praktycznej wiedzy o kredytach czy kupnie i sprzedaży nieruchomości. Dyżurni będą też eksperci - w sobotę: w godz. 12-15 radca prawny i 11.00-14.00 rzeczoznawcy majątkowi, a w niedzielę 11.00-14.00 - architekt. Wstęp, wykłady i konsultacje są bezpłatne.

JT

**Najpiękniejsze arie
w konkursie śpiewu**

W Operze Nova trwają przesłuchania uczestników I Ogólnopolskiego Konkursu Wokalnego im. Bogdana Paprockiego. W jury zasiadają najwybitniejsi polscy śpiewacy, od III etapu do grona jurorów dołączają także dyrektorzy wszystkich krajowych teatrów muzycznych, którzy najlepszym proponują udział w spektaklach. Przypominamy, że otwarty dla publiczności wielki finał z udziałem ok. 20 najlepszych uczestników (wybranych z 71 absolwentów i studentów polskich akademii muzycznych) i towarzyszeniem orkiestry Opery Nova odbędzie się w sobotę w godz.: 10-14 i 18-22 (bilety na przesłuchania kosztują: 15, 25, 30 zł). W koncercie galowym w niedzielę o godz. 18 (bilety: 20, 40, 50 zł) wystąpią finaliści i laureaci konkursu wraz orkiestrą. Repertuar koncertów jest bardzo bogaty, usłyszeć będzie można najpiękniejsze arie z polskich i światowych dzieł operowych. Bilety w kasie opery i na stronie opera.bydgoszcz.pl.

JT

Komunikacja miejska Prezydent Bydgoszczy Rafał Bruski podpisał wczoraj porozumienie z wójtami podbydgoskich gmin

Ulgowe bilety dla sąsiadów

Od 1 grudnia z oferty tańszych biletów uczniowskich i kart malucha skorzystają także mieszkańcy Dobrcza, Białych Błot, Osielsko i Nowej Wsi Wielkiej.

Przypomnijmy, tańsze bilety okresowe na autobusy i tramwaje przysługują już bydgoskim uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz maluchom w wieku 4-7 lat. Teraz program został oficjalnie poszerzony o uczniów i dzieci z gmin ościennych współpracujących z miastem w ramach Metropolii Bydgoszcz.

Dzieci w wieku 4-7 lat oraz uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych do 20. roku życia, którzy zamieszkują na terenie gmin: Nowa Wieś Wielka, Dobrcz, Osielsko i Białe Błota, od 1 grudnia będą mogli korzystać z biletów okresowych w cenie 10 zł - miesięczny bądź 30 dniowy albo 100 zł - roczny. Bilety będą przysługiwały dzie-

WÓJTOWIE GMIN, którzy podpisywali aneksy do porozumień międzygminnych mówią o dużym zainteresowaniu mieszkańców tym programem

ciom i uczniom na podstawie ważnej Metropolitalnej Karty Uczniowskiej lub Metropolitalnej Karty Malucha, które wydawane są przez gminy.

Uprawnieni uczniowie przy kontroli będą okazywać kartę BKM z zakodowanym biletem, ważną legitymację szkolną i ważną Metropolitalną Kartę Uczniowską. Uprawnione dzieci od 4. roku życia, przy kontroli biletowej okazują kartę BKM z zakodowanym biletem

i ważną Metropolitalną Kartę Malucha.

- Dzięki tej współpracy, nasza metropolitalna młodzież i dzieci będą korzystać z takich samych ulg jak bydgoszczanie. To ważny kierunek rozwoju, ponieważ uczniowie dojeżdżają do Bydgoszczy, żeby się kształcić, a w przyszłości także pracować. Dzięki tym rozwiązaniom w Bydgoszczy mamy między innymi rekordowo niski poziom bezrobocia - mówił prezydent

Bydgoszczy Rafał Bruski podczas podpisywania porozumienia z wójtami gmin.

Gdzie można zakupić bilet malucha i bilet uczniowski? Bilety kodowane są na Bydgoskiej Karcie Miejskiej. Bilety można kupić w punktach sprzedaży biletów okresowych, przez Internet lub w biletomatach. Jeśli ktoś nie ma BKM musi wypełnić wniosek i załączyć do niego: zdjęcie o wymiarach min. 2,5 cm x 3 cm, (można je wykonać nieodpłatnie przy składaniu wniosku w punkcie przy ul. Toruńskiej 174 A); dowód osobisty, paszport, a w przypadku młodzieży szkolnej ważną legitymację szkolną (do wglądu). W przypadku dzieci i młodzieży, które nie mają dowodu osobistego należy podać numeru PESEL. Dokumenty składa się osobiście, można to zrobić w następujących miejscach: Centrum Obsługi Klienta przy ul. Toruńskiej 174a (siedziba ZDMiKP) w dni robocze w godz. 7.00 - 17.00 - karta wydawana jest na miejscu; w kasie biletowej przy ul. Zygmunta Augusta 10 (przy Dworcu Głównym) od pn. do pt.

w godz. 8.00 - 18.30 - tylko w sprawie wydania nowej karty BKM, czas oczekiwania na kartę to ok. 5 dni roboczych) lub w kasie biletowej przy ul. Modrzewiowej 19 (stacja Bydgoszcz Leśna), w dni robocze w godz. 8.30 - 15.30 - tylko w sprawie wydania nowej karty BKM, czas oczekiwania to też ok. 5 dni.

Jest też możliwość wysłania wniosku o wydanie nowej karty on-line, dołączając zdjęcie w formacie JPEG o wymiarach min. 2,5 cm x 3 cm i rozdzielczości 300dpi. Po zatwierdzeniu wniosku w systemie, pasażer zostanie poproszony drogą elektroniczną o stawienie się w Centrum Obsługi Klienta w celu okazania dokumentu tożsamości i zweryfikowania danych zawartych we wniosku, z jednoczesnym odbiorem karty.

Za osobę niepełnoletnią wniosek wypełnia, składa, potwierdza i odbiera kartę rodzic lub inny opiekun prawny. Powyżej 13. roku życia może to zrobić młodzież po okazaniu ważnej legitymacji szkolnej lub innego dokumentu tożsamości. Trzeba znać też swój PESEL). **OPR. PK**

Jesteśmy otwarci na „obcych”

CUDZOZIEMCY

- Bydgoszczanie są otwarci na obcokrajowców, ale zaw sze znajdują się ludzie, którzy nie lubią obcych - mówi Serhii Zinchenko, honorowy prezes Zrzeszenia Studentów z Zagranicy przy WSG.

- Mamy spore wsparcie w mieście. Gdy coś organizujemy, możemy na urząd liczyć. Tak było chociażby, gdy przyjechała do Bydgoszczy młodzież z terenów objętych wojną. Niekiedy jednak brakuje kogoś takiego jak koordynator, z którym można byłoby zorganizować wiele rzeczy. Nam sprawę ułatwia uczelnia. Często nie chodzi nam nawet o jakąś kasę na działania, ale informację, co i gdzie można zorganizować. Obcokrajowcy często tego nie wiedzą - mówi Serhii Zinchenko, honorowy prezes Zrzeszenia Studentów z Zagranicy przy WSG w Bydgoszczy.

Ta organizacja ma dwie odnogi. Jedna to studenci mówiący po ukraińsku, a także Białorusini czy Kazachowie. Druga część to studenci anglojęzyczni, ci przyjeżdżają do Polski z bardzo egzotycznych czasami krajów takich jak Nigeria, Zambia, Rwanda czy Sri Lanka. O ile Ukraińcy bardzo dobrze odnajdują się w Bydgoszczy, to

studentom anglojęzycznym jest nieco trudniej. Warto byłoby również dla nich zorganizować jakieś dni adaptacyjne.

Społeczność ukraińska w Bydgoszczy jest bardzo różna. - Część stanowią studenci, oni najłatwiej integrują się z miastem - uważa nasz rozmówca. - Druga grupa to pracownicy. Ale i w tej grupie, można powiedzieć, jest podział. Część osób przyjeżdża wyłącznie do pracy, pracują po 10-12 godzin dziennie i jeśli w ogóle mają czas wolny, to śpią żeby odpocząć. Ale mamy też sporo fachowców, na przykład w Atosie. To z kolei grupa, która ma więcej czasu i możliwości, by poznawać miasto. Często sami do nas podchodzą i pytają co tu robimy i skąd jesteśmy. Gdy nasz zespół taneczny gościł na święcie Okola, podchodziło do nas mnóstwo Ukraińców, którzy cieszyli się, że ktoś gra ich muzykę. Ale jest i trzecia grupa, z roku na rok coraz liczniejsza. To turyści, którzy wpadają do Bydgoszczy, bo mają dobre połączenia lotnicze, odwiedzają rodziny, przyjaciół, a potem jadą np. zwiedzać Gdańsk.

Serhii Zinchenko twierdzi, że nie można narzekać na otwartość bydgoszczan, choć zauważa, że zawsze znajdują się ludzie, którzy nie lubią obcych. ©

SŁAWOMIR BOBBE

PROMOCJA

009396025

Niezapomniane przeboje Leonarda Cohena

w kobiecym wykonaniu

DAMIĘCKA
KUKULSKA
LIPNICKA
ŁOBASZEWSKA
PIETRUCHA
WROŃSKA
PRZYBYSZ

Bilety
już od
69 złotych!

**NIEDZIELA, 24 LISTOPADA
BYDGOSZCZ**

BILETY DO NABYCIA:

sieć sklepów Media Markt | księgarnie PWN | Salon Muzyczny Riff
www.abilet.pl | www.ebilet.pl | www.kupbilecik.pl

Organizatorzy:

GAZETA
pomorskaExpress
pomorski

naszemiasto.

Zwierzenia przy muzyce Magdalena Jasińska zaprasza do wysłuchania audycji na stronie radia PiK: www.radiopik.pl

Łagodzą emocje u kibiców

Bisz i Radex, to duet założony przez lidera zespołu Pustki oraz uznanego Bydgoskiego rapera.

Magdalena Jasińska

Wasza nowa płyta nosi tytuł „Duch oporu”. Dlaczego?

Bisz: Na tej płycie poruszamy problemy współczesnego świata.

Radex: Staraliśmy się dać świeży wgląd w ciemne strony kapitalistycznej gospodarki, konsumpcjonistycznego trybu życia, cyfrowej kultury.

To takie najbardziej ważne problemy na teraz, ale to oznacza, że wy jesteście bardziej analogowi niż cyfrowi?

Bisz: Żyjemy w cyfrze, od dłuższego czasu i od tego nie da się uciec. Świat jaki jest jaki widzimy i po prostu na niektóre jego aspekty się nie zgadzamy i postanowiliśmy dać temu wyraz w muzyce.

Radex: Muzyka do tego też może służyć, ale nie wymyśliłmy tego. Punk robił to dużo wcześniej, podobnie wczesny korzeny hip-hop. W muzyce od dawna sygnalizowana była niezgoda na świat. Mamy wrażenie, że teraz w muzyce popularnej rzadko kto wyraża swój stosunek do świata.

Bisz: Z wielu piosenek puszcanych w radiu nie wiadomo

FOT. FACEBOOK BISZ/RADEX

Duet **Bisz i Radex** niedawno wydali swoją kolejną płytę. Ich najnowszy krążek zatytułowany jest „**DUCH OPORU**”

jaki jest stosunek wokalisty do świata.

Bo najczęściej oni nie piszą sobie tekstów.

Bisz: Chcieliśmy, żeby ktoś, kto słucha naszej płyty, wiedział „a oni się na to nie zgadzają, a to im się nie podoba, a to chwalą ...”, weszliśmy w rolę komentatorów.

Radex: Jako kulturoznawcy, bliskie jest mi spojrzenie na artystę jak na tłumacza rzeczywistości. To był nasz cel, żeby skomplikowaną rzeczywistość wytłumaczyć. Jesteśmy

przebodźcowani informacjami i nie jesteśmy w stanie ich zwerifikować. W cyfrowej rzeczywistości staraliśmy się te problemy przetłumaczyć w artystycznym języku. Jest nam bliższe myślenie o artyście, który powinien mieć miejsce w społeczeństwie, ze swoim spojrzeniem na rzeczywistość, która zawsze jest trochę odmienna.

W opisie płyty czytamy, że to jest 11 eklektycznych utworów. Po przesłuchaniu mam wrażenie, że są one spójne. Nie są od Sasa do lasa.

Radex: Spójna jest idea i proces powstawania. Dużo dyskutowaliśmy o tym, co ta płyta ma wyrażać i do wyrazistych treści próbowaliśmy dobrać formy muzyczne. Próbek utworów powstało ze 40, z których wybieraliśmy brzmienia pasujące do treści, które są przez niektórych może uważane za poważne, ale dotyczą nas wszystkich: życie, śmierć, miłość.

Chodzicie na mecze piłkarskie?

Radex: Ja ostatni raz byłem na meczu Legii z Siarką Tarnobrzeg w 1998 roku, jako dziecko.

Bisz: A ja na mistrzostwach młodzików w Bydgoszczy, to był świetny turniej.

Pytam w kontekście jednego z waszych utworów „Pokaż mi język”. Co chcieliście przekazać kibicom?

Bisz: Jednym z problemów świata, który nam doskwiera jest to, że przestajemy szanować język. Słowa, to silne narzędzie, które może ludziom zrobić krzywdę. Nieodpowiednio używane czy nieświadomie. Często nie jesteśmy świadomi tego, że tę krzywdę robimy, że są jakieś sytuacje, którym możemy zapobiec. Piosenka „Pokaż mi język” jest o tym, żeby na słowa uważać, bo często nie zdajemy sobie sprawy, co możemy nimi spowodować. **W waszych utworach, też nie ma za wiele agresji**

Bisz: Staraliśmy się, żeby to było eleganckie literacko. Cho-

dziło o to, żeby rapowe piosenki mogły lecieć w radiu. Niezbyt popularny współcześnie przekaz ma szansę dotrzeć do słuchaczy. Gdzieś tam zasłyszany refren ma fajną melodię i nagle okazuje się, że mówi o rzeczach bardzo ważnych.

Radex: Poznań piosenka „Pokaż mi język” została wyemitowana na stadionie Legii Warszawa tuż przed meczem z Lechem Poznań, jako przesłanie do kibiców, żeby na ten język uważać.

Bisz: To był mecz podwyższonego ryzyka, gdzie różne sytuacje mogły się zdarzyć. I to nie musi być stadion, to może być komunikacja miejska, park.

Radex: Ale ten utwór może być przeznaczony do emisji w takich miejscach.

To może lepiej wysłać ten klip do wszystkich klubów piłkarskich?

Radex: Już coraz więcej dziennikarzy zainteresowało się tą piosenką. Zauważyło ją kilka portali sportowych i trzeci program Polskiego Radia też to zauważył, więc może takie rzeczy są potrzebne. Może czas właśnie na powrót do jakiejś sztuki utylitarnej, takiej która naprawdę coś do tego życia wnosi, tak że po prostu wchodzi do jakiejś trudnej sytuacji i może ją rozładować.

Bisz: To jest miód na moje serce, to znaczy, że nasza muzyka naprawdę się przydaje i w tym momencie niewiele więcej mi potrzeba.©©

KRÓTKO

Uwaga, będzie sucho w kranach

Miejskie Wodociągi i Kanalizacja w Bydgoszczy informują o planowanych wyłączeniach wody. Dziś (czwarte 14 listopada): w godz. 8.30 - 13.30 osiedla Piaski, Smukała (od. ul. Rajska). Jutro (piątek 15 listopada): w godz. 8.00 - 11.00 ul. Ogińskiego, Jagiellońska.

PK

Wyjazd do Gdańska i spacer po puszczy

W niedzielę 8 grudnia Klub Turystów Pieszych „Wędrawnik” przy RO „Szlak Brdy” zaprasza na wycieczkę autokarową do Gdańska. W programie: Wyspa Sobieszewska (spacer plażą do ujścia Wisły, rezerwat Mewia Łacha - dla chętnych krótszy wariant trasy), Przegalino (śluz), Gdańsk (Muzeum Żegarów Wieżowych i carillon w kościele pw. Św. Katarzyny, burzystynowy ołtarz w kościele Św. Brygidy - możliwość uczestnictwa w mszy świętej, Europejskie Centrum Solidarności w supernowoczesnym budynku), czas wolny na Starym Mieście. Wyjazd z Bydgoszczy w niedzielę o godzinie 6.30 sprzed TESCO. Koszt wycieczki około 70 zł (zależny od liczby uczestników), obejmuje dojazd autokarem, wstępy, przewodnika i opiekę profesjonalnego pilota. Program jest ramowy i organizator zastrzega sobie możliwość zmian, tak w kolejności zwiedzanych miejsc, jak i ich liczby. Szczegółowe informacje i zapisy na wycieczkę do Gdańska pod numerem telefonu 500 416 596.

W niedzielę 24 listopada Klub Turystów Pieszych „Wędrawnik” RO „Szlak Brdy” w Bydgoszczy zaprasza na rajd po Puszczy Bydgoskiej. Trasa piesza: Bydgoszcz Błonie, Trzciniec, Puszcza Bydgoska, Bydgoszcz Glinki - łącznie około 15 kilometrów. Zbiórka chętnych przy pętli autobusowej Błonie o godz. 10.00. Powrót komunikacją publiczną. Szczegółowe informacje o wyprawie u organizatora pod numerem telefonu 600 799 977.

PK

Mieszkańcy Solca pokazują swoje hobby

Muzeum Solca im. Księcia Przemysła w Solcu Kujawskim zaprasza na otwarcie nowej wystawy czasowej pt. „Mam Hobby”, które odbędzie się w środę 20 listopada o godzinie 17.00 w siedzibie muzeum przy ulicy Toruńskiej 8.

PK

Spinningiści rywalizowali na prawym brzegu Wisły. Łowili szczupaki i okonie

RYBA SEZONU

59 wędkarzy rywalizowało 10 listopada na prawym brzegu Wisły (odcinek Czarze-Dębowiec - Kokocko) podczas Towarzyskich Zawodów Spinningowych pod patronatem Robinson Europe S.A.

Przemysław Peszek

Zwycięzcą imprezy został Dawid Murawski - reprezentant koła PZW Record Chełmno. Triumfator złowił 3 szczupaki (najdłuższy mierzył 50,5 cm) za co otrzymał 2200 punktów i 1 punkt sektorowy. Na drugim miejscu uplasował się Michał Tuszyński (koło PZW Wda Świecie) - 2 szczupaki (najdłuższy mierzył 65 cm) - 2050 punktów i 2 punkty sektorowe. Trzecie miejsce przypadło Arkadiuszowi Piękosowi (koło PZW nr 1 Bydgoszcz) - 2 szczupaki (najdłuższy mierzył 61,5 cm) - 2050 pkt i 3 pkt sekt.

W pierwszej dziesiątce owarzyskich Zawodów Spinningowych uplasowali się: Edmund Benetkiewicz (koło PZW Rzemieślnik Bydgoszcz) - szczupak 73,7 cm - 1950 punktów i 4 punkty sektorowe, Andrzej Białek (koło PZW nr 77 Czarze) - szczupak 64,5 cm - 1500 punktów i 5 punktów sektorowych, Wiesław Górecki (koło PZW nr 1 Bydgoszcz) - około 22,5 cm i dwa szczupaki (najdłuższy 49,2 cm) - 1440 punktów i 6 punktów sektorowych, Przemysław Magoń (koło PZW nr 1 Bydgoszcz) - trzy okonie (najdłuższy 24,2 cm) i szczupak 53,5 cm - 1370 punktów i 7 punktów sektorowych, Dariusz Wiśniewski (koło PZW nr 127 Solec Kujawski) - szczupak 55 cm - 1000 punktów i 8 punktów sektorowych, Michał Stępień (koło PZW nr 140 Solec Kujawski) - szczupak 51,7 cm - 850 punktów i 9 punktów sektorowych, Norbert Łopuchin (Włocławek) - szczupak 51 cm

FOT. NADSIANE

EDMUND BENETKIEWICZ ze szczupakiem mierzącym 73,7 cm

- 800 punktów i 10 punktów sektorowych.

Łącznie sklasyfikowano 22 wędkarzy (37 procent startujących w zawodach), którzy złowili 22 wymiarowe okonie i 19 wymiarowych szczupaków (w

zawodach spinningowych organizowanych przez Polski Związek Wędkarski wymiar okonia jest liczony od 20 cm w górę, a szczupaka od 45 cm w górę - przy. red.). Największego okonia o długości 31,7

Przemysław Peszek

- pasjonat wędkarstwa i właściciel sklepu „Ryba Sezonu”, al. Lecha Kaczyńskiego 36, lok. 8 w Bydgoszczy

Wernisaż Już dziś o 18.00 w Galerii Miejskiej bwa

Karola Śliwki sztuka dla społeczeństwa

Etykiety słodczy, kosmetyków, projekty znaczków, plakatów, okładek książek i płyt czy prywatne pamiątki jednego z najwybitniejszych polskich projektantów na wystawie w Bydgoszczy.

Bydgoszcz to piąte miasto, w którym prezentowana jest największa wystawa monograficzna poświęcona Karolowi Śliwce (1932-2018), jaką w ramach cyklu „Polskie Projekty Polscy Projektanci” przygotowało Muzeum Miasta Gdyni. Artysta stworzył ok. 450 znaków graficznych, logotypów (np. skarbonka PKO, Instytutu Matki i Dziecka), plakatów (m.in. olimpiad, Festiwalu Chopinowskiego), okładek płyt (Tiny Turner czy ZPiT „Mazowsze”), opakowań papierosów („Syrena”, „Giewont” i „Morskie”) czy popularnych w PRL-u kosmetyków dla panów „Wars”. Wszyst-

ko to przez 60 lat wpisywało się w codzienne życie Polaków. Słowem, Karol Śliwka tworzył grafikę użytkową, którą określał jako sztukę dla społeczeństwa.

Jak się dowiedzieliśmy, na otwieranej dziś wystawie, zobaczymy ponad 200 obiektów.

- Wśród nich jest liczna grupa oryginalnych opakowania od czekolad, detergentów, kosmetyków, projekty znaczków pocztowych, pudełko tekturowe domu handlowego SMYK, a także oryginalne pamiątki Karola Śliwki, jego obraz z lat nastoletnich - wymienia Agnieszka Gorzaniak, koordynująca wystawą z ramienia Galerii Miejskiej bwa. Zaraz po wernisażu oprowadzanie kuratorskie.©©

JUSTYNA TOTA

Więcej o unikatach na wystawie w sobotnim wydaniu „Expressu” i na: expressbydgoski.pl/kultura

FOT. WWW.KAROLSLIWKA.PL

Czy pamiętacie Państwo **OPAKOWANIA** tych łakoci **E. WEDLA**? One też są projektu **KAROLA ŚLIWKI**. Więcej prac w bwa ul. Gdańska 20, wstęp wolny

DO KINA

(ul. Jagiellońska 39-47, tel. 52 554-37-37)

Terminator: Mroczne przeznaczenie **PREMIERA** (Chiny USA 2019) akcja s-f napisy 15:30 18:10 20:50 dubbing 12:50 17:30 napisy Sala Škoda 4DX 16:50 19:30 22:10 dub. Sala Škoda 4DX 11:30 14:10

Ukryta gra **PREMIERA** (Polska 2019) thriller napisy 11:10 13:20 15:30 17:40 19:50 22:00

Baranek Shaun Film. Farmageddon **PREMIERA** (Francja USA Wielka Brytania 2019) animacja dubbing 10:20 12:20 14:20 16:20 18:20

Midway **PREMIERA** (Chiny USA 2019) dramat wojenny napisy 13:10 16:00 17:50 20:45 21:30

Salma w krainie dusz **PREMIERA** (USA 2) animacja dubbing 10:00 12:00 14:00 16:00 18:00

#Jestem M. Misfit **PREMIERA** (Polska 2019) komedia 11:00 13:00 15:00 17:00 19:00

1800 gramów **PRZEDPREMIERA** (Polska 2019) dramat obyczajowy **Ladies Night** 19:30

Boże Ciało (Polska 2019) obyczajowy 10:40 14:00 16:30 19:00 20:10 21:30

Rodzina Addamsów (Kanada USA Wielka Brytania 2019) animacja familijny dubbing 11:20 13:20 15:20 17:30

Czarownica 2 (USA 2019) familijny fantasy dubbing 11:30 12:30 15:00 17:15

Joker (USA 2019) kryminał akcja napisy 10:00 12:50 15:20 20:20

Obywatel Jones (Polska Ukraina Wielka Brytania 2019) thriller polityczny napisy 19:30 22:00

(Nie)znajomi (Polska 2019) dramat komedia 20:00 22:10

Countdown (USA 2019) horror napisy 19:40 21:40

Zombieland: Kulki w łeb (USA 2019) horror komedia napisy 20:50

Angry Birds Film 2 (Finlandia USA 2019) animacja dubbing 10:40

O Yeti! (Chiny USA 2019) animacja dubbing 10:30

Ślicznotki dramat napisy 18:30

Był sobie pies 2 (USA 2019) familijny dubbing 12:30 16:10

repertuar bydgoskich kin na czwartek

(I piętro Galerii Pomorskiej, tel. 52 58-100-63, www.helios.pl)

Ukryta gra **PREMIERA** thriller napisy 11:40 14:00 16:20 18:45 21:10

Terminator: Mroczne przeznaczenie **PREMIERA** (Chiny USA 2019) akcja s-f napisy 12:15 15:10 18:00 20:50

Baranek Shaun Film. Farmageddon **PREMIERA** animacja dubbing 10:00 13:30 15:40 17:50

Midway **PREMIERA** wojenny napisy 11:30 14:30 17:30 20:30

Salma w krainie dusz **PREMIERA** animacja 10:20 12:30 14:45 18:30

#Jestem M. Misfit **PREMIERA** komedia 11:15 17:00 19:10

Nieplanowane dramat seans z lektorem 11:00 13:15 20:15

Rodzina Addamsów dub. 15:45

Kurier **Kultura Dostępna** 13:00 18:00

Czarownica 2 familijny fantasy dub. 9:00 10:20 15:50

Boże Ciało 20:00 21:20

Joker kryminał napisy 20:45

Kiedy się pojawiłaś dramat napisy 9:00

Wicher: Przyjazd Ari familijny dubbing 9:00

(ul. Focha 48, tel. 52 568-43-10)

Terminator: Mroczne przeznaczenie **PREMIERA** akcja s-f napisy 14:50 17:35 20:20 21:15; dubbing 12:05

Ukryta gra **PREMIERA** thriller napisy 13:30 15:50 18:10 20:35

Baranek Shaun Film. Farmageddon **PREMIERA** animacja 10:00 14:00 16:10 18:20

Midway **PREMIERA** wojenny napisy 12:00 15:00 17:55 20:50

#Jestem M. Misfit **PREMIERA** komedia dub. 10:50 16:20 18:30

Salma w krainie dusz **PREMIERA** animacja 10:00 12:00 15:35 17:45

Nieplanowane napisy 12:55 14:00 19:55

Rodzina Addamsów animacja dub. 10:00 11:55

Czarownica 2 familijny fantasy dub. 9:45 13:20 16:00 18:40

Boże Ciało obyczajowy 12:10 14:40 17:10 19:40 20:30

O Yeti! animacja 10:00 14:05

Joker kryminał 12:05 14:45 16:30 17:25 19:30 20:10

Był sobie pies 2 familijny 10:00

(Nie)znajomi dramat komedia 20:40

Obywatel Jones thriller 10:30

WAŻNE TELEFONY

AQUAPARK

Ośrodek Sportu i Rekreacji
Solec Kujawski, ul. Stefana Roweckiego „Grota” 3, tel. 52 387 20 15
www.osir.soleckujawski.pl

APTEKI

Alba tel. 52 346 01 11
ul. M. Skłodowskiej-Curie 1
Alba Bis tel. 52 345 57 57
ul. Gdańska 140
Centralna tel. 52 322 16 33
ul. Gdańska 27
Bajka tel. 52 343 05 46
ul. E. Szelburg-Zarembiny 9
Apteka Żyj-Zdrowo.com
ul. Sułkowskiego 48
tel. 52 341 26 81
ul. Kornela Ujejskiego 75
tel. 52 342 78 52
ul. Wojska Polskiego 42
tel. 52 345 16 66
ul. Śniadeckich 51
tel. 52 322 44 73
ul. Światłocowa 8A

tel. 52 363 13 60
ul. M. Skłodowskiej-Curie 29
tel. 52 342 15 52

DO SZPITALA

Szpital im. Bizuela
ul. Ujejskiego 75,
tel. 52 365 57 99
Szpital im. Jurasza
ul. Skłodowskiej-Curie 9,
tel. 52 585 40 00
Szpital im. Warmińskiego
ul. Szpitalna 19,
tel. 52 370 94 00
Centrum Onkologii
ul. Romanowskiej 2,
tel. 52 374 30 00
Szpital MSWiA
ul. Markwarta 4/6,
tel. 52 58 26 200
Szpital Dziecięcy
ul. Chodkiewicza 44,
tel. 52 326 21 00
Kujawsko-Pomorskie Centrum Pulmonologii w Bydgoszczy,
ul. Seminaryjna 1,
tel. 52 325 67 00

Wojskowy Szpital Kliniczny
ul. Powstańców Warszawy 5,
tel. 261 41 72 20, 261 41 72 22
Rejestracja: 261 417 300
Wojewódzki Szpital Obserwacyjno-Zakaźny,
ul. św. Floriana 12,
tel. 52 325 56 00

PODAJ ŁAPĘ

Schronisko dla Zwierząt
ul. Grunwaldzka 298,
ambulatorium weterynaryjne
czynne w godz. 12.00-15.00
tel. 52 372 21 30

PORADNIE

Poradnia Profilaktyki i Terapii Uzależnień „MONAR” (problemy narkomanii)
ul. Bohaterów Kragujewca 11,
tel. 52 361 21 43
www.monar.bydgoszcz.pl
Problemy alkoholowe Bydgoski Ośrodek Rehabilitacji,

Terapii Uzależnień i Profilaktyki „BORPA”
ul. Przodowników Pracy 12,
tel. 52 375 54 05 i 52 361 76 82;
Fordon, ul. Porazińskiej 9,
tel. 52 344 52 82
Młodzieżowy Ośrodek Profilaktyki i Wczesnej Terapii Stowarzyszenia Monar. Oddział Dzienny
Bydgoszcz, ul. Św. Trójcy 15
tel. 52 345 88 88
czynne: pon.-pt. 12.00-20.00
www.monar.info
e-mail: monarbydgoszcz@o2.pl
Federacja Konsumentów
ul. Konarskiego 3,
tel./fax 52 322 52 01
Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii,
ul. Dworcowa 23, g. 15.00-19.00,
tel. 52 371 19 08
Stowarzyszenie Osób z NTM „Uro Conti” www.uroconti.pl
Stowarzyszenie Wzajemnej Pomocy „Flandria”
www.flandria.pl
Akademia Walki z Rakiem
www.awzr.pl

DOM SUE RYDER
ul. W. Roentgena 3,
Hospicjum domowe - 24h / 7 dni
wizyty lekarskie i pielęgnarskie.
Tel. 52-343-28-63; 52-329-00-95;
www.domsueryder.org.pl

Hospicjum
im. ks. Jerzego Popiełuszki
ul. Szpitalna 19, tel. 52 361 11 45

W ŻAŁOBIE

Zakład Pogrzebowy „ZIELEŃ MIEJSKA”
ul. Czarotyskiego 13,
czynny całą dobę,
www.zielenmiejska.pl,
tel. 52 324 99 98, 52 324 99 99
pogotowie pogrzebowe 24 h,
tel. 195 88

Zakład Usług Pogrzebowych „UNIWERSAL”
ul. Bałtycka 9 - całodobowo
tel./fax 52 370 54 40,
52 342 07 24,
ul. św. Trójcy 28, tel. 52 322 67 66

Zakład Pogrzebowy 24 h „NERO-FALKOWSKI”
www.nero-falkowski.pl
Al. Wyszyńskiego 50
(obok WORD-u);
Rynek 4 - Fordon
tel. 52 328 23 73 kom. 664 63 28 38
Zakład Usług Pogrzebowych „DYLEWSCY”
Plac Piastowski 9, tel. 52 345 64 87
Piwnika Ponurego 1D,
tel. 52 342 95 16
tel. całodobowe 52 322 29 16,
602 26 34 72 www.dylewscy.pl

NUMERY ALARMOWE

Policja 997
Pożar 998
Pogotowie 999
ALARM 112
Straż Miejska 986
AWARIA: Prąd 991
Gaz 992
Woda 994
Ciepło 993
Centrum Zarządzania Kryzysowego 52 58 59 888

KULTURA I ROZRYWKA

Przywołają dawnych wspomnień czar

Niedziela godz. 16.00 - koncert zespołu Artes Ensemble. Pałac Nowy w Ostromecku, wstęp 10/15 zł. Artes Ensemble jest bydgoszczanom już dobrze znany za sprawą występów podczas festiwalu Fontanna Muzyki. Tym razem kostiumowe widowisko muzyczne w stylu retro artyści zaprezentują w Pałacu Nowym. Zabrzmiały przeboje starego kina, szlagiery rewii i kabaretu XX-lecia międzywojennego. JT

Kto przejdzie do II etapu konkursu?

Czwartek godz. 18.00 - wyniki I etapu; od 15 do 17 XI - II etap. XI Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny im. Ignacego Jana Paderewskiego. Dziś ostatni dzień przesłuchań I etapu konkursu pianistycznego im. Paderewskiego, którym przyśłuchiwać można się od 10.00 w sali Akademii Muzycznej przy ul. Gdańskiej 20 lub na: konkurspaderewskiego.pl. Dziś ok. 18.00 dowiemy się, kto z 45 uczestników przejdzie do II etapu, którego przesłuchania także w Akademii Muzycznej będą się odbywać 15, 16 i 17 XI. Półfinalistów jury ogłosi w niedzielę ok. godz. 17. Koncerty półfinalistów i finałistów odbywać się będą już w Filharmonii Pomorskiej. Więcej na expressbydgoski.pl/kultura. JT

Przywiezie poezję i kobiece akwarele

Czwartek godz. 18.00 - 126. spotkanie w Kawiarni Literackiej (ul. Ogrody 15), wstęp wolny. Poetka, malarka i ilustratorka Małgorzata Anna Bobak Kończowa będzie dziś gościem Kawiarni Literackiej. Jak zdradziła nam szefowa KL Barbara Jendrzejewska, artystka przywiezie ze sobą autorskie i niezwykle kobiece akwarele. Będzie też muzyka - na skrzypcach przy akompaniamencie fortepianu zagra Bolesław Siarkiewicz. JT

Wirtuozi smyczków w hali pomp

Sobota i niedziela godz. 18 - 11. Festiwal Muzyki Kameralnej „Muzyka u Źródeł”. Muzeum Wodociągów (ul. Gdańska 242), bilety na: muzykauzrodel.com. To ostatni weekend z festiwalowymi koncertami tegorocznej „Muzyki u Źródeł”. W sobotę wystąpi wirtuoz skrzypiec - Mariusz Patyra, pierwszy Polak, który wygrał „Premio Nicolo Paganini” (Genua 2001). Przed bydgoską publicznością wystąpi z zespołem i wykona utwory nie tylko Paganiniego. Dzień później na finał festiwalu ze swym najnowszym projektem muzycznym wystąpi Michał Zaborski, współtwórca Atom String Quartet, który intrygująco łączy melodyjny, europejski jazz z domieszką szeroko pojętej muzyki etno. JT

PupiLove Targi w Bydgoszczy

Niedziela w godz. 11-17 - PupiLove Targi, hala tenisowa Zawiszy (ul. Gdańska 163), wstęp wolny. W najbliższą niedzielę odbędzie się kolejna edycja wydarzenia, adresowanego do właścicieli oraz miłośników psów i kotów, czyli PupiLove Targi. W hali tenisowej na terenie Zawiszy (ul. Gdańskiej 163) swe wyroby zaprezentują wystawcy z całej Polski - będą to mali producenci akcesoriów i pro-

duktów dla czworonogów. Do kupienia będą, między innymi: ręcznie robione smycze, szelki i obroże, a także maty samochodowe, pościelnia, ubranka, kocyki, bandanki i zabawki, smakołyki czy kosmetyki, a jak i inne akcesoria dla psów, kotów i ich właścicieli. Przed zakupem każdą rzecz można będzie obejrzeć, dotknąć, przy mierzyć. Wystawcy chętnie służyć także radą i pomocą w doborze produktów najodpowiedniejszych dla pupila.

Wstęp na targi oraz parking są bezpłatne. Oczywiście, mile widziane jest odwiedzenie targów w towarzystwie swych czworonożnych przyjaciół. Na zmotoryzowanych czeka darmowy parking. Wstęp na targi również jest bezpłatny. JT

WEEKEND Z DZIEĆMI

Bajarka opowie o dzielnej myszce

Piątek godz. 17.30 - teatrzyk stolickowy dla dzieci, Księgarnia „Gratka” (ul. Jezuitska 24), wstęp wolny. Księgarnia „Gratka” zaprasza dzieci wraz z opiekunami na kolejne przedstawienie teatrzyku stolickowego. Bajarka - Pani Kasia - barwnie przedstawi opowieść „O dzielnej i mądrej myszce”. Początek o godz. 17.30. Wstęp wolny - brak zapisów i konieczności kupna biletów. JT

Jubileuszowe granie na bębnach djembe

Sobota godz. 12.00 i 13.45 - bezpłatne warsztaty bębniarskie Djembe na salonach, Pałac Nowy w Ostromecku (zapisy). W sobotę w Pałacu Nowym w Ostromecku czas na jubileuszowe, bo 25. bezpłatne warsztaty bębniarskie z cyklu Djembe na salonach. Kto jeszcze nie próbował wybić swojego rytmu na afrykańskich bębnach, na tego czeka muzyczna przygoda. Kto już spróbował, tego nie trzeba namawiać. Warsztaty prowadzone przez Piotra Schuttę mają swoich miłośników i wciąż są otwarte na nowe osoby. Zajęcia o 12.00 i 13.45 są adresowane do osób od 10. r.ż., do początkujących bębniarzy, jak i tych, którzy dotkną bębna po raz pierwszy w życiu. Zapisy: szucik10@gmail.com dla osób bez własnych instrumentów. JT

Grzeczność? z CzyTamŚwiat

Sobota godz. 10.30 - Sensoryczne spotkanie z książką i NAJmłodszymi. Kawiarnia Kogel Mogel (ul. Siedleckiego 10), bezpłatne (zapisy). - Tym razem spotkamy się z książkami o zwrotach grzecznościowych oraz zakazach i nakazach. Zastanowimy się przy tym, co znaczy być grzecznym. Oczywiście, nie za braknie zabawy (niegrzecznej?) - zachęca bydgoska Fundacja Fundacja Nowe Pokolenie, która zaprasza

w sobotę (23 XI o 10.30) i czwartek (28 XI o 17.00) na zajęcia z cyklu CzyTamŚwiat, czyli warsztaty czytelnice adresowane do dzieci w wieku od 1,5 roku do 4 lat wraz z opiekunami. Sensoryczne spotkanie z książką i NAJmłodszymi prowadzi Lucyna Brzezinska-Eluszkiewicz, według swego autorskiego scenariusza. Kreatywne zabawy są inspirowane wartościowymi książkami dla najmłodszych. Uwaga, warto zabrać ubrania na przebranie - przynajmniej dla maluchów (opiekunowie także biorą aktywny udział we wspólnym działaniu). Udział w zajęciach jest bezpłatny, ale obowiązują zapisy mailowe na adres: tuczynam@op.pl, w temacie wpisujecie „czytam, 23” lub „czytam, 28”. Zajęcia realizowane są funduszy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. JT

Wspólne tworzenie baśniowego muralu

Sobota godz. 15.00 - teatralno-plastyczna zabawa dla rodzin. Salon Hoffman KPCK (pl. Kościeleckich 6), bilety 12 zł w KPCK lub na biletyna.pl. Przygotujcie się na wspólne tworzenie muralu - powstanie on na wielkich arkuszach, na które przenieść będziecie mogli świat baśni, a bohaterów, rośliny i inne stworzenia ożywi także improwizacja teatralna wraz z Grupą „Bujdy i Bajania”. JT

Poznaj historię Króla Maciusia

Sobota godz. 13.00, 15.00, 17.00 - Rodzinne spotkania z teatrzykiem, CH Auchan (ul. Rejewskiego 3), wstęp wolny. Czy 10-latek może zostać królem i rządzić wielkim królestwem? Przekonajcie się o tym w sobotę, podczas spektaklu o Królu Maciusiu Pierwszym na motywach powieści Janusza Korczaka. Główny stan przed nie lada wyzwaniem. Chłopiec zostanie królem, a od jego decyzji będą zależeć losy wszystkich obywateli. Widzowie dowiedzą się, że wszystkie decyzje pociągają za sobą konsekwencje, a w życiu dorosłych niezwykle ważna jest odpowiedzialność. Nie zabraknie przygód - postanowienia chłopca przysporzą mu niemałych tarapatów, a na zajęcie królestwa będzie czyhać sąsiedni król. JT

AUTOPROMOCJA

008960606

Co będzie się działo w weekend?

Możesz to sprawdzić na telefonie, tablecie lub komputerze!

To proste!

Zamów e-prenumeratę Expressu Bydgoskiego i czytaj dzisiejsze wydanie również w wersji on-line

Sprawdź szczegóły na plus.expressbydgoski.pl

110
złotych
za kwartalną
e-prenumeratę

SHOW-BIZNES

Omenaa Mensah wzięła ślub na plaży w RPA

Popularna pogodnyka w wywiadzie udzielonym magazynowi „Twój Styl” potwierdziła krążące od kilku miesięcy plotki o tym, że zmieniła stan cywilny. Jak opowiada Omenaa Mensah, ona i jej partner Rafał Brzoska, z którym ma dwuletniego syna Vincenta, w maju złożyli przysięgę małżeńską. Ceremonia odbyła się na jednej z plaż w Republice Południowej Afryki, w miejscu spotkania dwóch oceanów, a uczestniczyli w niej m.in. rodzice pogodnyki.

FOT. SYLWIA DĄBROWA

SHOW-BIZNES

FOT. ANDRZEJ BANAS

Krzysztof Rutkowski stracił ukochanego ojca

Jerzy Rutkowski, emerytowany policjant i ojciec detektywa Krzysztofa Rutkowskiego, zmarł we wtorek nad ranem, zaledwie kilka tygodni po śmierci swojej ukochanej żony Urszuli. Miał 85 lat. Jak poinformował Krzysztof Rutkowski, jego ojciec mocno podypadł na zdrowiu po pogrzebie żony, ostatnie tygodnie spędził w szpitalu, ale lekarzom nie udało się uratować jego życia.

Shakira przyznała, że zmagala się z depresją

Znana piosenkarka zachorowała na depresję po tym, jak problemy ze strunami głosowymi niemal doprowadziły ją do utraty głosu. W rozmowie z dziennikiem „The Guardian” Shakira przyznała, że choroba odbija się nie tylko na jej życiu zawodowym, ale również prywatnym. W powrocie do zdrowia, odzyskaniu głosu i pokonaniu depresji pomogły jej zaś m.in. hipnoza i medytacja.

TELEWIZJA

FOT. PAWEŁ WIŚNIEWSKI

Dominika Ostalska opuści „M jak Miłość”?

Serialowa Marta, w postać której w „M jak Miłość” wcieliła się Dominika Ostalska, niedługo stanie na granicy życia i śmierci. Jak donosi portal „Popularne serie”, w najbliższych odcinkach wydziej na jaw, że prawniczka zmagająca się z ciężką niewydolnością nerek i musi być regularnie dializowana. Na razie nie wiadomo, jaki los przygotowała dla Marty scenarzyści serialu, czy uda jej się pokonać chorobę, czy Dominika Ostalska zniknie z ekranów.

TV HIT

DOKUMENT

Nosorożec w zamrażarce

TVP 1 12:50
Nosorożce masowo padają ofiarą kłusowników. Aby zapobiec bezpowrotnemu zniknięciu nosorożców z Ziemi, naukowcy opracowują techniki zamrażania ich zarodków.

FILM

FILM

Wściekły byk

TVP KULTURA 20:35
Studium charakteru Jake'a La Motty, boksera mistrza świata wagi średniej lat czterdziestych i pięćdziesiątych. Był równie zaciekle wobec bliskich, jak wobec przeciwników na ringu.

FILM

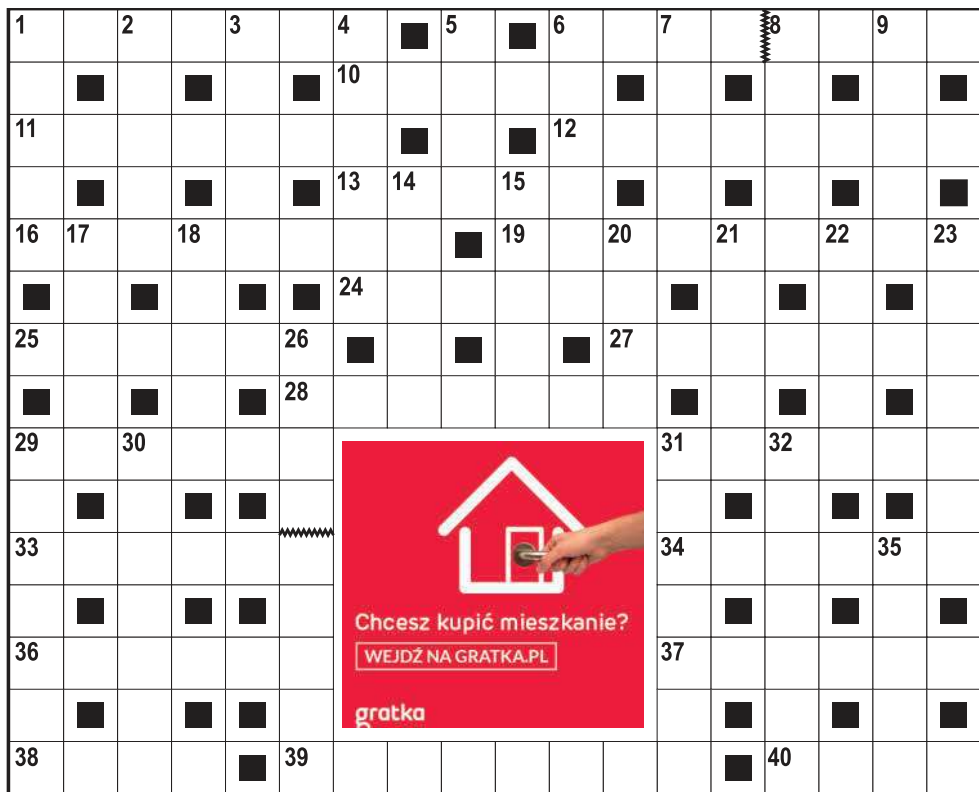
Krzyżówka nr 175

Pozियो:

- futerał na strzały do łuku,
- komedie z Pawlakiem i Karagulem,
- na słupie ogłoszeniowym,
- układanka z kart, niekiedy połączona z wróżbą,
- kościelny dostojnik,
- klucze w jamie brzusznej,
- propagator partyjny,
- pomieszczenie do przechowywania produktów spożywczych,
- kolba z ziarnami kukurydzy,
- karabin maszynowy,
- placek świąteczny lub weselny w Rosji i na Ukrainie,
- krój pisma drukarskiego,
- książka do pisania rachunków przez kalkę,
- kwota doliczana do ceny towaru,
- publiczny popis artysty,
- uchwyt narzędzia,
- miasto z siedzibą klubu piłkarskiego Chelsea,
- elastyczny w apteczce,
- królewski klub z Madrytu,
- przestarzałe: kmięć, włoscianin,
- sklepowy paragon.

Pionowo:

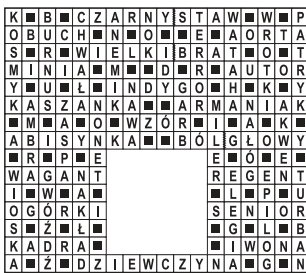
- niewielka ilość,
- plytki pokrywające ciało ryby,
- wszczynana przez awanturnika,
- element ćwiczenia gimnastycznego,
- przezroczysta tkanina,

- zabiedzony koń,
- zjawisko optyczne występujące m.in. na pustyni,
- tajne pismo,
- rzadki kuzyn żyrafy z lasów w dorzeczu Konga,
- modląca się postać w sztuce,
- wędrowni kuzyn bekasa,
- Greta, szwedzka aktorka filmowa,
- drewniane nosze,

- polska kawa zbożowa,
- tkanina wełniana o skośnym splocie na kostiumy,
- substancja dostarczana glębie w celu jej użyczenia,
- Japonka lub Tajka,
- prawy dopływ Odry,
- młodzieniec do wzięcia,
- wielkanocne jajko,
- Greta, szwedzka aktorka filmowa,
- rzucany na ring,
- zmierzwiłone włosy.

Rozwiązanie nr 174

Honey

TVN 7 21:00
Mieszkająca w podmiejskich slumsach 20-letnia Honey Daniels marzy o karierze tancerki. Pewnego dnia tańcząc w klubie dziewczynę zauważyła wpływowy magnat muzyczny i oferuje jej kontrakt.

Wykolejony

POLSAT 22:10
Charles Shine, przykładowy ojciec rodziny i szanowany dyrektor w agencji reklamowej, wdaje się w romans, który rujnuje jego życie. Film został zrealizowany na podstawie bestsellerowej powieści Jamesa Siegela.

HOROSKOP

Wodnik (20.01-18.02)

Możesz dzisiaj liczyć na wsparcie i pomoc innych osób. Horoskop dzienny zakłada, że przychylnie spojrzą na Twoje potrzeby nawet Ci, którzy zazwyczaj mijają Cię obojętnie.

Ryby (19.02-20.03)

Będą dzisiaj Tobą targać wątpliwości dotyczące podjętej jakis czas temu decyzji. Horoskop na dziś wróży, że nutę niepewności zaszczerpi w Tobie rozmowa z życiową Ci osobą.

Baran (21.03-19.04)

Przygotuj się dzisiaj na to, że nie wszystkie Twoje poczynania będą zyskiwały przychylną opinię. Horoskop dzienny na czwartek zapowiada w związku z tym swary i niesnaski.

Byk (20.04-20.05)

Twe niektóre dzisiejsze poczynania będą obciążone ryzykiem niepowodzenia. Horoskop dzienny radzi zachowywać ostrożność.

Bliźnięta (21.05-21.06)

Nie będzie Twojej zgody na jakiegokolwiek niedoróbki i niedociągnięcia. Horoskop na dziś wróży w związku z tym napiętą atmosferę.

Rak (22.06-22.07)

Ktoś będzie dzisiaj próbował wykorzystywać Twoje dobre serce. Horoskop dzienny na czwartek radzi dać temu stanowczy odpór.

Lew (23.07-22.08)

Będiesz dzisiaj świadkiem wydarzenia, które wywoła na Tobie silne wrażenie. Horoskop dzienny wróży, że pod wpływem tych doznań postanowisz nieco zmienić najbliższe plany.

Panna (23.08-22.09)

Nie trać dzisiaj czasu na niepotrzebne spory i „bicie piany”. Horoskop na dziś to wskazuje, że szerokim łukiem omijając ludzi, którzy są zarzewiem konfliktów i nieporozumień.

Waga (23.09-22.10)

Będiesz dzisiaj kopalnią dobrych pomysłów. Niektóre z nich zostaną przyjęte wręcz entuzjastycznie. Horoskop dzienny na czwartek sugeruje, jak najlepiej to wykorzystać.

Skorpion (23.10-21.11)

Mów głośno i szczerze o swoich troskach i bolączkach. Horoskop dzienny zakłada, że Twoja otwartość zostanie dobrze przyjęta.

Strzelec (22.11-21.12)

Twoje relacje z otoczeniem będą dzisiaj ułdąć się wyjątkowo poprawnie. Horoskop na dziś zwiastuje dzień w miłej atmosferze.

Koziorożec (22.12-19.01)

Ktoś będzie próbował wyprowadzić Cię z równowagi. Horoskop dzienny na czwartek wróży, że na szczęście niewiele z tego wyjdzie.

Express
BYDGOSKI

www.express.bydgoski.pl

REDAKCJA:
Express Bydgoski, ul. Zamoyskiego 2, 85-063 Bydgoszcz
redakcja@express.bydgoski.pl
REDAKTOR NACZELNY:
Artur Szczepański, tel. 52 32 63 169
artur.szczepanski@express.bydgoski.pl
ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO:
Mariusz Żalusiński, tel. 52 32 63 160
mariusz.zaluski@express.bydgoski.pl
ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO DS. MULTIMEDIOW:
Tomasz Pietraszak, tel. 52 32 63 161
tomasz.pietraszak@polskapress.pl

KIEROWNIK DZIAŁU BYDGOSZCZ:
Ewa Czarnowska-Woźniak, tel. 52 32 63 176
ewa.czarnowska-wozniak@express.bydgoski.pl
REDAKTORZY WYDAN: tel. 52 32 63 146
newsroom@express.bydgoski.pl
Robert Borzyszkowski,
robert.borzyszkowski@express.bydgoski.pl
Jarosław Reszka, tel. 52 32 63 176
jaroslaw.reszka@express.bydgoski.pl
KIEROWNIK WYDANIA MAGAZYNOWEGO:
Barbara Jadzińska-Zgubieńska,
tel. 52 32 63 130
barbara.jadzinska@express.bydgoski.pl
KIEROWNIK DZIAŁU SPORTOWEGO:
Krzysztof Wypijewski, tel. 52 32 63 171
sport@express.bydgoski.pl

Wydawca ma prawo odmówić publikacji ogłoszenia bez podania przyczyny.
© - umieszczenie takich dwóch znaków przy Artykule, w szczególności przy Aktualnym Artykule, oznacza możliwość jego dalszego rozpowszechniania tylko i wyłącznie po uiszczeniu opłaty zgodnie z cennikiem i w zgodzie z postanowieniami regulaminu.
WYDAWCA:
Polska Press Sp. z o.o. Oddział w Bydgoszczy,
ul. Zamoyskiego 2, 85-063 Bydgoszcz
sekretariat@polskapress.pl, tel. 52 32 63 113, fax 52 32 21 031
PREZES ODDZIAŁU:
Marek Ciesielski, 52 32 63 113
marek.ciesielski@polskapress.pl
BIURO REKLAM:
Dyrektor:
Agnieszka Perlińska, 52 32 63 105
agnieszka.perlinska@polskapress.pl

Biuro Ogłoszeń: tel. 52 32 60 734
Marketing: tel. 52 32 63 126
Prenumerata przyjmuje: Wydawca „Expressu Bydgoskiego”,
tel. 52 32 63 230, kiosk „RUCH” SA, „KOLPORTER” SA,
„GARMOND-PRESS” oraz Urzędy Pocztowe
BIURO OBSŁUGI PRENUMERATORA:
prenumerata.bydgoszcz@polskapress.pl,
tel. 52 511 94 64, od 9.00 o 15.00
DRUKARNIA: dyrektor: Janusz Śliwiński,
Bydgoszcz, ul. Grunwaldzka 229, tel. 52 58 48 699;
drukarnia@pprint.pl
PBC
Polskie Badania Czynnościowe
Polskie Badania
Czynnościowe
Nakład
Kontrolowany ZKDP

PROJEKT „POLSKA”
Redaktor naczelny: Paweł Fajara
Wydania regionalne: Adam Buła, tel. 22 201 43 59
Dział projektów specjalnych: Izabela Wilga, tel. 22 201 22 65
Foto Sylwia Dąbrowa, tel. 22 201 42 20
Grafika: Piotr Butlewski
Projekt graficzny: Tomasz Bocherński
POLSKA PRESS GRUPA
WYDAWCA Polska Press sp. z o.o.
ul. Domaniewska 45, 02-672 Warszawa,
tel. 22 201 41 00, faks 22 201 44 10

Prezes zarządu: Dorota Stanek
Wiceprezes: Dariusz Świąder
Członek zarządu: Paweł Fajara
Członek zarządu: Magdalena Chudzikiewicz
Prezes Oddziału Warszawa: Aureliusz Mikos
Dyrektor Zarządzający Biura Reklamy:
Paweł Kossek 22 201 41 00
Dział wydawniczy: Izabela Marciniak 22 201 41 21
Rzecznik prasowy: Joanna Pazio 22 201 44 38
Kolportaż: Elżbieta Gers 22 201 44 22
Produkcja: Dorota Czerko,
Olga Czyżewska-Tochowicz, 22 201 41 00
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów
publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

Peugeot 208. Nowa jakość wkracza do segmentu B

Nowy Peugeot 208 to samochód technicznie spokrewniony z Oplem Corsą. Obie konstrukcje powstały na tej samej płycie podłogowej CMP/e-CMP

motofakty.pl

Wszystko o samochodach

Jakub Mielniczak

Nie będzie przesadą stwierdzenie, że to jedna z ważniejszych premier motoryzacyjnych w 2019 r. Kolejną generacją modelu 208 Peugeot chce wnieść nową jakość do segmentu B. O tym, jakie argumenty ma w ręku francuski producent, przekonaliśmy się podczas pierwszych jazd testowych w Portugalii.

Nowa dwieścieósemka to auto technicznie spokrewnione z Oplem Corsą. Obie konstrukcje powstały na tej samej płycie podłogowej CMP/e-CMP umożliwiającej stosowanie zarówno napędu spalinowego, jak i elektrycznego.

Pierwsze zdjęcia Peugeota 208, które kilka miesięcy temu trafiły do sieci budziły obawę o proporcje nadwozia. Główny

problem dotyczył wyjątkowo krótkich tylnych drzwi i nisko umieszczonych klamek. Na szczęście, na żywo z dwieścieósemką wszystko jest OK. Niezależnie od wersji wyposażenia, auto wygląda dobrze, a znane z 508 motywy stylistyczne tylko dodają mu smaku. Wnętrze 208 jest dość przestronne i czworo pasażerów o wroście ok. 180 cm będzie podróżować tym autem w całkiem niezłym komforcie. Póki co, Peugeot 208 dostępny będzie w 5-ciu wersjach wyposażenia. My jeździliśmy odmianami Allure i GT-Line. Szczególnie ta druga wygląda atrakcyjnie - ma czarne nakładki na nadkola, a we wnętrzu sportowe akcenty. Bardzo dobre są standardowe w GT-Line sportowe fotele. Nawet na szybko pokonywanych zakrętach dobrze trzymają ciało. Są przy tym stosunkowo miękkie. 265-litrowy bagażnik nie należy do największych. Zarówno Ford Fiesta, jak i Volkswagen Polo mają większe kufry.

Dostępne są trzy silniki benzynowe, jeden diesel oraz (za kilka miesięcy) wersja elektryczna. 1,2-litrowy motor PureTech występuje w trzech wersjach mocy - 75, 100 i 130 KM. Najślabzy jest łączony wyłącznie z 5-biegową skrzynią manualną. Przy środkowym, klient ma możliwość wyboru między 6-biegowym manuałem, a 8-stopniowym automatem. Najmocniejsza odmiana występuje wyłącznie ze skrzynią automatyczną. 100-konny diesel ma pojemność 1.5 litra.

Cennik startuje z poziomu 53 900 zł za podstawową wersję Like z 75-konnym silnikiem benzynowym. W standardzie ma m.in.: klimatyzację manualną, 6 poduszek powietrznych i 5-calowy wyświetlacz

Zdecydowanie najciekawszy jest „elektryk”, którego napęd generuje 136 KM. Wersja e-208 jeździ też zdecydowanie najlepiej. Nawet w trybie jazdy „eco” auto wyrwa do przodu jak szalone i to niezależnie od prędkości. Reakcja na gaz jest natychmiastowa, co najlepiej widać w porównaniu ze 130-konnym benzyniakiem ze skrzynią automatyczną, która potrzebuje dłuższej chwili, by przeanalizować i wykonać polecenia kierowcy.

Dobrze znany, benzynowy silnik PureTech na szczęście nie wibruje tak jak np. w DS3 Crossback. W dalszym ciągu nieprzyjemne jest natomiast działanie systemu start-stop. Lepiej go wyłączyć. Podczas jazd testowych, 130-konna odmiana, w cyklu mieszanym zużywała niecałe 7 l/100 km. Diesel spalił ok. 1 l mniej. Lepiej niż w większości aut francuskich działa manualna skrzynia biegów. Nie ma już problemu z trafilaniem w poszczególne biegi. Szkoda, że drogi prowadzenia

drążka wciąż są zbyt długie. Układ jezdy Peugeota 208 jest zestrojony dość twardo. Praca zawieszenia jest wygłuszona dość przeciętnie, a pokonywaniu krótkich nierówności towarzyszy wyraźny hałas. Wspomaganie układu kierowniczego działa zbyt lekko i niewystarczająco utwardza się nawet w trybie „sport”.

Cennik startuje z poziomu 53 900 zł za podstawową wersję Like z 75-konnym silnikiem benzynowym. W standardzie ma m.in.: klimatyzację manualną, 6 poduszek powietrznych i 5-calowy wyświetlacz centralny. Spodziewamy się, że często wybierana będzie odmiana 100-konna z manualną skrzynią biegów w wersji Active. Takie auto kosztuje 63 400 zł i ma w standardzie m.in.: 7-calowy ekran, system rozpoznawania znaków drogowych i wielofunkcyjną kierownicę. Najbogatsza odmiana GT-Line z najmocniejszym, 130-konnym motorem benzynowym to koszt od 95 200 zł.

PREMIERY

Dostawczak z Polski

Fabryka Samochodów Elektrycznych (FSE) w Bielsku Białej pokazała pierwszy elektryczny samochód dostawczy - FSE M. Nowym modelem jest dobrze znany i popularny Fiat Doblo z napędem zmienionym na elektryczny. Będzie on oferowany w czterech różnych rozmiarach, z przestrzenią ładunkową od 3,4 do 4,6 m. sześć. i ładownością wynoszącą do 600 kg. FSE chce zebrać milion złotych, które zamierza przeznaczyć na uruchomienie produkcji elektrycznego dostawczaka oraz rozwój.

Toyota LQ

Model LQ to samochód koncepcyjny, który za pomocą zaawansowanej technologii wchodzi w interakcję z kierowcą. Sztuczna inteligencja nawiązuje kontakt z kierowcą poprzez interaktywną komunikację głosową, system sygnałów, ostrzeżeń i innych funkcji. Asystent automatycznego parkowania znajduje miejsce do zaparkowania i wprowadza na nie samochód bez wsparcia człowieka. Elektryk nie tylko nie emituje żadnych spalin, ale aktywnie oczyszcza powietrze z zanieczyszczeń.

Audi A6 55 TFSI e quattro

Cztery pierścienie oferować będą wersje hybrydowe typu plug-in takich modeli jak: A7, A8, Q5 i Q7. Wszystkie one noszą oznaczenie „TFSI e”. Do grupy takich pojazdów należy też prezentowane właśnie A6 55 TFSI e quattro. 2.0 TFSI. Czterocylindrowy, benzynowy silnik tego auta wytwarza 185 kW (252 KM). Natomiast zintegrowany z siedmiobiegową, automatyczną skrzynią biegów S tronic silnik elektryczny, ma moc maksymalną 105 kW. Litowonowy akumulator umieszczony w tyle pojazdu magazynuje 14,1 kWh energii. Od 0 do 100 km/h pojazd przyspiesza w 5,6 sekundy, a jego prędkość maksymalna wynosi 250 km/h.

Auto Moto

W SKRÓCIE

Mandaty
Będzie wysoka podwyżka dla kierowców?

W myśl obecnie obowiązujących przepisów, maksymalny mandat, jaki policjant może nałożyć na kierowcę, wynosi 500 zł. Kwota ta jest stała od 16 lat. Niewykluczone, że mandaty mogą wzrosnąć nawet trzykrotnie. Nieoficjalnie mówi się, że ma to być jedna z pierwszych spraw jaką zajmie się nowy rząd. Maksymalny mandat za przekroczenie prędkości może zostać podniesiony do 1500 zł. Ministerstwo Infrastruktury ogłosiło, że nie prowadzi prac nad nowym taryfikatorem. Jak czytamy w oświadczeniu wystosowanym do mediów – obszar ten pozostaje poza właściwością Ministerstwa Infrastruktury. Kwestie te określa Rozporządzenie premiera w sprawie wysokości grzywien nakładanych w drodze mandatów karnych.

Motocykle
Elektryczny Harley

Firma Harley-Davidson zaprezentowała w Warszawie swój pierwszy, w pełni elektryczny motocykl LiveWire. Na jednym ładowaniu można pokonać do 158 km. Ładowarka DCFC umożliwia ładowanie akumulatora w zakresie 0-80 proc. pojemności w ciągu 40 minut oraz w zakresie 0-100 proc. pojemności w czasie 60 minut. Maszyna przyspiesza od 0 do 100 km/h w czasie 3 sekund, natomiast prędkość maksymalna wynosi 177 km/h i została ograniczona elektronicznie. Ceny pojazdu zaczynają się od 146 420 zł.

Rynek
Fiat i PSA łączy się

Akcjonariusze FCA i PSA podzielią się równo akcjami nowej spółki, która będzie notowana na giełdach w Paryżu, Nowym Jorku i Mediolanie. Inwestorzy Fiata dostaną 5,5 mld euro dywidendy i firmę Comau zajmującą się robotyką. PSA zamierza rozdystrybuować 46 proc. udziałów spółki Faurecia, produkującej części zamienne. Łączna wartość Fiat Chrysler i PSA to ok. 50 mld dolarów. Gigant motoryzacyjny powstały z połączenia obu firm ma produkować 8,7 mln aut rocznie. Powstały koncern ma szansę być czwartą siłą na rynku motoryzacyjnym. Dla porównania Volkswagen sprzedał w minionym roku 10,8 mln samochodów. Podobny wynik odnotował sojusz Renault-Nissan-Mitsubishi. Toyota dostarczyła natomiast 10,6 mln pojazdów.

Kodeks drogowy. Uwaga na zmiany

motofakty.pl

Wszystko o samochodach

Mariusz Michalak

Obowiązkowa jazda na suwak, tworzenie korytarza życia, a także zmiany w przeprowadzaniu kontroli drogowych. Kierowcy, którzy chcą uniknąć kary, muszą zmienić swoje przyzwyczajenia.

Nowe regulacje określają zasady tworzenia przez kierujących wolnej przestrzeni dla pojazdów służb ratunkowych tzw. korytarza życia. Gdy znajdujemy się na drodze z jednym pasem ruchu, zjedźmy maksymalnie do prawej strony i zostawmy większy niż zazwyczaj odstęp od poprzedzającego pojazdu. W razie potrzeby pozwoli on nam na manewrowanie samochodem. Jeśli dojeżdżamy do miejsca wypadku drogą dwupasmową, kierowcy poruszający się lewym pasem zjeżdżają do lewej krawędzi, a kierowcy z prawego pasa – do prawej. W przypadku trzech pasów ruchu kierowcy z lewego zjeżdżają do lewej krawędzi, z prawego do prawej krawędzi, a samochody jadące środkowym pasem ustawiają się jak najbliżej aut po prawej stronie.

W myśl nowych przepisów obowiązkowa będzie również jazda na tzw. suwak, czyli rozwiązanie stosowane wszędzie tam, gdzie na przykład z powodu remontu drogi z dwóch pasów ruchu pozostaje tylko jeden lub z trzech pozostają dwa. Zapewnia ono upłynnienie jazdy

Kontrole drogowe mogą być przeprowadzane niemalże w dowolnym miejscu, nawet jeśli funkcjonariusze złamią przepisy

i wpływa na zmniejszenie się korka. W przypadku niezastosowania się do przepisów o tzw. korytarzu życia i jeździe na suwak, kierowca może zostać ukarany mandatem w wysokości od 20 do 500 zł. Przepisy zaczną obowiązywać prawdopodobnie jeszcze w tym roku.

Wcześniej, bo 7 listopada zmieniły się inne regulacje. Według nowych przepisów: „dopuszcza się postój pojazdu policyjnego w miejscu, gdzie jest to zabronione, lecz nie zagraża bezpieczeństwu ruchu drogowego”. Oznacza to, że kontrole drogowe

mogą być przeprowadzane niemalże w dowolnym miejscu, nawet jeśli funkcjonariusze złamią w ten sposób obowiązujące przepisy. Rutynowa kontrola drogowa może zakończyć się mandatem jeśli zachowanie kierowcy zostanie przez funkcjonariusza odebrane jako niestosowanie się do poleceń. W przypadku kiedy funkcjonariusz poleci trzymanie rąk na kierownicy lub nieopuszczanie pojazdu, a kierowca nie wykona któregośkolwiek z tych poleceń, zostanie ukarany mandatem w wysokości do 500 złotych. – Ten przepis obowiązuje

już od wielu lat, nie jest to nowość. Nie jest to jednak wykroczenie, za które sypią się mandaty – wyjaśnia Radosław Kobryś z Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji.

Rozporządzenie rozszerza katalog możliwości wpuszczenia kierowcy kontrolowanego pojazdu do radiowozu. Policjant będzie mógł to zrobić, jeśli np. kierowca zadeklaruje chęć zapłaty mandatu kartą. W sytuacji przeprowadzania szybkich testów trzeźwości, policjant w mundurze nie będzie musiał legitymować się każdemu kierowcy.

Natomiast dopiero od 1 stycznia 2020 roku kierowca będzie miał obowiązek umożliwić funkcjonariuszowi sprawdzenie stanu licznika. W praktyce oznacza to konieczność umożliwienia zajrzenia do wnętrza samochodu. Co więcej będzie to obligatoryjny element towarzyszący każdej interwencji. Wyjątek będą stanowiły akcje typu trzeźwy poranek. Natomiast w przypadku pojazdów holowanych lub przewożonych na lawetach, funkcjonariusz może, ale wcale nie musi kontrolować przebieg pojazdu. Ma dowolność w tej kwestii.

Zmiany w akcyzie na samochody

Mariusz Michalak

Nowelizacja ustawy o podatku akcyzowym zakłada, że stawki podatku akcyzowego na nowe auta hybrydowe zostaną obniżone o 50 proc.

Do tej pory stawka podatku akcyzowego na nowe samochody z silnikiem hybrydowym przy pojemności poniżej lub równej 2 litry wynosiła 3,1 proc., a powyżej tej pojemności – 18,6 proc.. Należy pamiętać, że podstawą opodatkowania zawsze jest cena zakupu. Po zmianach niższa stawka podatku ma wynosić 1,55 proc., a wyższa – 9,3 proc.

– Mimo, że Polacy stale zwiększają swoją siłę nabywczą, to wciąż auta hybrydowe mają niewielki udział w rynku ze względu na zbyt wysoką cenę. Jestem przekonana, że dzięki obniżeniu akcyzy na nowe auta hybrydowe, pol-

scy kierowcy częściej będą decydować się na zakup takich pojazdów. Tym samym zwiększy się podaż hybryd na rynku aut używanych, a ich ceny spadną. To bardzo dobra decyzja, ponieważ dzięki niższej cenie, po polskich drogach będzie jeździło więcej nowoczesnych, bezpiecznych prawie nowych aut używanych – powiedziała Karolina Topolova, Dyrektor

Generalna AuresHoldings, operatora międzynarodowej sieci autocentrów AAA Auto. Według raportu AAA Auto opartego na analizie danych dotyczących sprzedaży aut używanych w komisach, na stronach internetowych oraz u dealerów samochodów używanych, od stycznia do września tego roku w Polsce pojawiło się 11 719 ofert sprzedaży hybryd.

Mediana ceny używanego samochodu hybrydowego według AAA Auto w okresie 01 – 09.2019 r wynosi 79 900 zł

Fotoradary. Będzie więcej urządzeń

Przy drogach stanie ponad 100 nowych fotoradarów. Główny Inspektorat Transportu Drogowego poinformował, że urządzenia zostaną zlokalizowane w niebezpiecznych miejscach, w których dochodzi do tragicznych wypadków.

Zakup nowych urządzeń związany jest z projektem „Zwiększenie skuteczności i efektywności systemu automatycznego nadzoru nad ruchem drogowym”, który współfinansowany jest ze środków Unii Europejskiej.

Główny Inspektorat Transportu Drogowego informuje, że pierwsze fotoradary powinny pojawić się w III kwartale 2020 roku. Dokładna lokalizacja nie jest jednak jeszcze znana.

Planowany jest zakup 39 nowych urządzeń do odcinkowego

pomiaru średniej prędkości, 26 nowych stacjonarnych urządzeń rejestrujących, 30 nowych urządzeń do monitorowania wjazdu na skrzyżowanie na czerwonym świetle oraz 11 przenośnych urządzeń rejestrujących.

Na drogach pojawią się nowe fotoradary, których do tej pory nie było w Polsce. Będą to rejestratory przejazdu na czerwonym świetle na przejazdach kolejowych. One będą montowane na najbardziej niebezpiecznych przejazdach kolejowych, gdzie dochodziło do tragicznych wypadków. GITD planuje kupić pięć takich urządzeń.

Przekroczenie prędkości to jedna z najczęstszych przyczyn zdarzeń drogowych. Osoby, które lekceważą obowiązujące limity prędkości narażają siebie i innych uczestników ruchu drogowego na niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia.

autopromocja

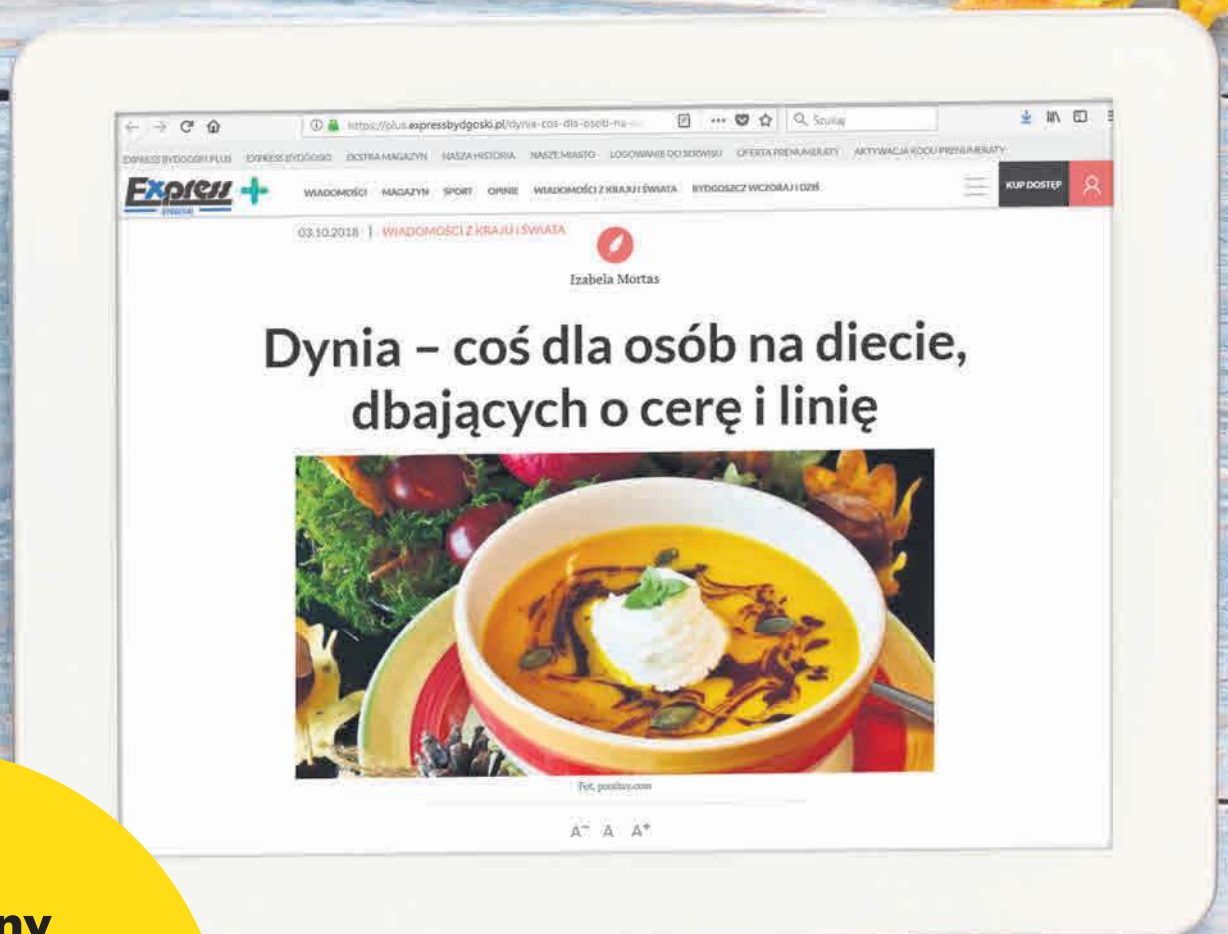
009423445

Tej jesieni odkryj Express na nowo ... w wersji online

Zyskujesz:

- dostęp do serwisów plus.expressbydgoski.pl i ekstramagazyn.pl
- codzienne wydanie Expressu w formie .pdf
- wydania archiwalne

Zamów
miesięczny
dostęp za jedyne
40 złotych
i bądź na bieżąco
z informacjami
z Bydgoszczy!

Sprawdź na plus.expressbydgoski.pl/kup

Komu należy się spadek po zmarłym

Udział w spadku zależy od pokrewieństwa ze spadkodawcą

Podział majątku

Osoba, która zastanawia się, jak sprawiedliwie podzielić swój majątek pomiędzy spadkobierców, ma do wyboru dwie drogi prawne. Pierwsza, bierna, oznacza zdanie się na przepisy prawa spadkowego, zawarte w IV księdze Kodeksu cywilnego. Druga, aktywna, polega na bezpośrednim wyrażeniu swojej woli w testamentie.

W niniejszym tekście skupimy się na tej pierwszej drodze. Zaczniemy od podstaw, czyli od spadkowego abecadła. Otóż przepisy prawa spadkowego stanowią, że udział w spadku zależy od stopnia pokrewieństwa ze spadkodawcą. Według Kodeksu Cywilnego, spadek należy się: zstępnym (dzieciom, wnukom, prawnukom), małżonkowi, rodzicom, rodzeństwu i zstępnym rodzeństwa. Po nowelizacji Kodeksu Cywilnego w czerwcu 2009 roku, krąg uprawnionych do spadku poszerzył się o dziadków zarówno ze strony ojca jak i matki, oraz ich zstępnych, czyli ciotek, wujów i stryjów spadkodawcy.

Spośród wymienionych osób bliskich i krewnych do pierwszej grupy dziedziczenia należą zstępnym i małżonek, natomiast pozostałe osoby stanowią drugą grupę dziedziczenia. Zasada jest taka, że druga grupa dochodzi do dziedziczenia tylko wtedy, gdy spadkodawca nie pozostawił po sobie żyjących zstępnych, tj. dzieci, wnuków i prawnuków.

Osoby z pierwszej grupy, a więc małżonek oraz dzieci spadkodawcy, mają oczywiste pierwszeństwo do objęcia spadku. Dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.

Przykład. Przypuśćmy, że spadkodawca pozostawił współmałżonka i czworo dzieci. Gdyby ich udział w spadku był równy, każdy spadkobierca byłby otrzymał po 1/5 wartości spadku. Współmałżonek nie może jednak otrzymać tak mało – prawo spadkowe mówi, że powinna mu przypaść co najmniej 1/4 spadku. I dopiero pozostałe 3/4 spadku podlega równemu podziałowi pomiędzy czworo

Osoby z pierwszej grupy, a więc małżonek oraz dzieci spadkodawcy, mają oczywiste pierwszeństwo do objęcia spadku

dzieci spadkodawcy. Każdemu z dzieci przypada więc ostatecznie udział w wysokości 3/16 spadku.

Gdyby dzieci było troje, a nie czworo, sytuacja wyglądałaby inaczej. Zarówno każde z dzieci, jak i współmałżonek otrzymaliby tyle samo – po 1/4 ogólnej wartości schedy.

Jeśli dzieci już nie żyją, ich prawa do spadku przejmują wnuki lub prawnuki. Gdy nie-żyjące dziecko miało np. dwoje potomków, otrzymują oni po połowie tego, co należało się ich matce lub ojcu.

Jeśli spadkodawca nie miał dzieci, do spadku powoływani są jego małżonek i rodzice. Połowę spadku otrzymuje małżo-

nek, a rodzice po jednej czwartej. Brak dzieci i małżonka spadkodawcy oznacza, że cały spadek przypada jego rodzicom w równych częściach.

Trzeba w tym miejscu podkreślić, że udział spadkowy małżonka, który dziedziczy wraz z rodzicami, rodzeństwem lub nawet dziećmi rodzeństwa spadkodawcy, zawsze wynosi połowę wartości spadku.

Warto także zauważyć, że na miejsce nieobecnego (roz-
wiedzonego lub zmarłego) małżonka spadkodawcy nigdy nie wchodzi żadne inne osoby. W szczególności nie wchodzi na jego miejsce krewni spadkodawcy, tacy jak brat, siostra, rodzic czy dziecko z poprzedniego małżeństwa.

Uprawnienia rodzeństwa do spadku pojawiają się jednak, ale dopiero w momencie, gdy zabraknie matki lub ojca zmarłego. Innymi słowy, jeżeli na przykład jedno z jego rodziców nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypadnie rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych.

Jeżeli z kolei ktoś z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, pozostawiając dzieci, im przypada udział rodzica.

Przykład. Spadkodawca w chwili śmierci był wdowcem. Wcześniej miał dwoje dzieci, córkę i syna, z których przeżyła go jedynie córka. Syn pozostawił po sobie dwoje dzieci, wnucząt spadkodawcy. W takim przypadku połowa spadku przypada żyjącej córce, zaś druga połowa dzielona jest równo pomiędzy wnuków ze strony syna. Krewni nieżyjącej żony spadkodawcy nie zostali wzięci pod uwagę przy ustalaniu kręgu spadkobierców. Jeśli córka ma dzieci, nie dziedziczą one spadku, dopóki żyje ich matka.

Przy braku dzieci, małżonka, rodziców, rodzeństwa i dzieci rodzeństwa spadkodawcy, cały spadek przypada jego dziadkom. Ich udziały są jednakowe i nie ma znaczenia, czy pozostają w związku małżeńskim.

Jeżeli któryś z dziadków spadkodawcy zmarł, przypada-

FOT. 123RF

WAŻNE

PRZEPISY SPADKOWE

Art. 931 Kodeksu cywilnego
§ 1. W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek; dziedziczą oni w częściach równych.

Jednakże część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż 1/4 całości spadku.

§ 2. Jeżeli dziecko spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego dzieciom w częściach równych.

Art. 932

§ 1. W braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonek i rodzice.

§ 2. Udział spadkowy każdego z rodziców, które dziedziczy w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy, wynosi 1/4 całości spadku. Jeżeli ojcostwo rodzica nie zostało ustalone, udział spadkowy matki spadkodawcy, dziedziczącej w zbiegu z jego małżonkiem, wynosi połowę spadku.

§ 3. W braku zstępnych i małżonka spadkodawcy cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych.

§ 4. Jeżeli jedno z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych.

§ 5. Jeżeli którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadał, przypada jego zstępnym. Podział tego udziału następuje wg. zasad, które dotyczą podziału między dalszych zstępnych.
§ 6. Jeżeli jedno z rodziców nie dożyło otwarcia spadku i brak jest rodzeństwa spadkodawcy lub ich zstępnych, udział spadkowy rodzica dziedziczącego w zbiegu z małżonkiem spadkodawcy wynosi połowę spadku.

jący mu udział spadkowy przechodzi na dzieci tego dziadka, które faktycznie są stryjami, wujami i ciotkami zmarłego.

W razie gdyby zmarły nie pozostawił małżonka, dzieci i krewnych, powołanych do dziedziczenia z tytułu ustawy, spadek przypada w częściach równych tym dzieciom małżonka spadkodawcy (pasierbom zmarłego), których żadne z rodziców nie dożyło otwarcia spadku.

Przykład. Spadkodawczyni pozostawiła męża, mamę oraz siostrę i brata. Jej tata zmarł kilka lat wcześniej. Dziedziczą wszystkie żyjące osoby z tej grupy, gdyż rodzeństwo „wchodzi” w miejsce nieżyjącego taty zmarłej. Podział schedy przedstawia się następująco: połowa przypada mężowi, 1/4 przypada mamie, udział brata i siostry wynosi po 1/8 (łącznie rodzeństwu przypada 1/4). Gdyby ktoś z rodzeństwa nie dożyło otwarcia spadku, jego udział zostanie podzielony między dzieci brata czy siostry.

Andrzej Gębarowski

Dziedziczenie w formie testamentu

Osoba pominięta w testamencie ma na otarcie łez zachówek

FOT123RF

FOT123RF

Własnoręczny zapis testamentowy, opatrzony podpisem i datą, znakomicie ułatwia sądowe przeprowadzenie spadku

Podział majątku

W przypadku, gdy spadkodawca nie zamierza zdawać się na przepisy spadkowe, a szczególnie wtedy, gdy chce podzielić swój majątek inaczej niż stanowią reguły ustawowego dziedziczenia, ma do dyspozycji wygodny sposób przekazania swojej woli – testament.

Własnoręczny zapis testamentowy, opatrzony podpisem i datą, a jeszcze lepiej testament sporządzony w obecności notariusza, znakomicie też ułatwia sądowe przeprowadzenie spadku. Powinny o tym pamiętać wszystkie osoby, myślące o swoich spadkobiercach – jeśli chcą im zaoszczędzić niepotrzebnej mitręgi, a być może sporów i kłopotów, niech zawczasu sporządzą testament, w którym jasno i jednoznacznie wyrażą swoją wolę. Tym bardziej, że tak wyrażona wola jest potem trudna do podważenia.

Zdarza się, że członkowie najbliższej rodziny spadkodawcy, którym z mocy prawa spadkowego należy się udział w spadku, zostaną w testamencie pominięci. Na przykład

spadkobierca wybiera sobie na jedynego spadkobiercę wnuka, pomijając swoje dzieci i małżonkę. Na otarcie łez mają oni jednak prawo do zachowku.

Zachówek

Prawo to obejmuje zstępnych i małżonka, a także rodziców, o ile spadkodawca nie miał dzieci. Prawo do zachowku nie obejmuje rodzeństwa.

Wysokość zachowku oblicza się w oparciu o schedę, jaka należałaby się uprawnionemu w przypadku dziedziczenia ustawowego. Jeżeli

uprawniony jest trwale niezdolny do pracy, należny mu zachówek wynosi dwie trzecie wartości tego, co przypadłoby uprawnionemu według reguł dziedziczenia. Ta sama wysokość zachowku obowiązuje, jeżeli dziecko, wnuk czy prawnuk uprawniony do zachowku nie ukończył 18. roku życia. W innych wypadkach zachówek wynosi tylko połowę wartości udziału w spadku. Z żądaniem zachowku można wystąpić w ciągu trzech lat od momentu ogłoszenia testamentu.

Podsumowując – zachówek należy się osobom bliskim spadkodawcy, wyłączonym przez niego zapisem testamentowym z dziedziczenia. Wyłączenie z dziedziczenia często jest jednak mylone z wydziedziczeniem, a są to dwa różne pojęcia.

Wydziedziczenie

Otóż wydziedziczenie to nic innego, jak pozbawienie osoby uprawnionej do zachowku przysługującego jej prawa. Jeżeli więc spadkodawca jednoznacznie wydziedziczy w testamencie żonę i córkę, a sąd to potwierdzi, nie dostaną z majątku męża i ojca ani grosza zachowku „na otarcie łez”.

Zrozumiałe, że tak drastyczne dla osób najbliższych skutki muszą być obwarowane licznymi zastrzeżeniami. Wydziedziczenie jest więc szczegółowo uregulowane w art. 1008 Kodeksu cywilnego. Zgodnie z tym artykułem, spadkodawca może w testamencie wydziedziczyć, czyli pozbawić osoby najbliższe zachowku, jeżeli:

1. wbrew woli spadkodawcy postępują upornie w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego;

WARTO WIEDZIEĆ

ZAPIS WINDYKACYJNY

Testamentowy zapis windykacyjny jest wygodny dla osoby, która chce przekazać spadkobiercy cenny przedmiot bądź konkretną część majątku i zależy jej na tym, aby nastąpiło to bez zwłoki. Zapis windykacyjny nie może dotyczyć pieniędzy. Przedmiotem zapisu windykacyjnego może być:

- rzecz oznaczona co do tożsamości,
- zbywalne prawo majątkowe,
- przedsiębiorstwo lub gospodarstwo rolne,
- ustanowienie na rzecz zapisobiorcy użytkowania lub służebności.

Zapisobiorca otrzyma na własność zapisany mu przedmiot już w chwili otwarcia spadku, czyli zaraz po śmierci spadkodawcy, bez dodatkowych procedur prawnych.

nionej do zachowku wynikała wprost z treści testamentu. Innymi słowy, aby wydziedziczenie było skuteczne, spadkodawca powinien wyraźnie wskazać w testamencie przynajmniej jedną z trzech przyczyn z art. 1008 K.c., najlepiej wraz z jej szczegółowym uzasadnieniem. Spadkodawca nie musi jednak używać specjalnych, ściśle określonych wyrażen prawnych – wystarczy, że jasno przedstawi przyczynę wydziedziczenia.

Warto podkreślić, że ustawową przyczyną wydziedziczenia zawsze jest postępowanie wbrew woli spadkodawcy. W żadnym wypadku spadkodawca nie może akceptować takiego postępowania ani tym bardziej z niego korzystać czy też mieć w nim swój udział. Jeżeli np. wydziedziczonej żonie uda się udowodnić w sądzie, że wprowadziła alkoholizm i zaniedbywała rodzinę, ale w libacjach uczestniczył także jej mąż, wydziedziczenie może być przez sąd odrzucone.

Przebaczenie

Spadkodawca nie powinien wydziedziczyć uprawnionego do zachowku, jeżeli wcześniej przebaczył mu winy. Trudność polega na tym, że o ile wydziedziczenie musi nastąpić w formie zapisu testamentowego, o tyle przebaczenie może zostać dokonane w jakiegokolwiek formie, niekoniecznie pisemnej. Nie jest nawet wymagane, aby spadkodawca w chwili przebaczenia miał pełną zdolność do czynności prawnych – wystarczy, że przebacząc, czynił to „z dostatecznym rozważaniem”. Są to sformułowania na tyle nieostre, że sąd może mieć trudności z interpretacją aktu woli spadkodawcy.

Dowód przebaczenia spoczywa oczywiście na wydziedziczonym. Jeżeli uda mu się wykazać, że przebaczenie nastąpiło już po sporządzeniu testamentu, sąd może uznać wydziedziczenie za nieważne.

Nie oznacza to, że przestaje się także liczyć pominięcie w testamencie. Dopóki testament jest ważny, pominięty spadkobierca ma prawo wyłączenie do zachowku. Dopiero ogłoszenie przez sąd nieważności testamentu pociąga za sobą zarówno nieważność wydziedziczenia, jak i pominięcia.

Andrzej Gębarowski

FOT123RF

Spadkodawca może przebaczyć winy osobie wydziedziczonej

Z dobrodziejstwem inwentarza

Nowe przepisy zmniejszają odpowiedzialność za długi

Spadek z dobrodziejstwem inwentarza nie może się obyć bez spisu inwentarza. Chodzi głównie o to, aby wszyscy ewentualni wierzyciele zostali rzetelnie zaspokojeni

Podział majątku

W 2015 r. weszła w życie ustawa zmieniająca przepisy Kodeksu cywilnego. Zmiany te są korzystne dla spadkobierców, gdyż chronią one przed negatywnymi skutkami braku złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku.

Najważniejsza nowość polega na wprowadzeniu - jako zasady - odpowiedzialności za długi spadkowe z tzw. dobrodziejstwem inwentarza (tj. do wysokości wartości aktywów spadkowych), w miejsce obowiązującej wcześniej zasady odpowiedzialności nieograniczonej.

O co chodzi? Spadkobierca na podjęcie decyzji o przyjęciu bądź odrzuceniu spadku ma 6 miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o tym, że został spadkobiercą. Wcześniej było tak, że „milczenie”, czyli brak formalnego oświadczenia spadkobiercy po śmierci spadkodawcy oznaczało przyjęcie spadku wprost, a tym samym nieograniczoną odpowiedzialność za długi wchodzące w skład spadku.

W konsekwencji, jeśli okazywało się, że wysokość długów zmarłego przewyższa wartość odziedziczonych majątków, spadkobierca ponosił stratę. Mogła to być strata na tyle duża, że prowadząca do katastrofy życiowej, o czym poszkodowany spadkiem dowiadywał się - w skrajnym przypadku

- dopiero wtedy, gdy zgłaszali się do niego wierzyciele zmarłej osoby (np. banki, w których zmarły zaciągnął kredyty).

Na szczęście takie sytuacje należą już do przeszłości. Zgodnie z obowiązującą obecnie ustawą, brak oświadczenia spadkodawcy w kwestii przyjęcia bądź odrzucenia spadku w terminie 6 miesięcy od dnia, w którym dowiedział się on o spadku, będzie jednoznaczny z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza. A zatem - za nie swoje długi spadkobierca odpowiada tylko do wysokości odziedziczonego spadku. Innymi słowami - będzie miał z czego spłacać ewentualne długi zmarłego.

Spis inwentarza

Spadek z dobrodziejstwem inwentarza nie może się obyć bez spisu inwentarza. Chodzi głównie o to, aby wszyscy ewentualni wierzyciele zostali rzetelnie zaspokojeni. Zdarzają się bowiem sytuacje, kiedy spadkobiercy, chcąc maksymalnie powiększyć przypadającą im schedę, ukrywają niektóre co bardziej cenne przedmioty wchodzące w skład spadku, aby niemożliwe było ich sprzedanie na poczet długów spadkodawcy. Spis inwentarza dokonywany jest na zlecenie sądu przez komornika; można jednak też złożyć do komornika wniosek bezpośredni.

Spadkobiercy powiadamiani są listownie przez komornika,

kiedy i gdzie odbędzie się spis inwentarza. W ich obecności komornik ustala, jakie cenne przedmioty należące do zmarłego powinny być wciągnięte do spisu inwentarza i jakie prawa wchodzi w skład spadku. Sprawdza także, jakie zobowiązania miał zmarły - w tym celu powinien przejrzeć jego rachunki bankowe, zaległości w płatnościach itp. Jeżeli spadkodawca zostawił po sobie pieniądze lub kosztowności, zostają one złożone do depozytu sądowego; pozostałe rzeczy pozostają zwykle we władaniu spadkobierców do czasu podziału spadku i ostatecznego rozliczenia wszystkich długów spadkowych.

Spadkobiercy przyjmujący spadek z dobrodziejstwem inwentarza mogą złożyć w sądzie lub u notariusza tzw. prywatny wykaz inwentarza na specjalnym formularzu, przygotowanym przez Ministerstwo Sprawiedliwości. Dopiero jeśli wierzyciele spadkodawcy nie zgadzają się z prywatnym wykazem inwentarza sporządzonym przez spadkobierców, sporządzi go na ich wniosek komornik.

W prywatnym wykazie inwentarza trzeba z należytą starannością ujawnić przedmioty majątkowe należące do spadku, przedmioty zapisów windykacyjnych oraz długi spadkowe. Wedle ustawy, wykaz inwentarza może być złożony u notariusza, w sądzie spadku lub w sądzie rejonowym.

WAŻNE

Procedury

Trzy opcje - wybór należy do spadkobiercy

Zgodnie z artykułem 1012 Kodeksu cywilnego spadkobierca może:

1. przyjąć spadek bez ograniczenia odpowiedzialności za długi (przyjęcie proste) albo
2. przyjąć spadek z ograniczeniem tej odpowiedzialności (przyjęcie z dobrodziejstwem inwentarza) albo
3. odrzucić spadek

Na podjęcie decyzji spadkobierca ma 6 miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o tytule swego powołania, tj. o tym, że został spadkobiercą.

Po 17 października 2015 r. niezłożenie przez spadkobiercę oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku jest jednoznaczne z przyjęciem spadku z dobrodziejstwem inwentarza.

UWAGA. Zasada ograniczenia odpowiedzialności z tytułu dobrodziejstwa inwentarza nie ma zastosowania w przypadku wierzytelności zabezpieczonych hipotecznie. Zgodnie bowiem z art. 74 ustawy o księgach wieczystych i hipotece: „Wierzyciel hipoteczny może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości obciążonej hipoteką, bez względu na ograniczenie odpowiedzialności dłużnika wynikające z prawa spadkowego.”

AG

Komornik sprawdzi m.in., jakie zobowiązania miał zmarły

FOT. 123RF

W SĄDZIE

GDY SPADKOBIERCY SĄ ZGODNI I JEŚLI SIĘ NIE ZGADZAJĄ...

Pierwszy etap postępowania spadkowego można również przeprowadzić przed notariuszem - będzie znacznie szybciej. Potencjalni spadkobiercy spotykają się wtedy w kancelarii notarialnej, gdzie następuje otwarcie testamentu i sporządzenie protokołu dziedziczenia, zawierający wymagane prawem zgodne oświadczenia. Warunkiem skorzystania z tej „szybkiej ścieżki” jest zgoda wszystkich spadkobierców.

Na podstawie protokołu dziedziczenia notariusz sporządza akt poświadczenia dziedziczenia.

Po zarejestrowaniu w elektronicznym rejestrze poświadczeń dziedziczenia akt nabiera mocy prawnej równorzędną sądowemu postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku.

Dysponując postanowieniem o stwierdzeniu nabycia spadku, poszczególni spadkobiercy mogą wystąpić do sądu i zażądać sądowego działu spadku.

W tym drugim etapie postępowania sąd ustala skład i wartość konkretnych części spadku. Jeśli spadkobiercy się ze sobą porozumieją i podpiszą umowę, podział spadku nastąpi szybko. Gorzej, gdy wnioski spadkobierców nie są zgodne. Problemy pojawiają się szczególnie przy podziale nieruchomości, gdyż nie można być właścicielem tylko jej części. Jednym z rozwiązań jest przekazanie nieruchomości jednemu spadkobiercy z obowiązkiem spłaty pozostałych. Nieruchomość może też być sprzedana, a uzyskana kwota podzielona między spadkobierców.

Procedury

Postępowanie przed sądem - I etap

Postępowanie spadkowe należy przeprowadzić przed sądem. Jest ono w Polsce dwuetapowe. W pierwszym etapie spadkobierca występuje do wydziału cywilnego sądu rejonowego właściwego dla miejsca zamieszkania spadkodawcy z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku. Sąd wydaje postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku po przeprowadzeniu rozprawy, na którą wzywa wnioskodawcę oraz osoby mogące wchodzić w rachubę jako spadkobiercy ustawowi bądź testamentowi. Sąd w szczególności bada, czy spadkodawca pozostawił testament, a jeśli tak - wzywa do złożenia testamentu osobę, w której posiadaniu testament się znajduje. Jeżeli testament został złożony wraz z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku, sąd dokonuje jego otwarcia i ogłoszenia.

Podsumowując - w pierwszym etapie postępowania spadkowego sąd ustala, kto jest spadkobiercą i jaki udział (ułamek) w majątku spadkowym należy się każdej z osób uprawnionych do spadku. Postanowienie to uprawomocnia się po 3 tygodniach od dnia jego doręczenia lub ogłoszenia.

AG

Podatek od spadku, jaka ulga w podatku

Większość spadkobierców nie musi obecnie płacić podatku

Najbliżsi zmarłemu spadkobiercy z I grupy, zwolnieni z podatku, muszą jednak zgłosić nabycie spadku urzędowi skarbowemu

Podział majątku

Spadek lub darowizna to formy nieodpłatnego nabycia majątku. Niestety, mimo że za nie nie płacimy, musimy zapłacić podatek od wartości spadku lub darowizny.

Trzeba jednak od razu zastrzec, że spadek po osobie, która zmarła w 2007 roku i później, jest wolny od podatku, o ile spadkobiercą jest osoba z kręgu najbliższych osoby zmarłej. To samo dotyczy darowizn przekazanych od 1 stycznia 2007 roku. A zatem ogromna większość spadkobierców i obdarowanych nie musi obecnie płacić żadnego podatku, bez względu na wartość spadku czy darowizny.

Kwota wolna od podatku i podstawa opodatkowania

Spadkobiercy, których nie objęło zwolnienie z podatku, a zatem żonę, synową, teściowie oraz osoby z II i III grupy podatkowej, muszą jednak złożyć zeznanie podatkowe, w którym określą podstawę opodatkowania. Składają je na formularzu SD-3 w ciągu miesiąca od powstania obowiązku podatkowego. Nie muszą składać ze-

znania tylko w tym przypadku, gdy wartość schedy nie przekracza kwoty wolnej od podatku, która obecnie wynosi: 9.637 zł dla osoby z I grupy podatkowej, 7.276 zł dla osoby z II grupy podatkowej oraz 4.902 zł dla osoby z III grupy podatkowej.

Samo wyliczenie podatku jest dość skomplikowane. Przykładowo osoba z II grupy, która otrzymała spadek o wartości w granicach od 10.278 zł do 20.556 zł, zapłaci podatek w wysokości 719,50 zł i 9 proc. nadwyżki ponad 10.278 zł.

Ważne jest to, że podstawa opodatkowania, czyli wartość nabytych rzeczy lub/i praw majątkowych (według cen rynkowych) może być zmniejszona o długi i ciężary, jakie już poniósł spadkobierca. Mogą to być m.in. udokumentowane koszty leczenia i opieki nad spadkodawcą, koszty pogrzebu łącznie z nagrobkiem (o ile nie zostały pokryte np. z zasiłku pogrzebowego) i koszty postępowania spadkowego, a także wypłaty z tytułu zachowku. Jest zatem szansa na zmniejszenie podatku, o ile jesteśmy w stanie

udowodnić (faktury!), że rzeczywiście ponieśliśmy te ciężary.

Spadkobierca nie wylicza samodzielnie swojej „daniny” – podaje jedynie wartość opodatkowania, a urząd skarbowy – po pierwsze – ocenia, czy ta wartość jest wiarygodna, a po drugie – wylicza należny państwu podatek. Co się stanie, gdy urząd uzna, że podstawa opodatkowania jest mało wiarygodna? Powoła biegłego, który dokona własnej oceny i jeśli okaże się, że różnica jest większa niż jedna trzecia, podatnik zostanie obciążony kosztami opinii biegłego.

Ważne ostatnich pięć lat

Jeżeli nabycie własności rzeczy i praw majątkowych od tej samej osoby następuje więcej niż jeden raz (darowizna plus spadek itd.), do wartości rzeczy i praw majątkowych ostatnio nabytych dolicza się wartość rzeczy i praw majątkowych nabytych od tej osoby lub po tej samej osobie w okresie pięciu lat poprzedzających rok, w którym nastąpiło ostatnie nabycie. Od podatku obliczonego od łącznej wartości nabytych rzeczy i praw majątkowych potrąca się podatek przypadający od opodatkowanych poprzednio nabytych rzeczy i praw majątko-

WARTO WIEDZIEĆ

PRZEKAZ PIENIĘDZY

Darowizna pieniężna powinna być przekazana obdarowanemu w formie wpłaty na jego konto lub przekazem pocztowym. W przeciwnym wypadku urząd skarbowy może zakwestionować zwolnienie z podatku.

WAŻNA FORMALNOŚĆ

Najbliżsi zmarłemu spadkobiercy z I grupy, zwolnieni z podatku, muszą jednak dopełnić pewnej formalności. Mianowicie powinni zgłosić nabycie spadku (darowizny) właściwemu urzędowi skarbowemu w terminie 6 miesięcy od dnia powstania obowiązku podatkowego. Jeśli tego nie uczynią, zapłacą taki sam podatek, jak osoby z I grupy niezwolnione z podatku, czyli jak żonę, synową i teściów.

wcześniej przez co najmniej dwa lata opiekowała się przyszłym spadkodawcą. Ale uwaga – taka opieka musi być udokumentowana umową z poświadczonym notarialnie podpisem.

Inna ulga mieszkaniowa, dotycząca osób z I grupy podatkowej, zwalnia z podatku pieniądze oraz przedmioty uzyskane w drodze darowizny, które zostaną przekazane na:

- wkład budowlany lub mieszkaniowy do spółdzielni,
- budowę domu jednorodzinnego,
- nabycie lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość
- spłatę kredytu mieszkaniowego;

Warunkiem skorzystania z tej ulgi jest wykorzystanie darowanych przedmiotów lub pieniędzy w terminie 12 miesięcy od ich otrzymania.

Limit kwoty pieniędzy i wartości przedmiotów nie może wynosić więcej niż 9.637 zł od jednego darczyńcy, oraz łącznie nie więcej niż 19.274 zł od kilku darczyńców. Ulga ta dotyczy jednak – powtórzmy – wyłącznie obdarowanych z I grupy. Oznacza to, że straciła ona na znaczeniu po 1 stycznia 2007 roku, gdy większość osób z tej grupy i tak jest zwolniona z podatku.

Inne ulgi przewidują zwolnienie od podatku osoby zaliczonej do I i II grupy podatkowej, która odziedziczyła przedmioty wyposażenia mieszkania, pościel, odzież oraz narzędzia pracy przeznaczone do użytku w gospodarstwie domowym. Warunkiem uznania tej ulgi jest wspólne wcześniejsze zamieszkiwanie ze spadkodawcą.

Kolejna ulga dotyczy uzyskanych w spadku dzieł sztuki, o ile spadkodawcą był twórcą tych dzieł – bez względu na grupę podatkową. I wreszcie jest też ulga dla rolników – dotyczy przejętych w spadku lub w drodze darowizny maszyn i pojazdów rolniczych. Warunek: zachowanie tych elementów schedy przez trzy lata.

Ze względu na szczegółowość przepisów w tym względzie warto zająć do ustawy o podatku od spadku i darowizny z 28 lipca 1983 r. z późniejszymi zmianami (DzU z 2009 r. nr 93, poz. 768), gdzie wymieniono wszystkie tytuły do zwolnień podatkowych.

Andrzej Gębarowski

Ulga dotyczy m.in. uzyskanych w spadku dzieł sztuki

Drobne

Nieruchomości

GARAŻE

A. Garaże blaszane, bramy garażowe, kojce, cały kraj! transport, montaż gratis, raty !! 509-574-644, 56/649-44-30,52/388-22-73, 54/421-00-45 www.konstal-garaze.pl

A.GARAŻE blaszane WZMOCNIONE tel.509-058-388,52/384-30-41, 54/233-81-41

GARAŻE blaszane, drewnopodobne, kojce dla psów, partnerstal.pl, 698-230-205, 798-710-329

Handlowe

FOTO, KSIĄŻKI

KUPIĘ książki, płyty z muzyką. Dojazd. Gotówka 508-245-450, 509-675-586.

MASZYNY URZĄDZENIA

FREZARKA FNGJ, Tokarka TUG-40, prasa balansowa i gilotyna KSH-800 sprzedam 693-560-149

MATERIAŁY OPAŁOWE

KOMINKOWE SUCHE! 601-507-777

Motoryzacja

OSOBOWE KUPIĘ

500-252-421 Skup aut za gotówkę! Najlepsze ceny!

Finanse biznes

KREDYTY, POŻYCZKI

KREDYT 50 000 zł, rata 572, 730 809 809

POŻYCZKA bez weryfikacji 781026832

POŻYCZKA dla każdego 508-593-838

SZYBKI kredyt chwilówka 516-456-988

Praca

ZATRUDNIĘ

MALARZA zatrudnię 606-944-201

MALOWANIE, DOCIEPLENIA - Niemcy- praca od zaraz. Telefon: 774270543 lub 662187368. Cert. 9875

OPIEKUNKI do Niemiec tel. 730497770 www.ambercare24.pl dzisiaj 70 ofert!

PIEKARZY; 512-004-336

PRACA w Anglii: Opiekunka seniorów
Wynagrodzenie: 1260 funtów netto/ mies Zapewniamy wyżywienie, zakwaterowanie oraz lot w obie strony.
Zadzwoń 516052212. Promedica24.

INNE

PRACA w NIEMCZECH dla Opiekuna Seniorów.Atrakcyjne wynagrodzenie, szybkie wyjazdy. Teraz świąteczne bonusy specjalne. Promedica24: 505-337-777

Zdrowie

LABORATORIA

ROUTKOWSCY Laboratorium techniki dentystycznej 602197440, 52/3724875

Usługi

AGD RTV FOTO

A A A AGD Automat Pralki Zmywarki Bydgoszcz dojazd gratis 663-026-630

AGD Automatyczne Pralki, Lodówki naprawa Dojazd Gratis 501638471

NAPRAWA telewizorów, 602-638-271

SERWIS pralek zmywarek 501424468

BUDOWLANO-REMONTOWE

H Hydraulik przepchania 515-552-133

HYDRAULICZNE CO 883-869-003

HYDRAULIK nap., przep. 501 843 849

KARCHER czyszczenie dywanów, tapicerek mycie okien 505461446

MONTAŻOWE

ROLETY ATRAKCYJNE CENY. Producent „GARDA” tel. 52/372-04-04

ROLETY, markizy, NAPRAWY.. AGA 52/321-42-36 www.robimy-dobrze.pl

PORZĄDKOWE

CZYSZCZENIE dywanów, tapicerek "Kärcher". 697-628-925.

PRANIE dywanów tapicerek799410953

PRZEPROWADZKI

660-767-205 tanio solidnie tragarze

PRZEPROWADZKI tanio 602696775

Turystyka

PRZEWozy

ANGLIA, osoby + paczki, z adresu na adres, w każdy piątek, tel. 503 198 450

NIEMCY, HOLANDIA, BELGIA, codziennie z domu pod dom, Trans Glass Okonek, tel. 503 198 446, 67 266 94 91

Matrymonialne

POZNAM pana 60 plus, bez nałogów, wolnego, 792-130-780

Różne

"STARE" książki - skup, 881934948

Rolnicze

MASZYNY ROLNICZE

KUPIĘ ciągniki, przyczepy, maszyny rolne. Tel. 602 811 423.

„Gdyby miłość mogła uzdrawiać, a łzy wskrzeszać, byłabyś z nami”

Z sercem pełnym bólu zawiadamiamy, że dnia 12.11.2019 r. zasnęła w Bogu
Nasza Kochana Mamusia, Teściowa, Babcia i Prababcia

śp

Władysława Ossowicka

lat 92

Msza święta żałobna odbędzie się w piątek 15.11.2019 r. o godz. 12.00 (różaniec 11.30) w kościele pw. św. M. Kolbego przy ul. Kolibrowej 5 w Bydgoszczy. Następnie pogrzeb tego samego dnia na cmentarzu parafialnym w Osówcu.

W smutku pogrążona
Najbliższa Rodzina

„Odszedłeś tak nagle, że ani uwierzyć, ani się pogodzić...”

Wyrazy głębokiego współczucia
Rodzinie i Bliskim
z powodu śmierci

śp.

Dariusza Kozłowskiego

Pracownika Rejonu Obsługi Mieszkańców nr 4
Administracji Domów Miejskich „ADM” Sp. z o.o.

składają

Zarząd i Pracownicy Administracji Domów Miejskich „ADM” Spółka z o.o. w Bydgoszczy

AUTOPROMOCJA

038796596

Express
BYDGOSKI

NOWOŚCI
DZIENNIK TORUŃSKI

GAZETA
pomorska

BIURO OGŁOSZEŃ
ul. ŚNIADECKICH 20

► REKLAMY ► OGŁ. DROBNE
► NEKROLOGI ► KONDOLENCJE

Jesteśmy tu dla Was!

tel. 52/326-08-42,
52/326-07-34

rafal.blachowski@polskapress.pl

tel. 606-537-137

lukasz.kopanski@polskapress.pl

Serdecznie zapraszamy

poniedziałek - piątek
8.00-17.00

NON OMNIS MORIAR

Z wielkim smutkiem zawiadamiamy, że dnia 9 listopada 2019 roku odeszła
moja ukochana Żona,
nasza Mamusia, Babcia, Szwagierka i Przyjaciółka

śp

Adela Wronczewska

lat 78

Msza św. żałobna odbędzie się dnia 15 listopada 2019 roku o godz. 11.00 w kościele parafialnym w Niemczu. Pogrzeb po mszy św. na cmentarzu komunalnym przy ul. Wiślanej o godz. 12.15.

Pogrążony w żalu
Mąż z Rodziną i Przyjaciółmi

„Nie umiera ten, kto trwa w pamięci żywych”

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 8 listopada 2019 r. zasnął w Bogu
Nasz Kochany Syn, Mąż i Tata

śp

Dariusz Kozłowski

lat 55

Ceremonia pogrzebowa poprzedzona mszą świętą
odprawiona zostanie dnia 16.11.2019 r. (sobota)
o godzinie 12.00 na cmentarzu parafialnym Bielawki
przy ul. Aleja ks. Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Bydgoszczy.

Pogrążona w smutku
Żona z Rodziną

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 12.11.2019 r. odeszła
moja kochana Mama i nasza Babcia, Prababcia,
Przyjaciółka, Koleżanka i Druhna

Zdzisława Rzepka

lat 79

Ceremonia pogrzebowa odbędzie się
dnia 16.11.2019 r. (sobota) o godz. 13.30
na cmentarzu komunalnym przy ul. Kcyńskiej.

W smutku pogrążeni
Syn i Wnuki z Rodzinami

Z wielkim żalem i smutkiem
przyjeliśmy wiadomość o śmierci
Sędziego w stanie spoczynku

Marii Jankowskiej-
-Niedbalskiej

Rodzinie i Najbliższym

wyrazy współczucia
składają

*Prezes, Wiceprezesi, Dyrektorzy, Sędziowie
i Pracownicy Sądu Okręgowego w Bydgoszczy*

009432401

„Nie umiera ten, kto pozostaje w sercach bliskich”

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że dnia 7 listopada 2019 r. odszedł od nas
Nasz Kochany Syn, Brat i Tata

ś†p

Rafał Białkowski

lat 36

Msza Św. żałobna odprawiona zostanie
15 listopada 2019 r. (piątek) o godz. 14.00 (Różaniec 13.30)
w kościele pw. św. Maksymiliana Kolbego na Osowej Górze.
Pogrzeb po Mszy Św. na cmentarzu parafialnym w Osówcu.

W smutku pogrążona
Rodzina

009432742

Z powodu śmierci
naszego Przyjaciela

Jacka Guziołka

składamy wyrazy najszczerzego żalu
i najgłębszego współczucia

Jego Rodzinie

oraz Najbliższym

Anna i Andrzej Jazdon
oraz Wojciech i Maciej Jazdon z Rodzinami

009431913

Z głębokim żalem zawiadamiamy, że dnia 11 listopada 2019 r. odszedł od nas
Nasz Ojciec, Teść i Dziadek

Andrzej Bartoszewski

lat 86

Pogrzeb odbędzie się 14 listopada 2019 r. (czwartek) o godz. 13:45
na cmentarzu komunalnym przy ul. Wiślanej w Bydgoszczy.

W smutku pogrążona
Rodzina

009432511

„Nie umiera ten, kto trwa w pamięci bliskich”

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że dnia 11 listopada 2019 roku zasnęła w Bogu
Nasza Kochana Mama, Teściowa i Babcia

ś†p

Maria Mielewczyk

lat 79

Msza św. żałobna, poprzedzona Różańcem,
zostanie odprawiona w kościele w Dobrczu,
w piątek 15 listopada o godz. 12.00.
Pogrzeb bezpośrednio po mszy na cmentarzu parafialnym.

Pogrążona w smutku
Rodzina

009432064

„Nie odchodzi ten kto pozostaje w sercach bliskich”

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że dnia 11 listopada 2019 r. odszedł od nas
Nasz Kochany Mąż, Tata, Teść i Dziadek

ś†p

Marian Makowski

lat 66

Msza święta żałobna poprzedzona różańcem odprawiona
zostanie dnia 16.11.2019 r. (sobota) o godzinie 11.00
w kościele pw. Świętego Wawrzyńca w Mąkowsku.
Ceremonia pogrzebowa po mszy świętej
na cmentarzu parafialnym.

Pogrążona w smutku
Rodzina

009432356

Koledze

Mirosławowi Stelmaszykowi

szczere wyrazy współczucia
z powodu śmierci

Ojca

składają

Pracownicy i Zarząd
„Wydawnictwa Unitex” Sp. z o.o.

009431885

Pani

Hannie Niedbalskiej-Kowalkowskiej

Starszemu referendarzowi sądowemu
Sądu Rejonowego w Bydgoszczy
oraz

Rodzinie

wyrazy głębokiego współczucia
z powodu śmierci

Matki

składają

Prezes, Wiceprezesi, Dyrektor, Sędziowie, Kuratorzy
oraz Pracownicy Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

REKLAMA

009406850

Całodobowe Pogotowie Pogrzebowe

Zakład Usług Pogrzebowych

„UNIERSAL”

Bezpłatna infolinia i pomoc

801-512-312

CAŁĄ DOBĘ ul. Bałtycka 9
tel. 52 342-07-24, 52 370-54-40,
662-114-409

pon.-pt. ul. Św. Trójcy 30
tel. 52 322-67-66

www.zupuniwersal.bydgoszcz.pl

- » Szeroka gama trumien i urn
- » Usługi kremacyjne i ekshumacyjne
- » Kompleksowa organizacja i obsługa pogrzebów Bydgoszcz i okolice
- » Administrujemy cmentarzem ul. Zaświat dysponującym wolnymi miejscami ziemnymi, murowanymi i niszami w kolumbarium
- » Krajowe i międzynarodowe przewozy zmarłych
- » Bezpłatny samochód z kierowcą dla osób niemobilnych oraz możliwość przyjęcia zlecenia w domu klienta
- » Kredytowanie pogrzebów - ZUS, Policja, Więziennictwo, Wojsko

REKLAMA

009408793

ZAKŁAD POGRZEBOWY
„ZIELEŃ MIEJSKA”
sp. z o.o.

ul. CZARTORYSKIEGO 13
BYDGOSZCZ

Pogotowie pogrzebowe

19588

Informacje i pomoc pogrzebowa

tel. 52 324 99 99
52 324 99 98
723-683-104

www.zielenmiejska.pl

CZYNNE CAŁĄ DOBĘ:

- kompleksowe usługi cmentarno-pogrzebowe
- kredytowanie pogrzebów z zasiłku ZUS
- zarządzanie cmentarzami komunalnymi
- załatwianie formalności pogrzebowych na wszystkich cmentarzach

WŁASNE
KREMATORIUM

REKLAMA

009406790

NERO-FALKOWSKI
ZAKŁAD POGRZEBOWY

52/328 23 73, 664 632 838

al. Wyszyńskiego 50 obok cmentarza Bielawki
ul. Rynek 4 Fordon obok kościoła św. Mikołaja

www.nero-falkowski.pl

REKLAMA

009406795

Zakład Usług Pogrzebowych

„Dylewscy”

Rok założenia 1915 - 100 lat tradycji
kompleksowe i bezgotówkowe
usługi pogrzebowe

tel. całodobowe 52 322 29 16, 602 26 34 72
Siedziba Główna:
Plac Piastowski 9, tel. 52 345 64 87
Biuro Fordon:
Piwnika Ponurego 1 D, tel. 52 342 95 16
www.dylewscy.pl

REKLAMA

009408227

Usługi Pogrzebowe

M.J. Pytlík

całodobowa
pomoc

514 80 99 99, 516 80 99 99

ul. Wyzwolenia 82
www.jerusalem24.pl

009430892

Wszystkim, którzy dzielili z nami smutek i żal,
uczestniczyli we mszy świętej,
odprowadzając na miejsce wiecznego spoczynku
Ukochanego Męża, Tatę i Dziadka

ś†p

Tadeusza Dzielenđziaka

Księżom Sławomirowi i Wojciechowi,
Rodzinie, Sąsiadom,
Koleżankom z Towarzystwa Operowego,
Delegacji z Towarzystwa Miłośników Lwowa
i Kresów Wschodnich
za wspólną modlitwę, złożone kwiaty i wieńce
oraz Fordońskiemu Zakładowi Pogrzebowemu
za profesjonalną obsługę

serdeczne podziękowania
składa

Rodzina

Zdrowie - Reklama

REKLAMA 008797623

Prywatny Gabinet Dermatologiczny

DERMA-VITA
tel. 601 693 929

dr n. med. Andrzej **Zaczkiewicz**
specjalista dermatolog-wenerolog

Przychodnia Fordon ul. Kleina 1
www.doktor-zaczkiewicz.pl

REKLAMA 008923146

REHABILITACJA

CENTRUM TERAPII KŁĘGOSŁUPA KOCIŃSKI
Leczenie schorzeń kręgosłupa i stawów
NOWY ADRES !!!
Bydgoski Dom Technika (NOT)
ul. K.Gotowskiego 6, pok.24
tel. 52 334 21 41, 601 985 300
www.kocinski-kręgosłup.pl

REKLAMA 009349368

iokulary.net

Salony Optyczne FRAS

CENY INTERNETOWE W SKLEPIE STACJONARNYM!!
Zapraszamy
Bydgoszcz, Stary Rynek 11
Tel. +48 530 772 772
www.iokulary.net

REKLAMA 009349368

Profesjonalna Opieka Medyczna

Zapraszamy do Centrum Medicover
Al. Powstańców Wielkopolskich 26

KONSULTACJE W ZAKRESIE:

- Internista
- Medycyna rodzinna
- USG
- Alergolog
- Chirurg
- Dermatolog
- Kardiolog
- Neurolog
- Okulista
- Seksuolog
- Ortopeda
- Psycholog
- Pulmonolog
- Urolog

Zadzwoń
797 199 175

MEDICOVER
www.medicover.pl

REKLAMA 008839748

GABINET KARDIOLOGICZNY
rejestracja: tel 720 888 928

- echo serca • holter ekg
- holter ciśnieniowy
- próba wysiłkowa

www.topolinski.pl

Gdy kupujemy kiełbasy bardzo rozdrobnione, jaki tak naprawdę jest ich skład. Musimy zaufać producentowi. Jeśli zdecydujemy się na szynkę, łatwiej nam wysledzić używanie dodatków chemicznych.

Czy wiesz co jesz?

Normy wyrobu wędlin w Polsce są nieobowiązkowe, ale zwyczajowo w ich skład powinno wejść mięso pierwszej i drugiej klasy z dodatkiem przypraw. Ze 100 kg takiej mieszanki (po dodaniu nie więcej niż 15 l wody) można uzyskać od 85 do 115 kg gotowego produktu. Jeśli producent nie trzyma się tradycji, to ze 100 kg masy „ochrzczonej” dodatkami może wyprodukować nawet 200 kg wyrobów. Najlepsze efekty uzyskuje przez dodanie do masy polifosforanów, które doskonale wiążą wodę.

Innym sposobem na zwiększenie masy, a zmniejszenie kosztów produkcji, jest dodanie do kiełbasy mięsa oddzielonego mechanicznie, czyli MOM-u.

Chemia w kiełbasie

► Nie każdy składnik chemiczny w pożywieniu jest szkodliwy dla zdrowia

Maja Erdmann

Polacy lubią wędliny. Na obiad, na kanapkę, na grilla wybieramy odpowied- nie ich gatunki. Ale co w takiej kiełbasie może- my znaleźć poza mięsem? I czy to jest zdrowe?

W większości kiełbas znaj- dziemy na pewno peklosól. Dzięki niej wędliny nie psują się szybko i mają różowy ko- lor. Jednym ze składników pek- losoli jest azotyn sodu (E250), który nie jest szkodliwy dla zdrowia człowieka, ale tego

dorosłego. Dzieciom do pierw- szego roku życia może jednak zaszkodzić, ponieważ hemo- globina niemowlaków w reak- cji z azotynem utrudnia prze- noszenie tlenu we krwi.

Azotyn sodu - E250

Tą substancją zazwyczaj nastrzykuje się mięso, aby uchronić je przed rozwojem szkodliwych bakterii. Czyli właśnie dzięki niemu nie za- trujemy się na przykład ja- dem kiełbasianym. Z drugiej jednak strony w pewnych warunkach azotyn sodu może przekształcić się w niebez- pieczne dla zdrowia nitroza-

miny, które mają silne dzia- łanie rakotwórcze. Do takiej przemiany dochodzi najczę- ściej podczas podgrzewania peklowanych wędlin. Dlatego też nie powinno się ich ani grillować, ani podgrzewać.

Azotan potasu - E252

To naturalny minerał, który w postaci białego proszku do- daje się do mięsa, aby nie stra- ciło koloru i po to, aby szyb- ko się nie psuło. Niestety pod wpływem ciepła w naszym żołądku może się przekształ- cić w azotyn, który obwinia- ny jest o powodowanie bólu głowy, reakcji alergicznych

czy nasilanie objawów astmy. Dzieci do pierwszego roku ży- cia nie powinny jeść produk- tów, które zawierają azotan potasu.

Benzoesan sodu E211

Jest uważany za nieszkodliwy konserwant, jeśli nie prze- kroczymy dozwolonej dawki dziennego spożycia. Wynosi ona 5 mg na kilogram masy ciała. Nie gromadzimy go w naszych organizmach, po- nieważ jest wydalany z mo- czem. Jednak trzeba pamię- tać, że regularne spożywanie składników zawierających benzoesan powoduje podraż-

nienie śluzówki żołądka. Waż- ne jest też to, że benzoesan w połączeniu z witaminą C tworzy benzen, związek bar- dzo niebezpieczny, bo rako- twórczy.

Octan sodu E262

Octan sodu przedłuża ter- min przydatności do spoży- cia wielu produktów, w tym wędlin. Chroni je też przed utratą smaku, koloru i in- nych właściwości fizycznych. Reguluje również kwasowość produktu. Jest uznawany za substancję nieszkodliwą. Po- dobnie jak benzoesan wyda- lany jest z moczem.©

AUTOPROMOCJA

009413512

Zdrowie

REKLAMA: **Joanna Hynek**
tel. **52 3263214** | joanna.hynek@polskapress.pl

Reca: Nie boimy się o bezpieczeństwo

Tomasz Dębek

tomasz.debek@polskapress.pl

Pilka nożna

Na początku czytałem negatywne opinie o moich powołaniach. Nie ukrywam, że to trochę bolało. Odciałem się jednak od tego i moja pewność siebie rośnie - zapowiada przed meczem z Izraelem obrońca SPAL Arkadiusz Reca.

Jak zareagował pan na doniesienia dotyczące pozasportowych aspektów meczu z Izraelem? Z powodu ataków rakietowych ze Strefy Gazy rozważano nawet przeniesienie spotkania na teren innego kraju. Ostatecznie zapadła jednak decyzja, że lecicie do Izraela i zgodnie z planem zagrajecie mecz w Jeruzolimie.

Wczoraj [rozmowę przeprowadzono w środę - red.] mieliśmy spotkanie ze Zbigniewem Bońkiem. Prezes wyjaśnił, jak wygląda sytuacja. Zadeklarował, że jeżeli będzie chociaż jeden procent zagrożenia, to do Izraela nie polecimy. Dziś dowiedzieliśmy się, że mecz odbędzie się zgodnie z planem. Skoro PZPN tak zdecydował, to nie będzie problemów z bezpieczeństwem. Jesteśmy zawodnikami, jedziemy tam zagrać w piłkę. Może to całe zamieszanie będzie nam siedziało z tyłu głowy. Ale jeżeli już po-

lecimy, to uważam, że każdy zawodnik podeszł do tego meczu jak do każdego innego. Postaramy się przywieźć z Izraela korzystny rezultat. Cel jest prosty. Chcemy zdobyć trzy punkty i zagrać bardzo dobre spotkanie.

90 minut w poprzednim meczu eliminacyjnym z Macedonią Północną dało panu pewności siebie?

Pewność siebie łapię też w klubie poprzez to, że zacząłem grać regularnie. Ale spotkanie z Macedończykami też na pewno mi pomogło. Mam nadzieję, że moja pewność

Jerzy Brzęczek jest trenerem, któremu zawdzięczam najwięcej. To on zrobił ze mnie lewego obrońcę i zawsze we mnie wierzył

siebie będzie rosła, a z formą będzie już tylko lepiej.

Swego czasu powołania dla pana wzbudzały wśród kibiców i mediów spore kontrowersje. Jak pan na to reagował? Czytał niepochlebne artykuły i komentarze?

Nie ukrywam, że na początku czytałem i trochę mnie to bolało. Ale z czasem stwierdziłem, że to nie ma sensu. W niczym mi to nie pomagało. Udało mi się od tego wszystkiego odciąć. Kiedy

Po wypożyczeniu z Atalanty do SPAL Arkadiusz Reca zaczął regularnie grać w Serie A

dostawałem powołanie, czułem się bardzo dumny. Cieszyło mnie to, że mam okazję przyjechać do Polski i reprezentować mój kraj.

Arkadiusz Reca wyjeżdżający latem 2018 r. z Wisły Płock do Włoch był innym piłkarzem niż ten obecny?

Nawet przez rok w Atalancie, kiedy nie grałem wiele, bardzo dużo się nauczyłem. Zwłaszcza w kwestii zachowania taktycznego i przygotowania fizycznego.

We Włoszech naprawdę bardzo ciężko się trenuje.

Jerzy Brzęczek jest trenerem, któremu najwięcej pan zawdzięcza?

Jest kilku trenerów, którym zawdzięczam dużo. Ale trener Brzęczek jest jednym z tych, którzy pomogli mi najbardziej. To on przestawił mnie na pozycję lewego obrońcy. Bardzo dużo ze mną rozmawiał, udzielał wielu cennych wskazówek. Zaufał mi, cały czas na mnie stawiał.

Czuje się pan pewniakiem do występu w Izraelu? Zwłaszcza w kontekście problemów zdrowotnych Macieja Rybusa?

Pewniakiem do gry może czuć się Robert Lewandowski. Ja jestem gotowy do gry i chcę pomóc drużynie. Ale to, czy zagram nie zależy ode mnie. Ostateczna decyzja należy do selekcjonera. Mogę tylko powiedzieć, że czuję się coraz pewniej. Właśnie dzięki temu, że regularnie gram w klubie, zdobywam do-

świadczenie w meczach z mocnymi rywalami w Serie A. Coraz lepiej czuję się też przyjeżdżając na zgrupowania reprezentacji. Z każdym kolejnym jest mi coraz łatwiej. Mam tylko nadzieję, że wszystko będzie szło we właściwym kierunku.

Co sądzi pan o drużynach Izraela i Słowenii, z którą zagramy we wtorek na PGE Narodowym?

Nie możemy lekceważyć żadnego rywala. Przed meczem z Izraelem mieliśmy już kilka odpraw taktycznych, podczas których analizowaliśmy grę tej drużyny. Poznaliśmy lepsze i słabsze strony. Jedziemy tam po zwycięstwo.

Awans na Euro 2020 już sobie zapewniliście. W najbliższych meczach będziecie grali o prestiż i rozstawienie w wyższym koszyku w losowaniu grup przyszłorocznych mistrzostw. Podejdziecie do tych spotkań na luzie, czy presja wyniku wciąż jest dla was odczuwalna?

Zdaję sobie sprawę z tego, że awans na mistrzostwa Europy mamy już w kieszeni. Musimy jednak podejść do tych meczów jak do każdego innego. Nie możemy pozwolić sobie na dekoncentrację czy niechlujną grę. Chyba każdy będzie chciał dać z siebie wszystko, żeby dobrze pokazać się kibicom. ©

Notował Tomasz Dębek

Dortmund, Paryż, Boston, Monachium - terroryzm na sportowych arenach

Pilka nożna

Hubert Zdankiewicz

redakcja@polskapress.pl

Czasy, gdy zawody sportowe były pretekstem do zawieszenia broni, dawno już odeszły do lamusa. Przeciwnie - dziś (wczoraj też były) są wręcz pretekstem do tego, by chwycić za broń lub podłożyć bombę.

Piszemy to w nawiązaniu do ostatnich wydarzeń w Izraelu i zbliżającego się meczu z Polską w eliminacjach Euro 2020. PZPN zdecydował w środę, że kadra Jerzego Brzęczka poleci i rozegra to spotkanie w zaplanowanym pierwotnie terminie (sobota, 16 listopada), a gospodarze z pewnością zrobią wszystko, by nikomu nic się nie stało.

Nie zawsze się to w przeszłości udawało, a najtragiczniejsze tego typu zdarzenie również odbyło się z udziałem izraelskich sportowców. W 1972 roku, podczas igrzysk olimpijskich

w Monachium, ośmiu uzbrojonych w kałasznikowy i pistolety Palestyńczyków z organizacji Czarny Wrzesień przedostało się na teren wioski olimpijskiej i wtargnęło do pomieszczeń zajmowanych przez sportowców z tego kraju. W szamotaninie i strzelaninie już na początku zginęły dwie osoby. Reszta została zakładnikami terrorystów, którzy w zamian za ich wypuszczenie zażądali m.in. zwolnienia wszystkich więźniów palestyńskich przetrzymywanych w Izraelu. Podczas nieudanej próby odbicia zakładników zginęło kolejnych 9 izraelskich sportowców, 5 terrorystów i oficer niemieckiej policji.

Nie były to niestety ostatnie igrzyska, które zakłócił terrorystyczny atak. W 1996 roku z „homoseksualną agendą” próbował walczyć niejaki Eric Rudolph, chrześcijański fanatyk i członek organizacji Armia Boga. Posłużył się trzema rurobombami domowej roboty. W eksplozji

Burak Karan rzucił grę w piłkę i niemiecką kadre. Wolał zostać islamskim rebeliantem

w Parku Olimpijskim zginęła jedna osoba, druga zmarła na zawał serca. Obrażenia odniosło w sumie 111 osób.

Sporo o zagrożeniu zamachem mówiło się również przy okazji ostatnich mistrzostw Europy. Nie bez powodu, bo nie-

spełna rok przed Euro 2016 we Francji, stolicę tego kraju obrali sobie za cel islamscy terroryści, którzy w listopadzie 2015 roku próbowali m.in. wejść na Stade de France i zdetonować bomby w trakcie towarzyskiego meczu Francja - Niemcy. Na szczęście przeszkodziła im policja, a trzech niedoszłych zamachowców sami wysadzili się w powietrze pod stadionem. Oprócz nich zginęła jeszcze jedna osoba.

Mniej szczęścia mieli, niepełna dwa lata wcześniej, uczestnicy maratonu w Bostonie. Podczas biegu wybuchły dwie bomby, zdetonowane przez pochodzących z Czeczenii braci Dżochara i Tamerlana Carnajewów. Zginęły trzy osoby, a ponad 260 zostało rannych.

Rzezią zakończyło się zgrupowanie irackiej drużyny taekwondo, porwanej w 2006 r. w drodze na zgrupowanie w Jordani. 15 zawodników zostało uprowadzonych, prawdopodobnie przez bojowników Państwa

Islamskiego. Sprawców nigdy nie odnaleziono, rok później znaleziono za to poćwiartowane ciała sportowców.

Do tragedii omal nie doszło wiosną 2017 roku w Dortmundzie, gdy w pobliżu jadącego na mecz Ligi Mistrzów z AS Monaco autokaru Borussia eksplodowały trzy ładunki wybuchowe. Pojazd miał wzmocnione szyby, więc na szczęście nikt nie zginął, a obrażeniom uległ tylko jeden piłkarz BVB, hiszpański obrońca Marc Bartra, który doznał złamania nadgarstka i został poranny odłamkami szyby. Zamachowiec tłumaczył później, że... bomby były skonstruowane tak, by nikt nie odniósł obrażeń, a on chciał tylko, żeby Borussia odpadła z Ligi Mistrzów. Siergiej W. (nie ujawniono jego pełnego nazwiska) liczył również, że zamach doprowadzi do dużego spadku kursu akcji klubu z Dortmundu (jest notowany na giełdzie), a sam zagrał wcześniej na spadki. Proku-

ratura wyliczyła, że mógłby zrobić w ten sposób nawet pół miliona euro.

Zdarzają się również niestety przypadki, że sami sportowcy zostają terrorystami. Najgłośniejszy w ostatnich latach to Burak Karan. Był kolegą Samiego Khediry i Kevina-Prince'a Boatenga z młodzieżowej reprezentacji Niemiec miał 20 lat, gdy zakończył dobrze zapowiadającą się karierę. Później wyprowadził się do Syrii i dołączył do islamskich rebeliantów walczących z reżimem prezydenta kraju Baszara al-Asada. 11 października 2013 roku Karan zginął od wybuchu bomby podczas nalotu rządowych wojsk.

Niemal w tym samym czasie praktycznie bez rozgłosu przemknęła przez media informacja o ekstradycji do USA Nizara Trabelsiego, byłego tunezyjskiego piłkarza, który próbował dokonać w 2001 r. samobójczego ataku na bazę wojskową NATO w Kleine Brogel w Belgii. ©

KRÓTKO

Pod koszem

Koszykówka. Jacek Winnicki został oficjalnie nowym szkoleniowcem PGE Spółni Star-gard, 12. zespołu Energa Basket Ligi. Winnicki zastąpił zwolnionego Kamila Piechuc-kiego. Ciekawie zapowiada się niedzielny debiut z BM Slam Stali Ostrów Wlkp., z którego odszedł po trzech li-gowych porażkach.

Koszykówka. W meczu 8. ko-lejki Energa Basket Ligi: MKS Dąbrowa Górnicza - Stelmet Enea BC Zielona Góra 81:97.

Koszykówka. W meczu 5. ko-lejki Ligi Mistrzów (grupa B): Anwil Włocławek (bilans 2-3) - Antwerp Giants 80:71.

POLECAMY W TV

13.00 Polsat Sport. Tenis, tur-niej ATP Finals w Londynie, faza grupowa: debel

15.00 Polsat Sport. Tenis, tur-niej ATP Finals w Londynie, faza grupowa: singel

16.00 TVP Sport. Piłka nożna, towarzysko, mecz U-20: Pol-ska - Szwajcaria

18.00 Polsat Sport. Piłka noż-na, el. ME: Turcja - Islandia

18.15 TVP Sport. Koszykówka kobiet, eliminacje ME: Polska - Wielka Brytania

20.45 Polsat Sport, TVP Sport. Piłka nożna, eliminacje ME: Anglia - Czarnogóra

20.45 Polsat Sport News. Piłka nożna, eliminacje ME: Fran-cja - Mołdawia

20.45 Polsat Sport Premium 1. Piłka nożna, eliminacje ME: Portugalia - Litwa

20.45 Polsat Sport Premium 2. Piłka nożna, eliminacje ME: Czechy - Kosowo

21.00 Polsat Sport Extra. Tenis, turniej ATP Finals w Londy-nie, faza grupowa: singel

23.30 Polsat Sport. Piłka noż-na, eliminacje ME: skróty

23.50 TVP Sport. Piłka nożna, MŚ U-17 w Brazylii, półfinał: Francja - Brazylia

LOTTO

MULTI MULTI (13.11., 14.00):

5, 7, 8, 10, 15, 17, 25, 26, 31, 34, 41, 42, 43, 51, 52, 62, 63, 76, 78 - **38**

SUPER SZANSA (13.11., 14.00):

1493315

KASKADA (13.11., 14.00):

1, 2, 3, 5, 8, 9, 13, 14, 17, 18, 19, 22

MULTI MULTI (13.11., 21.40):

1, 2, 5, 10, 12, 13, 17, 20, 21, 23, 29, 31, 36, 41, 55, 59, 64, 75, 77 - **68**

SUPER SZANSA (13.11., 21.40):

6447611

KASKADA (13.11., 21.40):

3, 5, 6, 8, 10, 11, 17, 18, 19, 21, 23, 24

MINILOTO (13.11.):

2, 5, 22, 30, 32

EKSTRA PENSJA (13.11.):

2, 12, 15, 17, 27 - **1**

EKSTRA PREMIA (13.11.):

7, 8, 11, 20, 25 - **3**

DYŻUROWAŁ MAREK FABISZEWSKI

Żużel Mateusz Tonder zostaje w Falubazie na 2020 rok. Jego starty w Zooleszcz Polonii nie są jednak wykluczone

O PRZEDŁUŻENIU UMOWY
Z ZIELONĄ GÓRĄ
POINFORMOWAŁ
POPRZEC FACEBOOKA.

Tondera w swoim składzie chętnie widzieliby także szefowie Zooleszcz Polonii, beniaminka I ligi.
- Cały czas rozmawiam z władzami Falubazu. Otrzymałem zapewnienie, że jeżeli Mateusz będzie wypożyczony, to tylko do Polonii. Wszystko zależy od decyzji trenera Piotra Żyty. Myślę, że wszystko wyjaśni się do końca roku - powiedział nam Jerzy Kanclerz, właściciel i prezes ŻKS Polonia Bydgoszcz SA. W 2019 r. Tonder startował u nas jako tzw. gość, uzyskując śr. 1,41 pkt/bieg. W I lidze instytucji gościa nie ma, w grę wchodzi więc tylko wypożyczenie z Falubazu. KRIS

Siatkówka W tygodniu grała i PlusLiga, i Liga Siatkówki Kobiet

Wygrany set BKS Visły: miłego złego początku

W meczu 13. kolejki PlusLigi rozegranym awansem w środę w Immobile Łuczniczce siatkarze BKS Visła zanotowali kolejną porażkę.

Marek Fabiszewski

m.fabiszewski@express.bydgoski.pl

Tym razem podopieczni Przemysława Michalczyka gościli zespół Aluron Virtu CMC Zawiercie. Gdy bydgoscy siatkarze wygrali pierwszego seta 25:23, a w drugim do pewnego momentu walczyli punkt za punkt, wydawało się, że szczęście wreszcie się uśmiechnie do gospodarzy, którzy przed tym meczem nie mieli na koncie jeszcze wygranej. Ale jak to często bywa - miłego złego początku. Kolejne trzy sety dla gości.

BKS VISŁA BYDGOSZCZ -

ALURON VIRTU CMC ZAWIERCIE 1:3 (25:23, 22:25, 19:25, 22:25)

Bydgoszcz: Peszko 10, Kalembka 7, Stern 22, Urbanowicz 2, Gałazka 10, Lipiński 2 oraz Szymura (libero), Gryc 8, Quiroga 4, Woch, Gil.
Zawiercie: Waliński 10, Kania 10, Malinowski 23, Ferens 12, Czarnowski 2, Dosanjh 5 oraz Koga (li-bero), Masny, Verhees 2, Andrzejewski (libero).
MVP: Mateusz Malinowski (Zawiercie).

Inne wyniki PlusLigi awansem:

wtorek (z 12. kolejki): Jastrzębski Węgiel - AZS Ostrołęk 0:3 (21:25, 24:26, 29:31),
środa (z 13. kolejki): Cuprum Lubin - Czarni Ra-dom 1:3 (25:22, 28:30, 22:25, 21:25).

1. Projekt Warszawa	4	12	12:2
2. ZAKSA Kędzierzyn-Koźle	4	12	12:2
3. Aluron Virtu CMC Zawiercie	5	11	13:8
4. Indykpol AZS Olsztyn	5	10	13:8
5. PGE Skra Bełchatów	4	9	11:6

Atakuje Słoweniec **TONCEK STERN**, który zdobył 22 punkty. Przyglądają się **TOMASZ KALEMBKA** (nr 8) i **PIOTR LIPIŃSKI** (nr 5)

6. Cerrad Enea Czarni Radom	5	9	12:9
7. Jastrzębski Węgiel	6	9	9:9
8. Asseco Resovia Rzeszów	5	7	10:10
9. Trefl Gdańsk	3	5	7:6
10. GKS Katowice	4	5	9:11
11. MKS Ślepsk Suwałki	3	3	5:7
12. Cuprum Lubin	5	3	7:14
13. BKS Visła Bydgoszcz	6	1	3:18
14. MKS Będzin	5	0	2:15

1-8: awans do play-off, **14:** spadek.
Kolejny mecz BKS Visły Bydgoszcz - 19.11. (wto-rek) o godz. 17.30 na wjeździe z Jastrzębskim Wę-głem (awansem z 14. kolejki).

WYNIKI 7. KOLEJKI LIGI SIATKÓWKI

wtorek: Developres Rzeszów - #VolleyWrocław 3:0 (25:14, 25:19, 25:15); **środa:** Chemik Police - Legionovia 3:0 (25:12, 25:20, 20:15); ŁKS Łódź -

Radomka 3:0 (25:14, 25:19, 25:19); MKS Kalisz - Bu-dowlani Łódź 1:3 (32:30, 19:25, 22:25, 18:25).

1. Developres Rzeszów	7	20	21:3
2. Grupa Azoty Chemik Police	7	19	21:5
3. Grot Budowlani Łódź	7	16	18:9
4. ŁKS Commercecon Łódź	7	11	14:12
5. BKS Stal Bielsko-Biała	5	9	11:10
6. Bank Poczty Pałac	5	8	10:9
7. DPD Legionovia	6	7	11:14
8. Energa MKS Kalisz	6	7	9:14
9. Enea PTPS Piła	6	6	8:13
10. #VolleyWrocław	5	3	4:13

11. E.Leclerc Radomka 7 2 7:21
12. Wisła Warszawa 4 0 1:12
1-8: awans do play-off, **11-12:** baraż o utrzymanie.
Mecz Wisła Warszawa - Bank Poczty Pałac Bydgoszcz 11.01.2020. Kolejny mecz Pałacu - 19.11. (wtorek, godz. 18.00) w Bielsku-Białej. ©/©

Koszykówka Karolina Poboży dziś z W. Brytanią

Cztery zawodniczki Artego wyjechały w świat na kadrę

Karolina Poboży, Laura Svaryte Miskiniene (Litwa), Shante Evans (Słowenia) i Jennifer O'Neill (Portoryko) zagrają w reprezentacjach.

Dziś we wałbrzyskiej hali Aqua Zdrój pierwsze spotkanie kwalifikacyjne do mistrzostw Europy koszykarek. Polska reprezentacja zagra z Wielką Brytanią (początek o godz. 18.15, transmisja w TVP Sport).

Dodajmy, że innym rywalem Polek jednej z trzech w 3-zespołowych grup (F) jest Białoruś. Do EuroBasketu awansują zwycięzcy 9 grup oraz pięć najlepszych z drugich miejsc.

- Kilka zawodniczek odpadło z powodu kontuzji, jednak zastąpiłyśmy je innymi i mamy z kim i nad czym pracować - mówił na przedmeczowej konferencji prasowej słowacki szkoleniowiec biało-czerwonych Maros Kovacik. - To nie było długie zgrupowanie, jednak myślę, że zrobiliśmy już

wszystko co mogliśmy zrobić, aby dobrze przygotować się do tego spotkania. Znamy system gry, znamy rywalki co powoduje, że z optymizmem patrzymy w przyszłość.

W kadrze biało-czerwonych jest Karolina Poboży, zawodniczka Artego Bydgoszcz. A oprócz niej aż cztery były koszykarki bydgoskiego klubu: Martyna Koc (jest kapitanem polskiej reprezentacji), Julia Adamowicz, Aleksandra Pawlak i Anieszka Szott-Hejmej (ma kłopoty zdrowotne).

Oprócz Poboży powołania na zgrupowania kadr narodowych oraz na mecze eliminacyjne do ME 2021 otrzymały też Laura Svaryte Miskiniene (Litwa) i Shante Evans (od roku 2017 reprezentuje Słowenię). A Jennifer O'Neill (Portoryko) dostała powołanie na turniej kwalifikacyjny do IO w Tokio 2020 - mecze w Edmonton w Kanadzie.

MAREK FABISZEWSKI

Karolina Poboży w meczu z Estonią 21.11.2018 roku w Artego Arenie